

**SMEDJEBACKENS
KOMMUN**

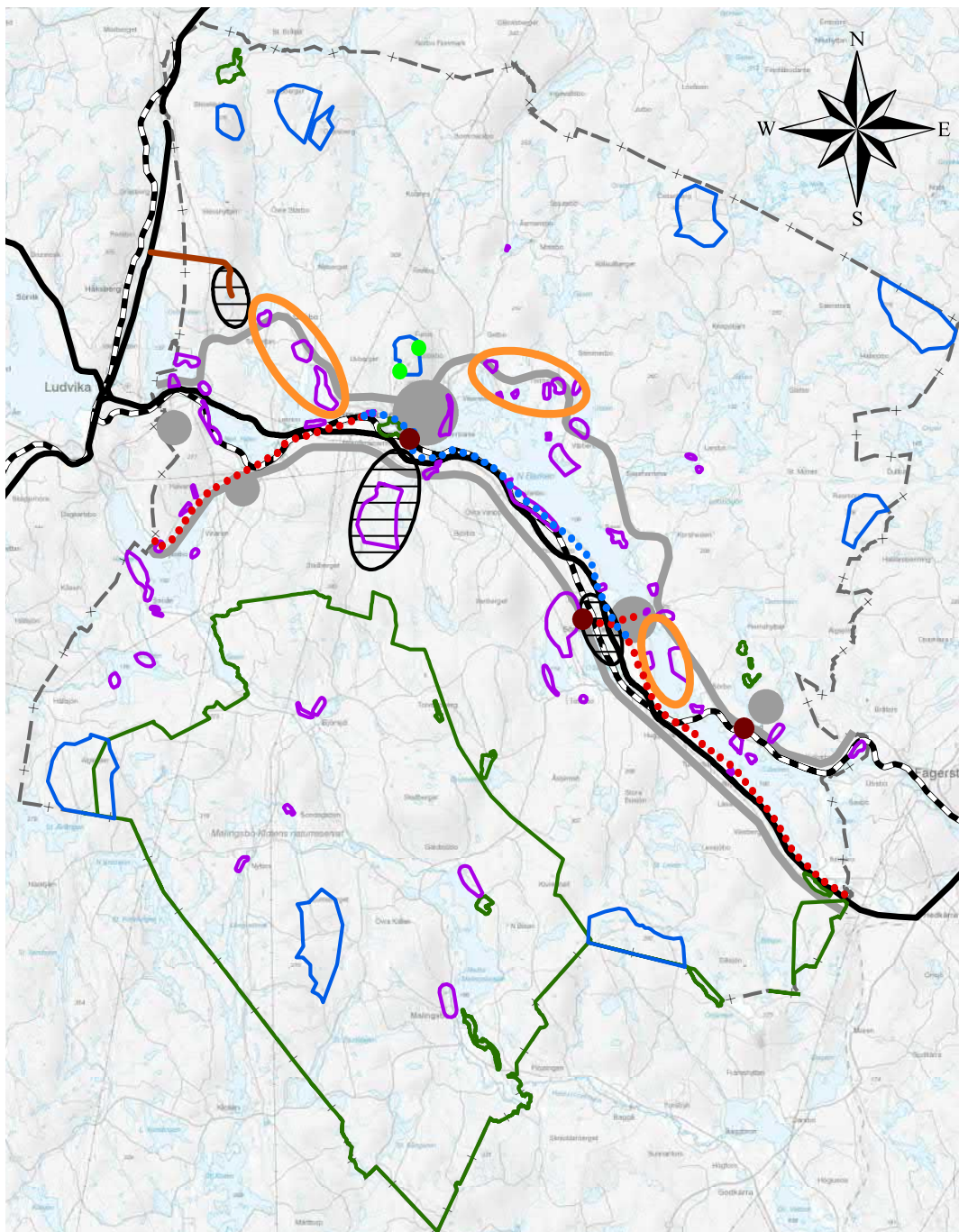
ÖVERSIKTSPLAN

för Smedjebackens kommun

ANTAGEN AV KOMMUNFULLMÄKTIGE 2018-09-17
LAGAKRAFT 2018-10-12

MARKANVÄNDNINGSKARTA

TECKENFÖRKLARING

	Rikssintresse järnvägsstation		Rikssintresse järnväg
	Befintliga vindkraftverk		Primär bebyggelse
	Lämpliga vindbruksområden		Framtida bebyggelse (FÖP)
	Naturreservat		Framtida industriområde
	LIS områden		Befintlig cykelväg
	Rikssintresse väg		Eventuell framtida transportväg
			Framtida cykelväg

ARBETETS ORGANISATION

Arbetet med översiktsplanen har styrts av kommunstyrelsens arbetsutskott och ordförande i miljö- och byggnadsnämnden.

Fredrik Rönning (S)	Lotta Gunnarsson (M)
Ingemar Hellström (S)	Jan Tholerus (C)
Calle Morgården (MP)	Lena Ludvigsson-Olafsen (S)

Förslaget har tagits fram av miljö- och byggkontoret med hjälp av representanter från förvaltningar och bolag i Smedjebackens kommun.

SAMRÅD OCH GRANSKNING

Denna handling är resultatet av ett arbete som bedrivits under 2 års tid där synpunkter inhämtats från såväl allmänhet som kommunala förvaltningar, myndigheter och föreningar. Förslag till översiktsplan var på samråd 16 oktober till 17 december 2017. Granskningen genomfördes 21 maj till 29 juli 2018.

Kartunderlag: Copyright Lantmäteriet
Layout och foto: Smedjebackens kommun

FÖRORD

Smedjebackens kommun är i ett positivt läge. Vi har låg arbetslöshet, stor inflyttning och vi gör satsningar på välfärden. I det läget är det väldigt roligt att vi tillsammans har fått möjlighet att blicka framåt och planera vår gemensamma framtid i den här kommunen.

Arbetet med den nya Översiktsplanen har skett i en väldigt bred dialog. Styrgruppen och de som arbetat med planen har alla prioriterat ett brett engagemang och förankring. Det har hållits dialogmöten runt om i alla byar, med föreningar och företag, internt i kommunen och med myndigheter och grannkommuner. Det har tagit tid och det har fått ta tid.

I dessa dialoger så utkristalliserade sig väldigt snart det som är våra styrkor och kännetecken: Vatten, Närhet och Utveckling. Dessa styrkor finns beskrivna i planen och är viktiga för oss att bygga vidare på. Vi fick även fram den vision som ligger till grund för planen: En välkomnande kommun med trygghet, engagemang och framtidstro.

En viktig del som poängterats gång på gång i dialogerna och som finns markerat i planen är den bygemenskap och det föreningsliv som finns i Smedjebackens kommun. Det har varit viktigt för oss i utformandet av planen att ta fasta på den utvecklingskraften. Att värna den starka viljan som finns att vara goda grannar och agera för att gemensamt utveckla bygden.

Vi som kommun ska också agera som goda grannar. De kommuner som finns runt omkring oss är inte våra konkurrenter - de är våra bästa vänner. Tillsammans med dem kan vi skapa mervärde för kommunens invånare. Att många i vår kommun ser Ludvika, Grängesberg, Skinnskatteberg, Fagersta eller Norberg som sin närmast tätort är någonting som vi ska nyttja på ett positivt sätt. Det är bara i samverkan som översiktsplanen kan förverkligas.

Många gånger är planeringsprocessen viktigare än själva planen. Att få tänka ett varv till och få tid att vrida på frågorna skapar förståelse och klokare beslut. Det här är en plan med bred förankring. Vår förhoppning är att den ger guidning och vägledning i vad vi vill och vart vi vill: En välkomnande kommun med trygghet, engagemang och framtidstro.

Kommunfullmäktige Smedjebacken 2018-09-17

Fredrik Rönning
Kommunalråd

INNEHÅLL

INLEDNING

- 7 ÖVERSIKTSPLANERING
- 8 PLANPROCESSEN

VISION - FRAMTIDA SMEDJEBACKEN

- 10 MÅL OCH VISION
- 11 ÖVERGRIPANDE MÅL
- 12 HÅLLBARHET
- 14 GLOBALA, NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA MÅL OCH PLANER
- 19 MELLANKOMMUNALA INTRESSEN
- 22 ÖVERGRIPANDE PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR

LIVET

- 28 BOSTÄDER
- 33 LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN
LIS-PLAN
- 35 KULTURLANDSKAP OCH HISTORISKA MILJÖER
- 38 NÄRINGSLIV OCH ARBETSMARKNAD
- 41 LANDSBYGDSUTVECKLING
- 43 TRANSPORTER OCH HÅLLBART RESANDE
- 47 REKREATION OCH FRILUFTSLIV
- 50 KOMMUNAL SERVICE
- 55 TEKNISK FÖRSÖRJNING
VINDBRUKSPLAN

GRÖNT, BLÅTT OCH GRÅTT

- 69 GRÖNSTRUKTUR
- 75 VATTEN
- 80 VÄRDEFULLA ÄMNEN OCH MINERALER

SÄKER OCH TRYGG

- 83 EN SÄKER OCH TRYGG KOMMUN

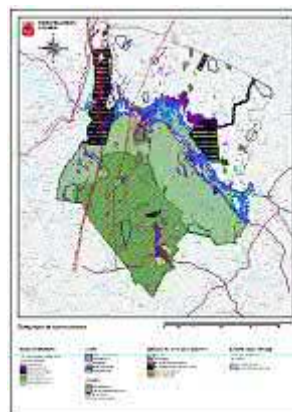
KONSEKVENSER AV ÖVERSIKTSPLANEN

- 89 MILJÖBEDÖMNING
- 100 LÄNSSTYRELSENS GRANSKNINGSYTTRANDE

BILAGA

- ÖVERGRIPANDE KOMMUNKARTA

KARTBILAGA

INLEDNING

Översiktsplanering,
arbetsmetodik och läsanvisning

INLEDNING OCH LÄSANVISNING

Översiktsplanering

En översiktsplan är ett strategiskt dokument som uttrycker kommunens långsiktiga viljeinriktning vad gäller samhällsplanering och utveckling av den fysiska miljön och ska bidra till en god miljö och hållbar utveckling. Alla kommuner ska ha en aktuell översiktsplan som ger vägledning om hur man vill att mark och vatten ska användas och hur bebyggelse, verksamheter och naturområden ska utvecklas och bevaras inför framtiden.

Översiktsplanen ska förhålla sig till nationella och regionala mål och planer och även vilka hänsyn som bör tas till kulturhistoriska kvaliteter, naturvärden och risk för bullerstörningar och översvämningar. Ska även ange hur kommunen avser att tillgodose riksintressen, miljökvalitetsnormer och andra allmänna intressen.

En översiktsplan är inget juridiskt bindande dokument, men ska obligatoriskt beaktas av andra myndigheter när det fattas beslut som rör mark- och vattenanvändning inom kommunen. Planen ska även vara vägledande för kommunens planering tillsammans med andra policy- och strategidokument som antagits av kommunfullmäktige.

Enligt PBL ska konsekvenserna av en översiktsplan redovisas då den alltid bedöms innebära miljöpåverkan.

Översiktsplanering är en process som pågår över tid, nya frågeställningar kommer upp som behöver hanteras. Det kan ske genom ändringar i planen eller genom tematiska tillägg. De tematiska tillägg som beslutats sedan antagande av den tidigare översiktsplanen 2003 – LIS-planen 2011 och Vindbruksplanen 2012 är efter översyn en del i denna översiktsplan.

De fördjupade översiktsplaner som finns – Söderbärke tätort (antagen 1999) och Smedjebackens tätort (antagen 2010) fortsätter att gälla. När det finns motsatsförhållanden med Översiktsplan 2018 gäller det som finns i Översiktsplanen.

Det är obligatoriskt att redovisa riksintressen i översiktsplanen och hur kommunen avser att säkerställa dessa. Där område av riksintresse utpekats inom Smedjebackens kommun redovisas dessa under respektive tema.

Vår översiktsplan har följande indelning:

- Del 1: Inledning
- Del 2: Vision – Framtida Smedjebacken
- Del 3: Livet
- Del 4: Grönt, Blått, Grått
- Del 5: Säker och Trygg
- Del 6: Miljöbedömning

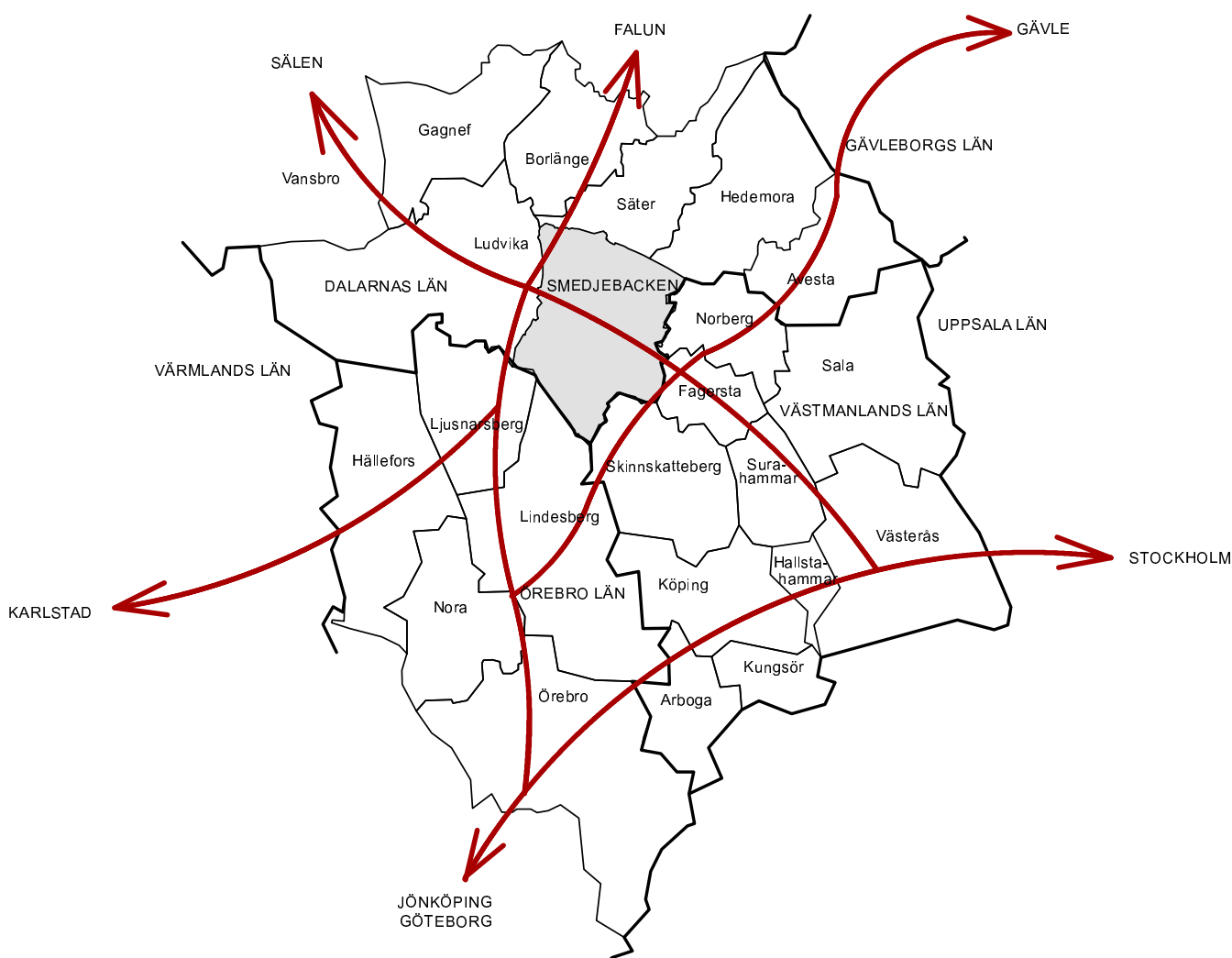
Planprocessen

Arbetet med framtagande av en översiktsplan kan indelas i: program, samråd, utställning och kommunfullmäktige beslut. Över tid har många berörda varit involverade och haft möjlighet att lämna synpunkter och förslag.

Som ett led i framtagandet har ett flertal öppna möten arrangerats runt om i kommunen där invånare har fått framföra tankar och idéer om hur de vill att framtiden ska gestalta sig i deras del av vår kommun. Möten har även skett med olika kategorier: nyanlända, ungdomar, pensionärer, företagare, förtroendevalda.

Vi har valt att sträva efter att göra en koncis och sammanhållen översiktsplan, vars huvudsyfte är att ange kommunens färdriktning inför framtidens utmaningar. Förutom att vara vägledande vid detaljplanering och bygglov och i andra frågeställningar som berör våra mark- och vattenresurser.

• START → • SAMRÅD → • GRANSKNING → • ANTAGANDE

Smedjebacken, en bergslagskommun i södra Dalarna. Kommungränsen i söder utgör också Dalarnas läns gräns. Där möts Dalarnas, Västmanlands och Örebro län i det s.k Trelänsmotet

VISION

Framtida Smedjebacken

Jag är intresserad av framtiden,
jag tänker tillbringa resten av mitt liv där
CF Kettering

MÅL OCH VISION

Smedjebackens kommun kännetecknas av Närhet, Vatten och Utveckling

Smedjebacken är en kommun i ständig utveckling, där vårt rika kulturarv också är vår nutid. Järnhantering och skogsbruk har utgjort och utgör basen i vårt näringsliv. Det har format vårt landskap och vår bebyggelse. Kommunens variationsrika bebyggelse och karaktär ger en spännande kontrast mellan tradition och nytänkande och mellan industriort och landsbygd.

Kommunen är naturskön och rik på vatten med möjlighet till sjönära boende och fantastiska rekreationsområden. Attraktivt boende finns i hela kommunen och den största koncentrationen av bebyggelse finns längs Barkensjöarna i stråket mellan Ludvika och Fagersta. Vattnet bidrar även till ett rikt båt- och sjöliv. Via Strömsholms kanal förbinds vi med Mälaren och världshaven.

I Smedjebackens kommun finns närhet; närhet till varandra, till beslutsfattare, till naturen och till våra grannkommuner. Våra många föreningar, eldsjälar och entreprenörer bidrar till livskvalitet, sammanhållning och levande traditioner i hela kommunen.

Vision

Smedjebacken ska vara en välkomnande kommun med engagemang, trygghet och framtidstro

Övergripande mål

En kommun för alla

Smedjebacken är en kommun där alla ska ha samma möjligheter att leva ett gott liv och känna sig delaktiga. Vår fysiska och psykiska hälsa ska vara god. Trygghet och framtidstro ska känneteckna vår sociala samvaro. Vi ska främja jämställdhet, jämlikhet och integration. Smedjebackens kommun ska erbjuda bra möjligheter för alla åldrar.

Jobb och innovationskraft

Smedjebacken är och ska fortsätta vara en tillväxtkommun med hög sysselsättning och goda förutsättningar för företagande. För att främja fortsatt tillväxt och minska sårbarheten behöver näringslivet breddas till fler branscher. Regionförstoring med närmare samarbete med våra grannkommuner och tydligare kopplingar till Mälardalen behövs för att skapa en större arbetsmarknad. Innovationskraft, engagemang och entreprenörskap ska uppmuntras.

Attraktivt boende

Smedjebackens kommun ska fortsätta att erbjuda attraktivt boende. Vi ska förtäta för de som vill bo i tätorterna och erbjuda nya tomter i strandnära lägen. Tillgång till kommunalt vatten, avlopp och bredbandsfiber ska användas för att öka attraktiviteten.

Bra och effektiv kommunal service

Kommunorganisationens arbete ska präglas av effektivitet och hög kvalitet. Smedjebackens kommun ska ha överskott i ekonomin och ligga bland de 100 bästa kommunerna i Sveriges kommuner och landstings kvalitetsmätningar. Verksamheten ska utvecklas i dialog med medborgare, föreningar och företag.

En ekokommun i framkant

Smedjebacken har länge legat i framkant i miljöarbetet. Vi ska fortsätta det arbetet och jobba för klimatsmart energi, miljövänliga transporter och minskade giftutsläpp. Kommunen och de kommunala bolagen ska vara goda miljöförebilder.

HÅLLBARHET

Hållbar utveckling är ett begrepp som introducerades av Lester Brown 1981 och fick sin internationella spridning i samband med FN-rapporten "Vår gemensamma framtid" (1987), även kallad Brundtlandrapporten.

FN-rapporten definierar hållbar utveckling som en utveckling som tillgodoser dagens behov utan att äventyra kommande generationers möjligheter att tillgodose sina behov.

Vad egentligen hållbar utveckling innebär är inte helt klarlagt, men generella faktorer har man kommit överens om på global och nationell politisk nivå.

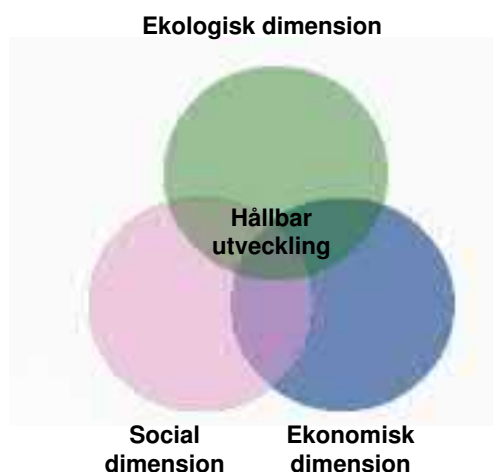
Till FN:s toppmöte i Johannesburg 2002 tog Sverige fram en nationell strategi för hållbar utveckling. Strategin slår fast att hållbar utveckling är ett övergripande och långsiktigt mål som ska komma till uttryck i alla politiska beslut.

I den fysiska planeringen är utgångspunkten mark-och vattenområden och hur de används. Utifrån det skapas olika förutsättningar för de ekologiska, ekonomiska och sociala aspekterna.

Begreppet hållbar utveckling innebär

- ett samspel mellan tre dimensioner; den sociala, den ekologiska och den ekonomiska
- att de tre dimensionerna ska vägas samman,
- att det långsiktiga perspektivet med nästkommande generationer i åtanke ska vara i fokus.

Hållbarhet uppnås när alla dimensionerna samverkar. Det omfattar dessutom vikten av en jämn fördelning av resurser såväl inom, som mellan, generationer.

Denna modell illustrerar det klassiska synsättet på hur hållbar utveckling kommer till stånd när samtliga dimensioner är i fas med varandra, vilket representeras av den överlappande ytan i centrum av illustrationen. Illustration: Boverket

Social hållbarhet

Den sociala delen i hållbarhetsmålet handlar bl a om folkhälsa, delaktighet och jämställdhet. I planeringen handlar det om att underlätta för en hållbar livsstil

Ekonomisk hållbarhet

Handlar om att hushålla med resurserna på lång sikt och att i planeringen beakta det vid exploateringar, både vad gäller val av material och möjliga samverkanslösningar.

Ekologisk hållbarhet

De ekologiska systemens möjligheter att överleva och finnas kvar för framtida generationer ska beaktas genom att försöka finna lösningar som bevarar ekosystemets produktionsförmåga och undvika att utarma de ändliga naturresurserna som finns.

Smedjebackens kommun har tagit tre viktiga steg för en hållbar utveckling:

- Valet att bli en Ekokommun, 1990.
- Certifieringen som en Säker och Trygg kommun, 2006.
- Deltagande i Energimyndighetens program Uthållig kommun, 2008.

En hållbar översiktsplanering handlar om att genom en god fysisk planering skapa attraktiva livsmiljöer och hållbara strukturer.

2015-12-14 antog kommunfullmäktige kommunens övergripande vision :

**Smedjebacken
ska vara en välkomnande kommun
med engagemang, trygghet
och framtidstro**

GLOBALA, EUROPEISKA, NATIONELLA, REGIONALA OCH LOKALA MÅL OCH PLANER

Av översiktsplanen ska det framgå hur kommunen i den fysiska planeringen tänker ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen

Smedjebacken har även valt att beakta de globala målen som anges i Agenda 2030 samt EU:s landsbygdskonvention.

Inom flertalet av politikområden finns det mål som har bärighet på det övergripande målet hållbar utveckling. Att beakta samtliga är inte realiserbart, utan kommunen har valt att välja ut ett antal vilka vi bedömer har bärighet på vår utveckling mot en hållbar kommun.

FN

Agenda 2030 och de globala målen

Agendan 2030 antogs den 25 september 2015 av FN:s generalförsamling.

Agendan är en handlingsplan för människors och planetens välbefinnande som FN:s medlemsländer förbundit sig till att förverkliga senast år 2030. Den innehåller

De 17 hållbarhetsmålen i Agenda 2030. Källa bild: regeringskansliet

17 mål och 169 delmål som beskriver vad som krävs för att uppnå en socialt, miljömässigt och ekonomiskt hållbar utveckling.

De globala målen beskriver tydligt vad som krävs i hållbarhetsarbetet för att möta de globala utmaningarna. De globala målen och Agenda 2030 syftar till att förverkliga de mänskliga rättigheterna för alla, utrota fattigdom och hunger, uppnå jämställdhet och säkerställa ett varaktigt skydd för planeten och dess naturresurser, så att människor skall kunna leva i en hälsosam miljö. Målen är integrerade och odelbara och balanserar de tre dimensionerna av hållbar utveckling: den ekonomiska, den sociala och den miljömässiga. Sambandet mellan de globala målen är av avgörande betydelse och syftet med Agenda 2030 uppfylls först när arbetet med de olika målen samverkar.

En hållbar översiktsplanering handlar om att genom en god fysisk planering skapa trygga och hälsofrämjande livsmiljöer med hållbara strukturer.

Europa nivå

Landskapskonventionen, som har tagits fram av Europarådet, trädde i kraft i Sverige januari 2011. Den syftar till att förbättra skydd, förvaltning och planering av europeiska landskap, att främja samarbetet kring landskapsfrågor och att stärka allmänhetens och lokalsamhällets delaktighet i frågor som rör landskap. Enligt landskapskonventionen ska landskapsperspektivet stärkas i alla politik- och verksamhetsområden som påverkar landskapets utveckling. Alla typer av landskap omfattas, stads- och landsbygd, alltså inte bara skyddsvärda områden eller natur och kulturlandskap.

Landskapsperspektivet innebär att utveckla en helhetssyn på landskapets alla värden och en hållbar förvaltning och utveckling av dessa värden. Det innebär bland annat ett ökat samarbete mellan olika aktörer/intressenter kring åtgärder som påverkar landskapet. Att främja delaktighet i beslut och processer som rör landskapet lokalt och regionalt är också en del av landskapskonventionen.

I översiktsplaneringen tillämpas landskapsperspektivet genom att behandla hur landskapets resurser ska nyttjas och utvecklas, och hur olika intressen vägs mot varandra. Genom den öppna processen med samråd- och utställningsförfarande finns möjlighet till delaktighet. Landskapsperspektivet ska vara en utgångspunkt vid fysisk planering och prövning av dispenser, lov och tillstånd.

Nationell nivå

Det övergripande målet med regeringens politik är en hållbar utveckling

Utgångspunkten är att vi människor inte får leva i dag på ett sätt som förstör våra barns eller framtida generationers möjlighet att leva ett gott liv. Hållbar utveckling är ett förhållningssätt som aktivt måste präglade och forma politiken.

Fyra strategiska utmaningar identifieras:

- Bygga samhället hållbart
- Stimulera en god hälsa på lika villkor
- Möta den demografiska utmaningen
- Främja en hållbar tillväxt.

I det följande redovisas några av de nationella planeringsdirektiven

Nationella miljö kvalitetsmål

Riksdagen har antagit 16 nationella miljömål (vilka 15 har bärighet på Smedjebackens kommun) som syftar till att Sverige 2020 ska ha nått målet att överlämna en god miljö till kommande generationer. De beskriver de kvaliteteter som vår miljö och våra gemensamma miljö-, kultur- och naturresurser måste ha för att vara hållbara på sikt.

Sveriges miljö kvalitetsmål. Källa bild: miljömål.se, illustratör: Tobias Flygar.

Ett utegym byggt vid Herosfältet 2017

Folkhälsoperspektivet

Ett folkhälsoperspektiv innebär att befolkningens allmänna hälsotillstånd starkt kopplas samman med hur samhället utvecklas socialt, kulturellt, fysiskt, politiskt, ekonomiskt och emotionellt. En hälsofrämjande utveckling är mångas ansvar och förutsätter ett långsiktigt samarbete. Utgångspunkten för folkhälsoarbetet i Sverige är de elva övergripande målområdena för folkhälsa, vilka anger centrala bestämningsfaktorer för hälsan.

De mest relevanta målområdena utifrån ett planeringsperspektiv är:

- delaktighet och inflytande i samhället
- ekonomiska och sociala förutsättningar
- barn och ungas uppväxtvillkor
- miljöer och produkter
- ökad fysisk aktivitet

Barnperspektivet

1990 antog Sverige FN:s barnkonvention och kommunerna i Sverige har skyldighet att leva upp till denna. Grunden är "Barnets bästa" och handlar om att utgå från barnets behov och förutsättningar. Enligt barnombudsmannen innefattas begreppet av tre synsätt: de vuxnas syn på barn, samhällets syn och barnets egen syn på sin verklighet.

Den fysiska planeringen påverkar i hög grad barnets tillvaro, rörelsefrihet, säkerhet, tillgänglighet är viktiga delar i ett barns uppväxt.

Tillgänglighet

Ett samhälle som är tillgängligt för alla är en självklarhet. En tillgänglig och användbar livsmiljö handlar om att möjliggöra allas tillgång till olika funktioner i den fysiska miljön oavsett rörelse- och orienteringsförmåga. Det gäller exempelvis kultur- och fritidsaktiviteter, kollektivtrafik, offentliga byggnader och mötesplatser.

Jämställdhet

Jämställdhet innebär att alla människor har samma värde och ska ges samma möjligheter att leva och utvecklas på bästa möjliga sätt och det övergripande nationella målet för jämställdhetspolitiken är att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv.

Integration

Integrationspolitikens övergripande nationella mål är att alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund har lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter.

Regional nivå

Dalastrategin

Den regionala utvecklingsstrategin – Dalastrategin – Dalarna 2020 anger god hälsa hos befolkningen som en nyckelfaktor för ett framgångsrikt samhälle och en livskraftig ekonomi och dess strategiska betydelse för en gynnsam samhällsutveckling. Demografien är även den en utmaning i länet, likaså att bygga ett hållbart samhälle och främja en hållbar utveckling på alla nivåer i vårt län. Dalastrategin pekar även på sambandet mellan regionalt tillväxtarbete och kommunal översiktsplanering och anger behovet av att samverka i nya former för att utveckla ett strategiskt förhållningssätt till mellankommunala och regionala utvecklingsperspektiv. I Dalastrategin slår man fast att natur- och kulturmiljöer har en tillväxtpotential och ska ses som en unik tillgång både regionalt och lokalt.

Energi-och klimatstrategi för Dalarna

Den övergripande visionen för strategin är att det ska vara energiintelligent och klimatsmart att leva och verka i Dalarna 2050.

Det innebär att:

- Konsumenterna gör kloka val
- Produktionen är hållbar ur ett globalt perspektiv
- Energi- och transportsystemen är resurseffektiva
- Förnybar energi används och utvinns i stor utsträckning i länet, och vi exporterar förnybar energi till regioner med sämre förutsättningar
- Dalarna är välkänt och respekterat för sitt arbete att använda energi- och miljömställningen för utveckling och tillväxt

Regionala serviceprogrammet

Serviceprogrammet är en plan för hur olika aktörer i länet bör arbeta med servicefrågorna.

Kommunal nivå

Dessa strategiska utmaningar stämmer väl överens med kommunens fastställda övergripande mål som hela översiktsplanen har som ledstjärna att utvecklas mot. Det är många frågor som är viktiga inför framtiden, men det är även viktigt att prioritera för att ha kraft att genomföra.

Kommunens mål

Enligt kommunallagen är det kommunfullmäktige som beslutar om mål och riktlinjer för kommunens riktlinjer. Det är reglementen, policys, översiktsplan, budget och olika planer som har påverkan på den fysiska miljön.

MELLANKOMMUNALA INTRESSEN

Ställningstaganden

- 1 Delta aktivt i det regionala samarbetet med inriktning på kommuninvånarnas intressen och regionens gemensamma behov och agera goda grannar
- 2 Verka för att den regionala planeringen prioriterar trafik och kommunikationer samt att det samordnas över kommun- och länsgränser

Kommunens planering ska ta hänsyn till förhållanden i angränsande kommuner. Frågeställningar som berör den egna kommunen återfinns ofta även i närliggande kommuner och samarbeten kring vissa frågor är därför viktiga. Samarbeten sker på flera olika nivåer som kan vara av både formell och informell karaktär.

Genom samverkan kan kommuner gemensamt åstadkomma en mer resurseffektiv samhällsservice än om de skulle tillhandahållit den på var sitt håll. Viktiga frågor att samverka kring gäller utvecklingen av bra infrastruktur och kommunikationer i den region som kommunerna ingår i, men även vattenförsörjning, räddningstjänst och utbildning är exempel på områden som kräver samarbete

Smedjebackens kommun gränsar till kommunerna Ludvika, Säter, Hedemora, (Dalarnas Län), Fagersta, Skinnskatteberg, Norberg, (Västmanlands län), Ljusnarsberg och Lindesberg (Örebro Län)

Samordning över kommungränserna blir nödvändigt i många sammanhang.

En gemensam bild av bostads- och arbetsmarknaderna i regionen blir allt viktigare när pendlingen ökar och sambanden mellan boende och arbetsplatser blir svagare. Genom detta bildas direkt eller indirekt större och starkare regioner.

Sammanställning av mellankommunala frågor

Naturvård

- Malingsbo Kloten – naturreservat som även går in i Örebros och Västmanlands län.
- Kolbäcksåns vattenförbund - medlemmar i förbundet är Ludvika, Smedjebacken, Norberg, Fagersta, Surahammar och Hallstahammars kommuner samt ett antal företag och verksamheter som har tillstånd att på ett eller annat sätt nyttja eller påverka åvattnet.
- Hedströmmens vattenförbund

Kulturmiljövård

- Ekomuseum Bergslagen - en stiftelse i syfte att i samverkan belysa Bergslagens historia och att utveckla ett nätverk av attraktiva besöksmål. Stiftarna är kommunerna Ludvika och Smedjebacken i Dalarna, Fagersta, Norberg, Skinnskatteberg, Surahammar och Hallstahammar i Västmanland samt läns museerna i Dalarna och Västmanland

Turism och friluftsliv

- Strömsholms Kanal AB - följer Kolbäcksåns vattensystem ner till Borgåsund och drivs idag av Kanalbolaget med kommunerna Västerås, Hallstahammar, Surahammar, Fagersta och Smedjebacken som ägare
- Visit Dalarna – bolag med syfte att tillsammans med näringen utveckla Dalarna till en framgångsrik turistdestination

Teknisk försörjning

- Kommunikationsmaster
- WBAB – gemensamt driftbolag som ägs av Smedjebackens Energi AB (kommunägt bolag) och Ludvika kommun inom områdena vatten, avlopp och avfall

Kommunikationer

Riksvägar

- Rv 50 och Rv 66

Primär länsväg

LV 233 Kopparberg-Ramnäs, via Malingsbo- Skinnskatteberg

De viktigaste sekundära länsvägarna med genomfartskaraktär

- LV 620 Ludvika-Malingsbo
- LV 621 Hagge-Ludvika
- LV 622 Lernbo-Snöån
- LV 623 Smedjebacken-Björnsjö
- LV 624 Söderbärke-Källan
- LV 635 Smedjebacken-Borlänge
- LV 650 Smedjebacken-Säter
- LV 670 Jobsbo-längs norra sidan av Barken-Korsheden
- LV 671 Söderbärke stn-R66-Nor-Korsheden-Larsbo-Vikmanshyttan-Hedemora
- LV 673 Nor-Vad-U-läns gräns
- I kommunen finns ytterligare 13 st sekundära länsvägar
- Järnväg Bergslagspendeln

Utbildning

- Västerbergslagens Utbildningscentrum (VBU) Gemensamt kommunalförbund med Ludvika för gymnasie-, vuxen- och uppdragsutbildningar
- Kulturskola – gemensam nämnd med Ludvika kommun

Övrigt

- Falun-Borlänge Regionen - Ett regionalt utvecklingsbolag (Borlänge, Falun, Säter, Gagnef, Ludvika och Smedjebacken) och som har nationella ambitioner inom näringslivsutveckling, kommunsamverkan och marknadskommunikation
- Samarkand 2015 – en ekonomisk förening vars ägare är Ludvika och Smedjebackens kommuner, Landstinget Dalarna, ABB i Ludvika och Ovako i Smedjebacken. Den övergripande visionen är att Samarkand 2015 ska vara möjliggöraren för utveckling av morgondagens attraktiva region. Det gör vi genom att arbeta med kompetensförsörjning, bredda arbetsmarknaden, inflyttarservice, jobb åt båda, högskolecentrum och ett antal strategiska utvecklingsprojekt

Bild från hamnen i Smedjebacken. Strömsholms kanal utgår härifrån och mynnar ut i Mälaren vid Borgåsund. Kanalen togs i drift 1795, har 26 slussar och är 107 km lång

- Gemensam nämnd för alkohol, tobak, livsmedel och receptfria läkemedel tillsammans med Borlänge, Gagnef, Säter, Smedjebacken, Ludvika, Hedemora och Falun.
- Överförmyndare i Samverkan -Kommunerna Borlänge, Ludvika, Falun, Gagnef, Säter och Smedjebacken samverkar i en gemensam organisation för överförmyndarverksamhet.
- Språktolknämnden i Dalarna - är en gemensam nämnd för Landstinget Dalarna, Borlänge kommun, Falu kommun, Gagnefs kommun, Hedemora kommun, Leksands kommun, Smedjebackens kommun, Sätters kommun, Orsa kommun och Mora kommun med ansvar för språktolkförmedlingsverksamhet.
- Avtal med Ludvika, Fagersta och Skinnskattebergs kommuner vad gäller räddningstjänstinsatser i gränsområden. Smedjebacken och Ludvika har dessutom en gemensam befälsorganisation för räddningstjänsten.
- Stockholm Business Alliance (SBA) är ett partnerskap mellan 55 kommuner i åtta län Fokus ligger på att attrahera internationella investeringar till regionen
- Intresseföreningen Bergslaget är en ideell förening som arbetar för samverkan mellan kommuner och regioner i det geografiska området Bergslagen. Föreningen fungerar som en aktiv plattform för samarbete vilket ger möjlighet att med en gemensam röst kunna kraftsamla och bidra till en positiv utveckling av Bergslagen.
- Region Dalarna är ett kommunalförbund med Dalarnas 15 kommuner och Landstinget Dalarna som medlemmar. Region Dalarnas uppgift är att ansvara för, samordna och effektivisera det regionala utvecklingsarbetet i Dalarna
- Partnerskap bergslagsbanan vars syfte är att verka för förbättrad tillgänglighet på Bergslagsbanan och för en utveckling av regionens näringsliv.
- Bergslagspendelns intressegrupp består av kommuner, landsting, länsstyrelse och regionförbund längs järnvägen Ludvika-Västerås och har som syfte att bidra till utvecklingen av järnvägen Ludvika-Västerås

ÖVERGRIPANDE PLANERINGSFÖRUTSÄTTNINGAR OCH FOKUSOMRÅDEN

Ställningstaganden

- 1 Fler ska uppmuntras till att vara delaktiga och ha inflytande i kommunens utveckling
- 2 Barn och ungas uppväxtvillkor ska vara prioriterade i kommunens verksamheter
- 3 Kommunen ska arbeta särskilt aktivt för att göra kommunen mer attraktiv för yngre vuxna
- 4 Bra ekonomiska och sociala förutsättningar för kommunens invånare ska eftersträvas
- 5 Föreningar ska uppmuntras att fortsätta vara en aktiv del i byggandet av framtidens Smedjebacken
- 6 Fortsatta satsningar för ökade möjligheter till både fysisk och kulturell rekreation för förbättrad folkhälsa
- 7 Samhällsplaneringen ska anpassas och utformas så att de olika sociala hållbarhetsaspekterna är en integrerad del

Befolkningsstruktur

Antalet invånare i Dalarna ökar, men inte i samma takt som i Sverige i övrigt och står inför samma demografiska problem som landet i övrigt med en hög och stigande genomsnittsålder.

Befolkningen i Smedjebackens kommun har under de senaste åren upplevt en mindre befolkningsökning och hade vid årsskiftet 2017 10.894 invånare. Vilket är 2380 invånare färre än 1990 (en minskning på 18 %) och är den kommun i länet som tappat flest invånare under den tidsperioden.

Medelåldern har ökat markant i Smedjebacken sedan 1998 och ligger idag (2017) på 46 år, snitt i landet (41,2) och snittet i länet (43,6). Andelen av befolkningen som är 65 år och äldre 2017 är 27,0 % vilket är bland det högsta i länet. En åldrande befolkning i kombination med att majoriteten av kommunens invånare bor utanför tätorten (54,2% 2010) kan på längre sikt bli en utmaning för kommunen, något som måste beaktas inför framtiden.

Rörligheten bland invånarna är hög. Perioden 2011-2017 är det i snitt 600 in-resp utflyttade och det är framförallt i åldern 20-29 år som rörligheten är stor 38 % av antalet utflyttade. Nettot in-och utflyttade i den ålderskategorin är dock inte på den höga nivån vilket förklaras med att de nyanlända ofta tillhör den ålderskategorin. Flertalet av kommunens invånare är bosatta i stråket Ludvika-Fagersta på båda sidorna av sjön Barken.

Folkhälsa

I ett hållbart samhälle mår invånarna bra och anser sig leva ett gott liv. Det är många olika faktorer som påverkar vår hälsa: var vi lever, hur vi lever, miljön, uppväxt, men även det sociala livet påverkar vår hälsa.

Att skapa lika förutsättningar för en god hälsa är det övergripande nationella målet för folkhälsoarbetet som utgår från elva övergripande målområden.

Kommunen kan skapa förutsättningar för en god livsmiljö för invånarna på flera olika sätt i den fysiska planeringen. Det kan vara att skapa förutsättningar genom tillgång till natur och friluftsliv, parker för lek och vila samt trygga och trivsamma utemiljöer att vistas i.

Alla de satsningar som kommunen gjort/gör för att stimulera till ett rikt och varierande idrottsutbud är även de riktade till att ge möjlighet till fysiska aktiviteter och därigenom en bättre hälsa.

Vår kommuns natur möjliggör en mångfald av förutsättningar till fysiska aktiviteter: sjöar, vandringsleder, kanotleder, skidspår. Att vistas i naturen innebär förutom möjlighet till fysiska aktiviteter även möjlighet till avkoppling.

För att känna samhörighet med samhället behöver människor ha rätten och möjligheten att påverka sina egna livsvillkor och samhället de lever i. Därutöver finns ett positivt samband mellan socialt och kulturellt deltagande och fysisk hälsa.

Att se medborgarna som en resurs i planeringsprocessen är viktigt, inte bara för att skapa delaktighet utan även för att bredda kunskapen inom det område som planeras. Vid genomförande av ”medborgardialoger” är det av central betydelse att verka för att det blir en jämställd dialog. Att vända sig till olika grupperingar. Det kan vara barn och ungdomar, pensionärer och nyanlända.

Nuläge:

Den allmänna folkhälsan i Smedjebacken betraktas i dagsläget som god med ett fåtal undantag. WHO rekommenderar att alla vuxna (18 år och uppåt) ska vara fysiskt aktiva minst 150 minuter i veckan. Detta då fysisk inaktivitet är den 4:e största orsaken till för tidig död i höginkomstländer. Andelen personer som på ett eller annat sätt är fysiskt aktiva är något lägre i Smedjebacken än i förhållande till regional- och riksgenomsnittet. Undersökning visar att 40 % av kommunens invånare inte är fysiskt aktiva 30 min per dag. Andelen överviktiga personer, personer med diabetes och ohälsotalet är även det högre än riks- och länsnitt

Social isolering är en riskfaktor för sjuklighet och dödlighet. I Smedjebacken är det en hög andel (33%) (Högst i länet och över rikssnitt) som i undersökning redovisar att de har lågt deltagande i sociala sammanhang (ex vis fester, sportevenemang, föreningsmöten).

I den nationella folkhälsoenkäten som Folkhälsomyndigheten genomför, var det vid de senaste enkäterna 34 % av kommunens invånare som angivit att de inte har ett bra hälsotillstånd.

Tillgänglighet

För att skapa full delaktighet i samhällslivet och jämlikhet i levnadsvillkor är det av största vikt att identifiera och undanröja de hinder som finns för att uppnå detta. För detta krävs att tillgänglighetsperspektivet tas med i planering, beslut och processer.

Grupper som är särskilt beroende av ett väl utvecklat tillgänglighetsperspektiv är personer med funktionsnedsättningar, barn, äldre och ekonomiskt resurssvaga.

För att alla ska ha möjlighet till delaktighet krävs bland annat att gator, kollektivtrafik och andra fysiska miljöer är tillgängliga och anpassade. Enligt lag ställs det krav på att i publika lokaler och i offentliga miljöer ska enkelt avhjälpna hinder undanröjas

Det är inte enbart den fysiska miljön som ska ses ur ett tillgänglighetsperspektiv. Även information måste anpassas för att personer med funktionsnedsättning och annat modersmål ska kunna kommunicera med myndigheten och ta del av informationen.

Jämställdhet

Jämställdhet är en demokratifråga som innebär att kvinnor och män ska ha samma makt att forma samhället och sina egna liv. I den processen är det viktigt att kunskaper, värderingar och erfarenheter som kvinnor och män har tas om hand.

En viktig del av arbetet för att på lång sikt skapa ett mer jämställt samhälle är att bebyggelsemiljön utformas efter dessa mål och att jämställdhetsfrågor ges en roll och tas upp till diskussion i samhällsplaneringen. Det behövs också en medvetenhet om att det finns olika sätt att bedriva planering, sätt som kan vara mer eller mindre lämpliga för att uppnå jämställdhet.

Nuläge:

Precis som i länet i övrigt arbetar kvinnorna i Smedjebacken inom hälso- och sjukvård, utbildning och handel medan män arbetar inom tillverkningsindustrin och byggbranschen. Löneläget för män är bland de högsta i länet medan kvinnornas löner är betydligt lägre.

Utbildning

Utbildningsnivån i Smedjebacken och Dalarna är generellt sett lägre än i övriga Sverige. Majoriteten har gymnasieutbildning som högsta formella utbildningsnivå. Det är en ojämn fördelning mellan könen på högre utbildning, med fler och ökande andel kvinnor med eftergymnasial utbildning. Smedjebacken har historiskt sett en bristande studietradition på högre utbildningar.

Även om utbildningsnivån statistiskt sett är låg är kompetensen hög, då många utbildar sig inom företagen och inte har validerat sina kunskaper.

Andelen högskoleutbildade (2015) är 12,9 % (riket 26,2 %)

Den generationsväxling som idag pågår både inom de lokala företagen och i de offentliga organisationerna är en utmaning. Det är ett tillfälle att locka hit högutbildade och locka tillbaka utflyttare som åter vill etablera sig i Smedjebacken.

Utbildning är inte enbart viktigt för framtida arbetskraft, utan är även viktigt för den enskilde invånarens hela livssituation.

Aktuella fakta finns att tillgå på kommunens hemsida: www.smedjebacken.se

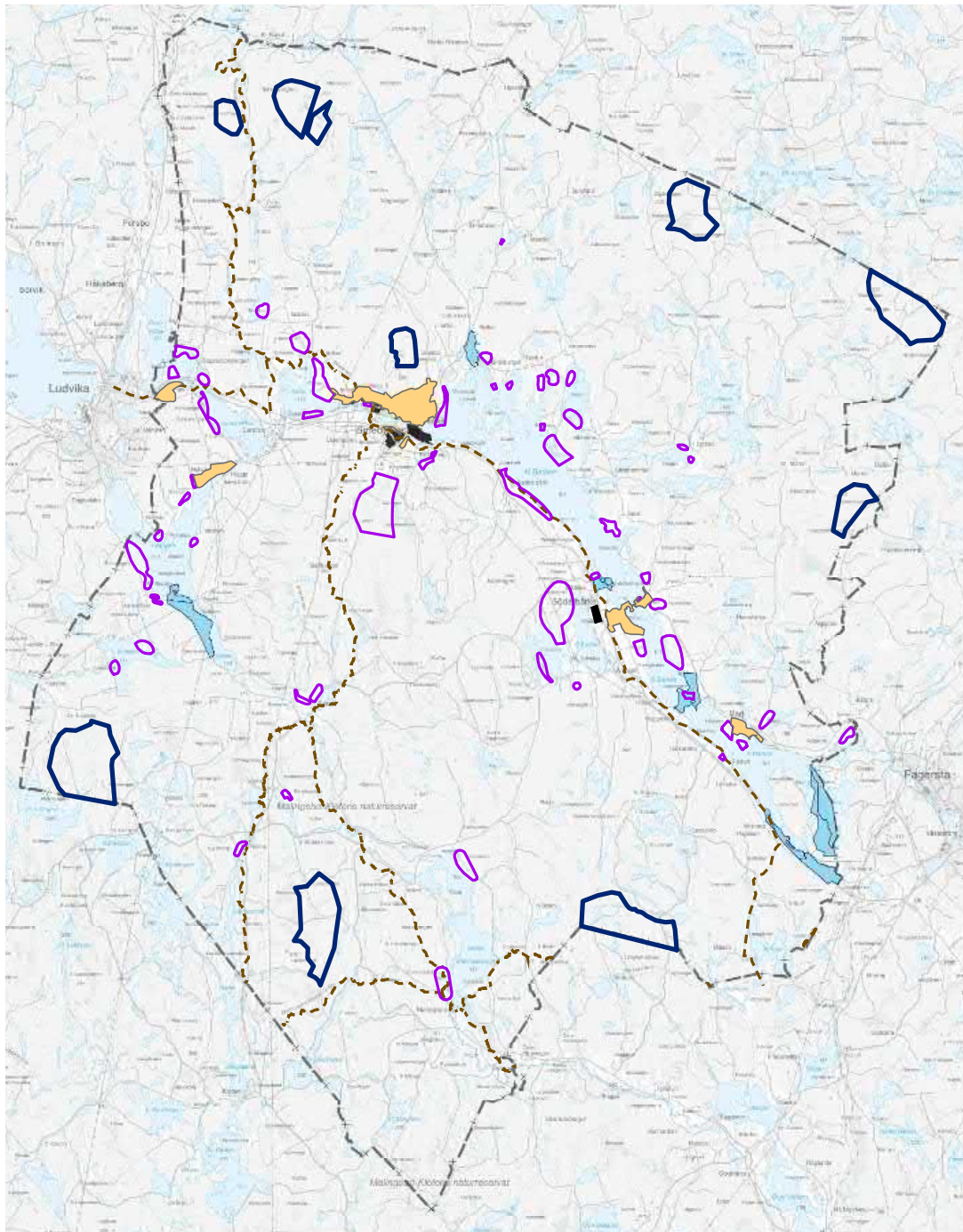
LIVET

Smedjebackens mål är att alla invånare ska ha samma möjligheter att leva ett gott liv och känna sig delaktiga

Förutsättningar för att uppnå detta är bra boendemiljöer, möjligheter till arbetstillfällen, bra kommunikationer, rika möjligheter till rekreation och att kommunen som organisation kan erbjuda den service som invånarna efterfrågar i livets olika skeden

NATUR OCH MILJÖ

Användning

Lämpliga vindbruksområden	Vattenskyddsområden
LIS områden	Befintlig bebyggelse
Vandringsleder	Befintliga industriområden

BOSTÄDER

Ställningstaganden

- 1 Kommunen skall ha en aktuell inventering av tillgänglig och byggklar mark för bostäder samt vara aktiva med att ta fram nya detaljplaner när behov uppstår.
- 2 Kommunen skall uppmuntra och planera för ett varierat utbud av hyres- och ägandeformer.
- 3 Ny bebyggelse bör i första hand tillkomma i befintliga byar och stråk, genom komplettering och förtätning, för att förstärka underlag för service och underlätta en hållbar bostadsbebyggelse och en hållbar livsstil.
- 4 Nya planerade bostads- och arbetsplatsområden ska anslutas till gemensamt VA och bredband.
- 5 Byar och boendemiljöer skall ha möjlighet att utvecklas samtidigt som att byakaraktern och kultur- och naturvärden bevaras och beaktas.
- 6 Nyproduktion av serviceboenden och flerbostadshus i kommunal regi kommer i första hand att ske i tätorterna Smedjebacken och Söderbärke
- 7 Kommunen skall uppmuntra och arbeta för att möjliggöra att befintliga områden för fritidshus utvecklas till permanenta bostadsområden

Tradition och nutid

Historiskt har bostadsbebyggelsen i kommunen koncentrerats till Kolbäcksåns dalgång, utmed Barkensjöarnas stränder, samt längs stråk av järnväg, vägar och i byar med äldre hyttor och lantbruksfastigheter. Dessa stråk förstärks än idag, med tydlig koncentration av nybyggnationer längs Barkens stränder och i befintliga orter. Orternas relativt glesa placering ställer höga krav på infrastruktur, energiförsörjning och kommunikationer. Av kommunens 10894 invånare bor nästan hälften (4300) utanför de två största tätorterna (Smedjebacken och Söderbärke), där servicen är koncentrerad.

Centralorten Smedjebacken ligger vid Norra Barkens västända och kommunens andra tätort Söderbärke är placerad där Norra och Södra Barken möts. För dessa båda orter finns fördjupningar av översiktsplanen som ger närmare rekommendationer. I eller i anslutning till dalgången ligger även tätorterna (enligt SCBs definition) Harnäs och Hagge nära gränsen mot Ludvika kommun och Vad nära Fagersta kommun. I kommunen finns även byarna Gubbo och Silvhytan i nordväst och byarna Björsjö och Malingsbo i kommunens södra del, som alla har historiska kopplingar till bergshantering och skogsbruk. Förutom de nämnda

Rosa magnolia i Uddparken

byarna finns många mindre områden med bebyggelsestråk som till största delen utgörs av äldre bergsmansbyar eller fritidsområden som byggts ut från 1940-talet och framåt. Under de senaste decennierna har många hus i äldre byar blivit fritidshus, samtidigt som permanentbosättningen ökat i fritidshusområden. Detta möjliggörs delvis tack vare den stora utbyggnationen av vatten- och avloppsnätet som pågått och pågår inom kommunen. Tätortsnära byar som ansluts till fiber, VA och med GC-väg blir allt populärare som boendeorter.

Smedjebacken är en populär boendekommun med stor utpendling till arbete beroende på geografisk placering i en stark arbetsmarknadsregion. Detta gör oss beroende av gott samarbete med våra grannkommuner och närregion, bland annat vad gäller samplanering av transportinfrastruktur, kollektivtrafik och service. Kommunens strategiska läge mellan Ludvika och Fagersta gör att den lokala bostadsmarknaden sträcker sig över båda kommungränserna. Det befintliga bostadsutbudet erbjuder relativt låga bostadspriser, möjlighet till sjönära lägen och vackra bomiljöer. De senaste 5-10 åren har ett offensivt utbyggande av VA-nätet möjliggjort kommunalt vatten och avlopp i många byar och stråk.

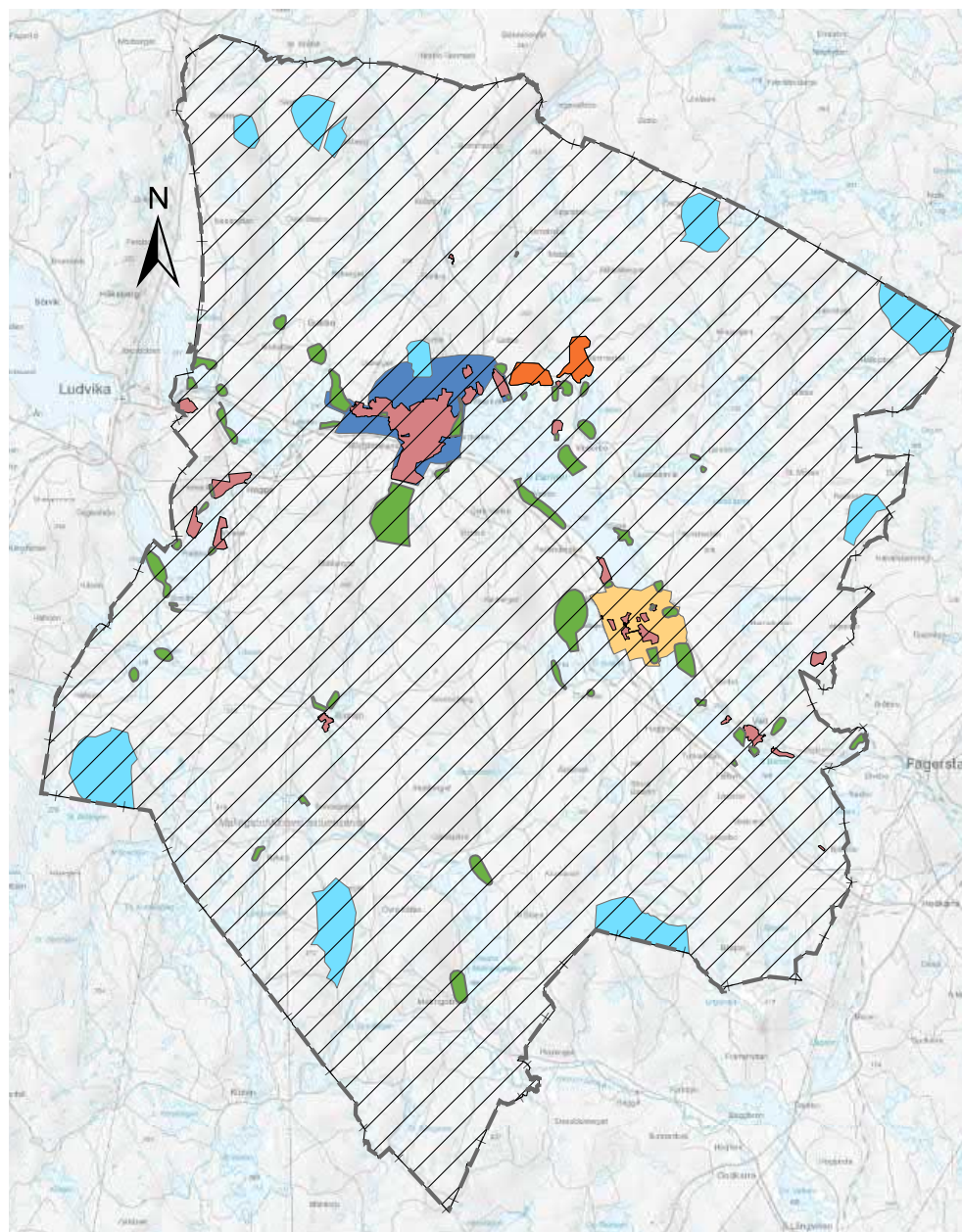
Bebyggelsestruktur

Enfamiljshus är den dominerande boendeformen i kommunen (2015 3799 småhus) där ca 80 % av befolkningen är bosatta. Därefter kommer hyresrätten med ca 15 % och bostadsrätten med ca 2 %. Hyres- och bostadsrätterna är koncentrerade till Smedjebackens och Söderbärkes tätorter. Enstaka hyresrätter finns även i Snöån, Björsjö, Malingsbo, Gubbo och Vad. Därutöver finns ungefär 1700 fritidshus.

De flesta hyresrätterna i kommunens tätorter Smedjebacken och Söderbärke uppfördes under 50- och 60-talet. Delar av beståndet har renoverats, medan en del återstår att uppdatera och uppgradera för att öka attraktivitet och tillgänglighet. Fler fastigheter saknar hiss, tillgängliga entréer och trapphus.

Det kommunala bostadsbolaget Bärkehus AB har 1039 lägenheter varav 115 betecknas som särskilt boende (grupp-serviceboende). Trygghetsboende erbjuds i en hyresfastighet med tillgång till gemensamhetsutrymme och restaurang.

GÄLLANDE PLANER

Teckenförklaring

- + — — Kommungräns
- Översiktsplan Smedjebackens kommun
- Vindbruksplan
- LIS-plan
- Områdesbestämmelser Torrbo-Stimmerbo
- Detaljplanlagda områden
- FÖP Smedjebacken
- FÖP Söderbärke

Bymiljöer

Smedjebackens kommun har många levande byar, där det även i framtiden skall ges möjlighet att bo, leva och driva verksamhet, även om det finns en rik jord- och skogsbrukshistoria med höga landskaps- och kulturmiljövärden. Genom att koncentrera ny bebyggelse till stråk och befintliga bebyggelsestrukturer kan landskapets och bomiljöernas värden prioriteras och bevaras. Detta motverkar intressekrockar med exempelvis turism, friluftsliv, samt kultur- och miljövärden. Varje by har sin egen karaktär och en del av attraktiviteten är kopplad till denna, vilket är viktigt att värna om vid om-, till- och nybyggnation. Vissa byar har särskilda krav på anpassning, bl a Stimmerbo och Torrbo.

Detaljplanering och planberedskap

En god planberedskap gör att kommunen medvetet kan styra orters utbyggnad och ha framförhållning i kontakter med olika exploatörer.

Planlagda områden för bostadsbebyggelse finns främst i tätorterna Smedjebacken, Söderbärke, Hagge, Vad och Harnäs. Många av äldre datum och i behov av översyn. Områden som på senare tid har tillkommit är lokaliserade till sjönära lägen vid Barken och är ett resultat av kommunens antagna LIS-plan från 2011.

Markinnehav och markstrategi

Mark är en förutsättning för att kunna påverka bostadsmarknaden och därmed byggandet. Kommunens markinnehav är koncentrerat runt tätorterna Smedjebacken, Söderbärke och Vad.

Nyproduktion av bostäder

Nytt flerbostadshus under byggnation 2017

Mellan 1995 och 2000 minskade kommunens befolkning med ca 10 % vilket ledde till omfattande rivningar av flerbostadshus i Smedjebackens tätort (ca 1000 lägenheter). Sedan dess har invånarantalet stabiliserats och de senaste åren har man sett en liten ökning.

De senaste åren har en markant förändring på den lokala bostadsmarknaden skett då efterfrågan på bostäder (både villor och lägenheter) ökat kraftigt. Från att ha haft ett överskott är det nu bostadsbrist och efterfrågan på bostäder främst hyresrätter av olika storlek.

Det kommunala bostadsföretaget Bärkehus har sedan 2007 nyproducerat 36 lägenheter i Smedjebackens tätort och 8 lägenheter i Söderbärke. Därutöver kommer 37 lägenheter att vara inflyttningsklara 2018 i Smedjebackens tätort.

En försvårande effekt för att producera bostäder i den takt som skulle vara önskvärd är de höga kostnaderna för uppförande och de hyresnivåer som blir en följd av det. Det får även till följd att äldre som planerat att försälja sitt småhus avstår från detta då boendekostnaden vanligtvis är betydligt lägre i nuvarande boende. Detta förhindrar rörlighet på bostadsmarknaden.

Efterfrågan och behov hos olika grupper

Bristen på bostäder påverkar situationen hos flera kategorier invånare. Unga får svårare att etablera sig i ett eget boende, nyanlända blir kvar på asylboenden oönskad lång tid och äldre som önskar annan boendeform har problem med att realisera detta.

Unga

Den åldersgrupp i kommunen som har störst rörlighet är unga vuxna i åldern 20-24 år och de som väljer att flytta från kommunen gör det vanligen för att studera.

Äldre

Det faktum att kommunens befolkning får en allt högre medellivslängd innebär att behovet av tillgängliga och anpassade boenden kommer att bli viktigt att tillgodose. Det gäller både i ordinarie befintliga och planerade bostäder, som tillgång till särskilda boenden.

Ett nytt äldreboende är under uppförande (2017) och kommer att initialt ha 32 boendeplatser, men möjlighet finns att senare bygga ytterligare i direkt anslutning.

Hemlösa

Över tid finns den invånare som av en eller annan anledning inte har möjlighet att få teckna eget kontrakt för bostad och då vänder sig till individ-och familjeomsorgen för att få hjälp. Antalet är inte stort och kommunen har tillgång till ett antal övergångsbostäder när behov uppstår och för dessa finns fastställda rutiner. Vid särskilda tillfällen kan sociala kontrakt upprättas med kommunens bostadsföretag Bärkehus.

Nyanlända

En utmaning är att möjliggöra för de nyanlända som kommer till vår kommun att få en bostad som motsvarar deras behov. Även de ensamkommande ungdomarna som uppnår myndighetsålder har behov av egen bostad i de fall de väljer att fortsätta bo i vår kommun. Antalet nyanlända har ökat betydligt de senaste åren men i dagsläget har en minskning noterats.

LANDSBYGDSUTVECKLING I STRANDNÄRA LÄGEN - LIS

Ställningstaganden

- 1 Realiserandet av föreslagna LIS-områden för bostadsbyggande bör primärt ske i stråket Hagge-Harnäs-Gubbo samt utmed Barkens stränder. Detta för att kunna optimera syftet med LIS att ge eller att förstärka och bevara underlaget för service på landsbygden
- 2 Inom Malingsbo-Kloten området bör realiserande av LIS-områden ske med syftet att ge långsiktiga positiva sysselsättningseffekter
- 3 Om en exploatering påverkas av eller påverkar ett riksintresse ska det utredas om det ska detaljplaneläggas eller om områdesbestämmelser behöver upprättas
- 4 I samband med exploatering av LIS-område ska hänsyn tas om lämpligheten av byggnation utifrån säkerhetsaspekter

Kommunfullmäktige fastställde 2011-02-21 (laga kraft 2011-03-08) tillägg till översiktsplanen "Landsbygdsutveckling i strandnära lägen". Denna ingår nu som en del i översiktsplan 2018. Revidering har skett enligt följande:

Se även dokument Landsbygdsutveckling i strandnära lägen

Område 2 Vad-Hägnan, förändring i form av placering av området till att mer följa strandlinjen. Område 3 Vadsudde, förändring att i stort sett följa befintlig detaljplan.

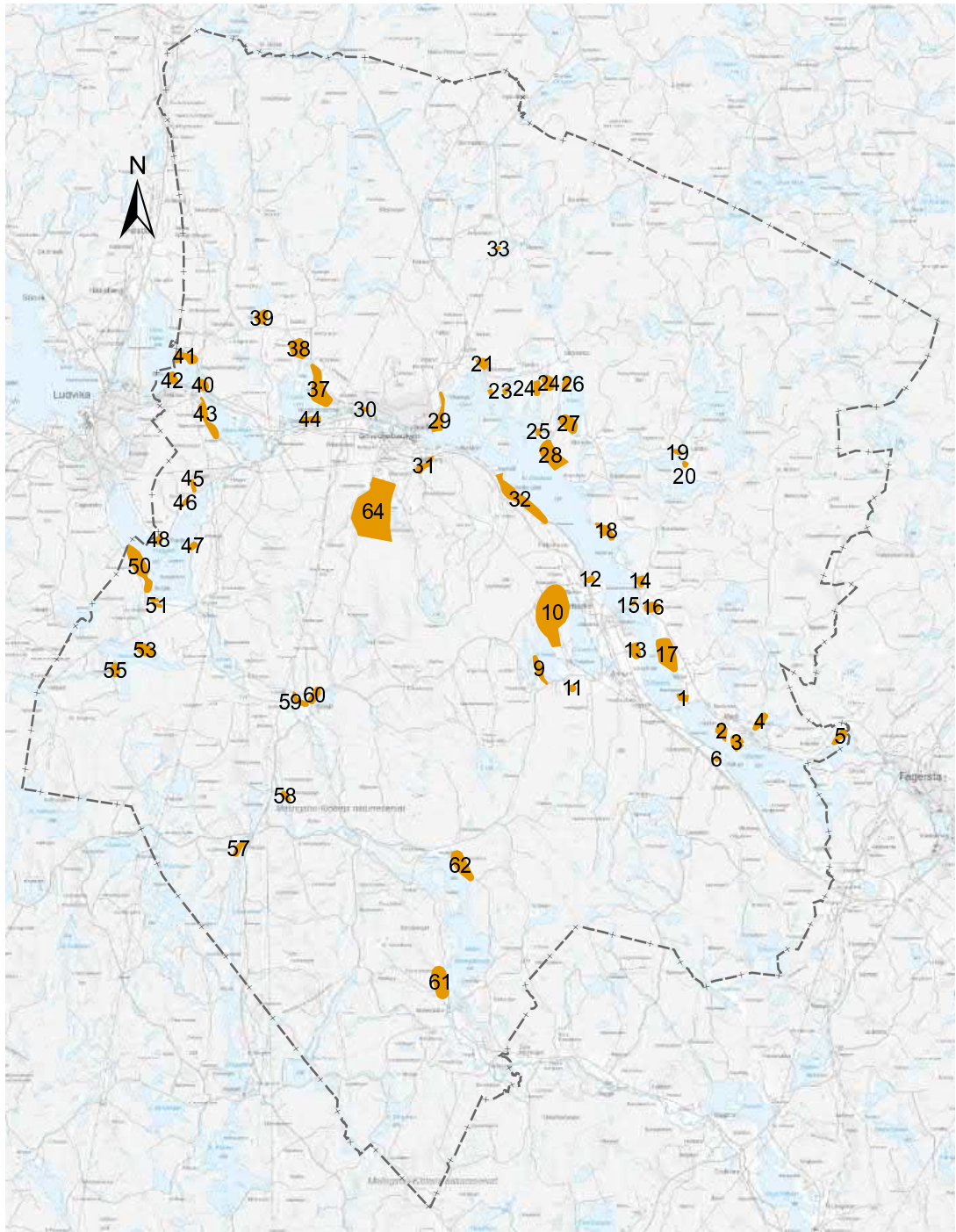
Område 7 Lilla Busjön, 8 Stora Busjön, 34 Brilldammen, 35 Getåarna-Djupgäsen, 36 Djupgäsen-Myrgäsen, 52 Klacksvallen, 54 Snösjön-Gammelbo och 56 Slogberget utgår. Bedömningen är att byggnation i denna del av kommunen ej kommer att öka tillgången på service.

Område 64 (Tjärns) har tillkommit.

Betande får på Söppenmyren

LIS-OMRÅDEN

Områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen

KULTURLANDSKAP OCH HISTORISKA MILJÖER

Ställningstaganden

Inom områden som bedömts vara särskilt värdefulla ur kulturmiljösynpunkt ska:

- 1 Flatenbergs hytta och Flogbergets gruva ska tillgängliggöras, värnas och utvecklas särskilt
- 2 Byarna ska ges möjlighet att utvecklas
- 3 Kyrkogatan i Smedjebacken ska utvecklas och dess karaktär bevaras och förstärkas
- 4 Den unika kulturmiljöhistorien i kommunen bör belysas och lyftas fram för att öka turistnäringen
- 5 Där odlingsmarken inom riksintressen för kulturmiljövård är av avgörande betydelse för riksintressets värde bör marken hållas öppen och inte bebyggas
- 6 Tillkommande bebyggelse ska alltid lokaliseras med hänsyn till brukningsvärd odlingsmark, natur- och kulturmiljövärden och landskapsbild

Säkerställande riksintressen

Generella rekommendationer ges om hänsyn till natur- och kulturmiljöer. Därutöver ska respektive riksintresses värdebeskrivning respekteras.

Så gott som all mark i landskapet har på ett eller annat sätt påverkats av människan och kan i vid bemärkelse betecknas som kulturlandskap och beroende på de naturliga förutsättningarna har det resulterat i dagens samhälle. En kulturmiljö är därför inte något statiskt område utan formas och påverkas kontinuerligt, det gäller även kulturlandskapet.

Rökbastu i Ibbarbo, ett arv från finnkolonisationen

Ny byggnation lägger till en årsring utan att radera ut tidigare generationers spår. Byar ska ges möjligheter att utvecklas, dock ska det i samband med exploatering tas hänsyn till landskapliga strukturer och andra platsspecifika egenskaper.

Smedjebackens kommun har en mångfald av värdefulla kulturmiljöer. Såväl odlingslandskap som berg- och skogslandskap bär spår av kulturhistoria.

Fornlämningar av olika slag vittnar om historiska aktiviteter och är i huvudsak relaterade till gruvverksamhet. Det är av vikt att dessa bevaras då de är en del av vårt gemensamma kulturarv.

En viktig del i kommunens kulturhistoria är även finnkoloniseringen som inleddes på 1500-talet och kulminerade på 1600-talet och främst berör kommunens södra delar. Vissa kulturmiljöer har bedömts särskilt viktiga att bevara och har då erhållit ett visst skydd för att dess fortsatta existens ska kunna tryggas.

Riksintresse för kulturmiljövård

Det betyder att miljön/området är unik och skyddsvärd ur ett nationellt perspektiv. Miljön eller byggnaden kan visa exempelvis utvecklingen i samhället, sociala villkor, byggnadstekniker eller olika estetiska ideal genom historien.

I Smedjebacken finns det 8 sådana områden:

- Flatenbergs Hytta
- Flogberget
- Malingsbo
- Stimmerbo och Torrbo bergsmansbyar
- Hedbyn-Gärdsjöbo
- Tunkarlsbo
- Hemshyttan
- Del av väg Vikmanshyttan-Larsbo

Byggnadsminnen

Byggnadsminnesförklaring är ett statligt skydd och innebär ett starkt bevarandeskydd. Det byggnadsminnena har gemensamt är att de är kopplade till historiska skeden i samhället. Det finns enskilda och statliga byggnadsminnen. De enskilda byggnadsminnena beslutar länsstyrelsen över och statliga byggnadsminnen beslutar regeringen över. I Smedjebackens kommun finns följande byggnadsminnen:

- Smedjebackens Järnvägsstation
- Malingsbo Herrgård (statligt)
- Hedbyns Bergsmansgård i Gärdsjöbo

För Sämogården i Vad pågår utredning.

Fornminnen

Inom kommunen finns 2927 (2016) registrerade fornlämningar som är skyddade enligt Kulturminneslagen. Huvuddelen av dessa är spår efter den omfattande gruvverksamheten som bedrivits runt om i vår kommun.

Särskilt värdefulla kulturmiljöer

Ett kulturmiljövårdsprogram upprättades 1990 av Dalarnas Museum på kommunens uppdrag. I programmet redovisas ett stort antal miljöer runt om i kommunen som bedömdes vara av kulturhistoriskt värde. Programmet är aldrig antaget, men har fungerat som underlagsmaterial vid behov.

Förutom de miljöer som redovisas i programmet finns kulturhistoriska värden i Gessberg, Östanberg, Nyberget, Storsand och Tombo isgruva.

Område	Beskrivning
Billsjön	Brukshyttmiljö
Björso	Odlingslandskap
Björso	Skogsby och brukshyttmiljö
Dalvik	Bergsmansby
Dullbo	Skogsby
Finnbo	Dalgångsby och bruksmiljö
Getbo	Byklunga
Göberget	Höjdbbyggelse
Hagge	Bruksmiljö
Huggnora	Långsträckt strandby
Hällsjön	Brukshyttmiljö
Ibbarbo	Höjdbby
Larsbo	Bruksmiljö
Resmoren	Bergsmansby
Schisshyttan	Herrgårdsmiljö
Skomakartorp	Finngård
Snöån	Bergsmansby
Spannbyn	Finnby
Spjutsbo	Isolerad bergsmansby
Stora Busjön	Bergsmansby
Stora Tolvsbo	Öppet kulturlandskap
Södra Bisen	Finnby
Vanhäll	Spridda herr- och storgårdar
Vibberbo	Vidsträckt bergsmansby
Vägen Söderbärke-Bråfors	Mycket gammal vägsträckning
Västermoren	Öppet kulturlandskap

LÄS MER:

Kulturmiljöprogrammet
Smedjebackens
kommun 1990

Riksantikvarieämbetet

www.fmis.raa.se

Bergsmansgård Stora Busjön

NÄRINGSLIV OCH ARBETSMARKNAD

Följande kapitel utgör kommunens näringslivsstrategi

Ställningstaganden

- 1 Kommunen skall aktivt arbeta för att bredda näringslivet genom att främja och skapa förutsättningar för tjänsteföretag och besöksnäring
- 2 Kommunen skall prioritera att förädla, förtäta och bygga ut befintliga handels- och industriområden, samt planlägga mark för nya typer av verksamheter, bland annat lagring, lager och besöksnäring. Därutöver beakta möjligheterna till utökning av industrimark i anslutning till befintliga områden, företrädesvis i Vilmören och Söderbärke.
- 3 Vid planering av framtida industriområden ska närhet till gods- och persontransporter beaktas.
- 4 Arbetsplatsområden ska anslutas till gemensamt VA och bredband
- 5 Vid detaljplanering av industrimark i riksvägsläge skall krav på bebyggelse och restriktioner mot synliga upplag finnas
- 6 Kommunen skall arbeta för tillgodose behovet av kompetensförsörjning och verka för att höja utbildningsnivån
- 7 För att bredda arbetsmarknaden och tillgången på arbetskraft ska möjligheterna till in- och utpendling förbättras

Det ska vara attraktivt för företag att etablera sig och växa i kommunen. Ett bra företagsklimat är viktigt för kommunens utveckling, genom att det skapar lokala arbetstillfällen och kan bidra till en ökad inflyttning. Ett gott företagsklimat handlar även om tillgången till kvalificerad arbetskraft, tillgången till bostäder och en bra infrastruktur.

Näringslivsutveckling Tradition och nutid

Smedjebackens näringsliv och industri har historisk präglats av skog och järnhantering. Redan på 1100-talet bröts malm i gruvorna och smältes tackjärn i hyttorna. Förutom järnhanteringen har skogen varit den ekonomiskt viktigaste näringen och är fortfarande dominerande i de norra och södra delarna av kommunen.

Under 1990-talet skedde en drastisk omstrukturering till följd av stålkrisen, vilket har lett till att Smedjebacken har gått från att vara en traditionell bruksort med ett par dominerande företag till att bli en entreprenörsort med många små och medelstora företag.

Idag domineras näringslivet av företag inom bearbetningsindustri och verkstad, men besöksnäringen och tjänstenäringen är växande branscher. Kommunen har 1100 registrerade företag varav 750-800 har aktiv verksamhet.

Större befintliga industriområden är belägna i anslutning till Rv 66 vid infarten till Smedjebackens respektive Söderbärke tätort. Utmed Kolbäckån i centrala Smedjebacken är de anrika företagen Ovako (historiskt Smedjebackens Valsverk AB) och Morgårdshammar AB belägna.

Arbetsmarknad

Arbetsmarknaden i kommunen är stark, med flera år av hög sysselsättning. Arbetsmarknadsregionen sträcker sig traditionellt sett ca en timmes bilpendling från centralorten och innefattar Fagersta, Ludvika, Kopparberg och Lindesberg men den växer mot Borlänge och Mälardalen.

Utbildningsnivån i Smedjebacken och Dalarna är generellt sett lägre än i övriga Sverige. Majoriteten har gymnasieutbildning som högsta formella utbildningsnivå. Smedjebacken har historiskt sett en bristande studietradition på högre utbildningar. Även om utbildningsnivån statistiskt sett är låg är kompetensen hög, då många utbildar sig inom företagen och inte har validerad kompetens.

En utmaning inför framtiden är att ersätta den del av arbetskraften som nu närmar sig pensionsåldern att få till en smidig kunskapsöverföring, det gäller både inom den offentliga som privata sektorn.

Pendling

Smedjebacken är en pendlingsort med ett utpendlingsnetto på ca 1600 personer dagligen. Fler män än kvinnor pendlar in, medan utpendlingen är relativt jämnt fördelad mellan könen. Ludvika är största pendlingsorten idag, men pendlingen till Borlänge ökar.

Handel

De senaste årens trender inom handelsutveckling har inneburit att stormarknader, butiker i stora köpcentra och lågprisbutiker svarar för en allt större del av detaljhandeln samt att dessa koncentreras till de regionala centralorterna (Falun, Borlänge, Västerås).

För Smedjebackens del har det medfört att den traditionella handeln och servicen har minskat och koncentrerats till Smedjebacken och Söderbärke tätort.

Besöksnäring

Turism och besöksnäring är en bransch som har potential att utvecklas positivt och Dalarna, Malingsbo Kloten och Strömsholms Kanal är kända varumärken. Våra fantastiska naturområden och våra kulturmiljöer är en resurs att ta tillvara.

Ett nytt landmärke vid hamnen i Smedjebacken, en fyr uppförd 2017

De traditionella besökarna har varit fritidshusägare eller personer som har personliga kopplingar och relationer till kommunen och genom deras närvaro för den lokala handeln ett uppsving under sommarmånaderna. Därutöver har naturvårdsområdet Malingsbo Kloten ända sedan bildandet 1981 varit mycket frekventerat av besökare från främst Mälardalsområdet. Området har stor potential för besök kopplade till ekoturism. Viktigt är dock att det inte sker på bekostnad av natur- och kulturvärden i området.

8,6% av Smedjebackens kommuns yta utgörs av sjöar och vattendrag och 88% skog

Areella näringar – jord- och skogsbruk

I kommunen finns ca 82.000 ha produktiv skogsmark, vilket omfattar ca 88 % av kommunens yta och Smedjebacken är den kommun i landet som har högst andel skog. Ägare till skogen är till ca 60 % större skogsbolag, 30 % av mindre privata ägare och resterande ägs av staten, kommunen och kyrkan. Denna näring är en viktig motor för sysselsättningen inom en rad olika servicebranscher och företag, bland annat sågverk, avverknings- och transportföretag och snickerier.

Inom jordbruket har en strukturomvandling skett de senaste åren. Antalet spannmålsproducenter och animalieproducenter av nöt har ökat, medan det numera endast finns en mjölkgård. Total åkerareal som brukas är 2243 ha (2015). Befintlig åkermark nyttjas i stor omfattning till bete för hästar och får, samt foderproduktion i form av grovfoder (1790 ha 2015).

LANDSBYGDSUTVECKLING

Följande kapitel utgör kommunens landsbygdsprogram

Ställningstaganden

- 1 Kommunen ska betrakta servicenoder i omgivande kommuner som en del av vår servicemarknad och främja dessa i vår övergripande samhällsplanering.
- 2 Kommunen skall uppmuntra och aktivt arbeta för att det skall finnas mötesplatser/servicepunkter i byarna.
- 3 Kommunen skall ha regelbunden dialog med byföreningar rörande servicefrågor med syfte att skapa samsyn och samverkan.
- 4 Kommunen ska stötta ideella krafter och uppmuntra och tillvarata lokala initiativ som främjar landsbygdsutveckling .
- 5 Kommunen skall möjliggöra levande och flexibla tätortscentrum genom bred funktionsblandning i detaljplanerna.

Tillgång till kommersiell och ideell service påverkar attraktiviteten av ett område för både boende och etablering av företag och tillgången till kommersiell service påverkas av antalet boende.

Då Smedjebacken är en utpendlingskommun medför det att många väljer att utföra sina dagligvaruinköp och serviceärenden på annan ort. Det innebär ett bortfall av intäkter för kommunens kommersiella service, men ett viktigt kundtillskott är de fritidshusägare som finns.

Detaljhandeln sker i stor utsträckning i omkringliggande större städer, Ludvika, Västerås och Borlänge.

Kultur, nöje och fritidsaktiviteter har en viktig social funktion, då människor med olika bakgrund, erfarenhet och ålder kan mötas.

Byalag och föreningar anordnar aktiviteter och bevakar lokala intressen, sköter och driver egna eller kommunala anläggningar.

De ideella föreningarna är i stor grad med och påverkar livskvaliteten för de boende. Byalag och samlingslokal finns i många av kommunens orter och byar.

Utifrån begreppet tätortsnära boende så omfattas samtliga invånare i vår kommun och ingen har mer än 20 km bilresa till ort med grundläggande service i form av dagligvaror, apotek, bensin och bank/betaltjänster. Utöver Smedjebacken och Söderbärke tätorter inom kommunen utgör Ludvika, Fagersta, Norberg och

Vads bystuga

Skinnskatteberg viktiga servicepunkter. Närheten till dessa innebär även att flera av kommunens invånare väljer dessa orter för arbete och fritidsaktiviteter.

Här har samverkan och en god dialog mellan kommunen och föreningarna en central och viktig roll.

Den innovativa kraften hos den ideella sektorn ökar och allt fler ideella verksamheter går mot att bli ideella entreprenörer, d.v.s. man blir en kommersiell aktör som drivs av ett starkt och ofta lokalt förankrat engagemang. Framförallt viktigt blir detta i byar och orter utan annan service. Dessa lokala entreprenörer bidrar starkt till att förstärka attraktiviteten och utbudet av service, något som klassiska kommersiella verksamheter tidigare har stått för och som inte är realistiskt att förvänta sig i framtiden. Exempel på detta kan vara fibernätsföreningar, hembygdsgårdar med café och lokala guider av besöksmål.

En grundförutsättning för att kunna erbjuda god service och ett attraktivt boende är tillgång på god internetanslutning och god mobiltäckning, oavsett boende i tätort eller på landsbygd. För att skapa förutsättningar för framgångsrika företag, entreprenörer och föreningar, så är det mycket viktigt att det finns tillgång till bredbandslösningar i hela kommunen. Att arbeta på distans ses alltmera som en självklarhet i många branscher, framförallt inom tjänsteföretag. Även tillgång till goda kommunikationer är en förutsättning.

TRANSPORTER OCH HÅLLBART RESANDE

Ställningstaganden

- 1 Kommunen ska främja ett hållbart pendlande genom utökade och förbättrade gång- och cykelstråk, med prioritet att koppla ihop orter, arbetsplatser, handel, service, besöksmål och platser för fritidsaktiviteter
- 2 Prioritera säkra GC-vägar till och från kommunens skolor och de bostadsområden som är belägna inom de gränser som gäller för att berättiga till skolskjuts upp till 4 km
- 3 Kommunen ska verka för ett hållbart resande och förbättrad arbetspendling genom god tillgång till linjebunden kollektivtrafik i huvudstråken, i första hand på järnväg
- 4 Kommunen ska främja regionförstoring och arbeta för att förkortade restider och ökad frekvens till viktiga noder (Falun-Borlänge, Västerås, Stockholm och Arlanda), främst genom Bergslagspendeln och riksväg 66
- 5 Kommunen ska arbeta för att stärka näringslivets transportleder, i första hand på järnväg, men även längs riksväg 66
- 6 Kommunens järnvägsstationer ska vara attraktiva och tillgängliga
- 7 Riksväg 66 behöver mötesfri väg Fagersta-Ludvika
- 8 Överfarten i Söderbärke över rv 66 bör säkras för gång-och cykeltrafik för att öka tillgängligheten till järnvägen
- 9 Bergslagspendeln Ludvika-Fagersta bör likställas med delen Fagersta-Västerås, som en del i det strategiska järnvägsnätet och behöver kapacitetshöjning till 25 tons axellast och en utökning till lastprofil C, samt fjärrstyrt trafikstyrningssystem och banupprustning
- 10 Fler säkra cykelparkeringar i såväl centrala lägen som vid buss- och tågstationer och större arbetsplatser
- 11 Prioriterade cykelstråk är Smedjebackens tätort - via Hagge - till Ludvika, Söderbärke (Kyrkskolan) - järnvägsstationen och Söderbärke - Fagersta kommungräns

Säkerställande riksintresse

Riksintressen för kommunikationer ska tillgodoses i den fortsatta planeringen och beslut, och åtgärder som kan påverka riksintresset negativt ska inte tillåtas. Fastslaget järnvägsreservat ska lämnas fritt från bebyggelse och anläggning som kan försvåra för järnvägen.

Vid lokalisering av ny bebyggelse och nya verksamheter i anslutning till RV 66 bör särskild hänsyn tas till landskapsbild, buller, avgaser, markens egenskaper och olycksrisk vid transport av farligt gods

Det övergripande transportpolitiska målet är att säkerställa en samhällsekonomisk effektiv och långsiktigt hållbar transportförsörjning för medborgarna och näringslivet i hela landet. Därutöver har riksdagen beslutat om ett funktionsmål – tillgänglighet och ett hänsynsmål – säkerhet, miljö och hälsa. Enligt riksdagsbeslut är tillgång till kollektivtrafik en rättighet för medborgare i Sverige och en skyldighet för samhället.

Väl fungerande infrastruktur för transporter är av stor vikt för både kommunens företagare och invånare, dels för att trygga logistik och varuleveranser och dels för pendling och boende.

Kommunens näringsliv karaktäriseras av transportintensiva företag och som har en kundmarknad riktad mot Mälardalen, men även med en hög andel export.

Besöksnäringen är en växande näring som innebär en ökning av trafiken både till besöksmål inom kommunen, men även i form av transittrafik mot Sälensfjällen.

Invånarna i Smedjebacken pendlar i hög utsträckning till sina arbeten och studier i våra grannkommuner, det innebär att en väl fungerande kollektivtrafik är av central betydelse. Det är högst sannolikt att detta kommer att bestå i framtiden även om kommunen givetvis har ambitionen att attrahera nya arbetstillfällen och samtidigt säkerställa befintlig lokal arbetsmarknad.

Framtidens transportbehov för en hållbar utveckling

För att främja en hållbar samhällsutveckling behöver kommunen lägga fokus på att förstärka befintliga transport och pendlingsstråk, bygga ut gång- och cykelvägar så att fler byar och orter kan kopplas ihop, samt att upprätthålla fungerande kollektivtrafik, något som även är en viktig jämställdhetsfaktor, då kvinnor i större utsträckning än män reser kollektivt.

Viktigt för att främja pendling med kollektivtrafik blir tillgängliga och attraktiva omstigningsplatser med god belysning, snöröjning och parkeringsmöjligheter.

Invånarna i Smedjebackens kommun bor relativt utspritt, med en stor andel utanför de största transportstråken, vilket gör det till en utmaning att kunna erbjuda alla tidtabellstyrd kollektivtrafik. Behoven av transporter för den åldrande befolkningen som bor utanför servicenoder förväntas att öka.

Då bilen även i framtiden spås att vara det populäraste transportmedlet skall användandet av elbilar uppmuntras, uppförandet av laddstationer och anläggandet av parkeringar för samåkning underlättas..

Transportåtgärder behöver samplaneras med annan infrastrukturplanering, såsom etablering av nya bostads- och verksamhetsområden, utbyggnad av fibernät och verksamhetsområden för VA.

För skogsnäringens framtida behov eftersträvas full bärighetsklassning på kommunens länsvägar.

Riksintresse för järnvägar

Bergslagspendeln är av trafikverket utpekad som riksintresse. Banan är av särskild regional betydelse och trafikeras utöver regionaltåg av godståg.

Vid planläggning och byggande i anslutning till järnvägen ska erforderliga skyddsavstånd hållas.

Riksintresse för vägar

Riksväg 50 "Bergslagsdiagonalen" förbinder Sydsverige med Mellansverige i nord-sydlig riktning mitt i landet. En kort sträcka passerar Smedjebackens kommun.

Riksväg 66 Västerås-Ludvika-Sälen-Malung till norska gränsen. Delen Västerås – Ludvika utgör en anslutning till en utpekad hamn av riksintresse.

Vid planläggning och byggande i anslutning till riksvägen ska erforderliga skyddsavstånd hållas.

Riksintresse för luftfarten

Trafikverket har pekat ut Dala Airport Flygplatsen att vara av fundamental regional betydelse.

Smedjebacken berörs i sin helhet av det skyddsområde för flyg (MSA-yta) med radien på 55 km som utgår från Dala Airport. Skyddsområdet tillåter höjd upp till 426 m över havet utan påverkan. En liten del i öster är även samordningsområde för Västerås flygplats.

Smedjebackens stationsbyggnad

ALLMÄNNA KOMMUNIKATIONER

Järnväg

Bergslagspendeln och Bergslagsbanan är de två järnvägsstråk som direkt eller indirekt är viktiga för Smedjebackens kommun vad gäller näringslivets transporter och arbetspendling. För näringslivet är det framförallt skrottransporter till Ovako och transporter av rundstål från fabriken som i ett framtidsperspektiv är helt nödvändigt för att finnas kvar i Smedjebacken. Vad gäller arbetspendling är Bergslagspendeln viktig för pendling mot Västerås och vidare mot Stockholm. Bergslagspendeln är även en viktig länk i Bergslagens och Mälardalens järnvägsnät och anknyter till de stora infrastruktursatsningar som genomförs runt Mälaren.

Väg

Rv 66 är den mest trafikerade sträckan inom kommunen, både vad gäller tunga transporter och persontrafik och är ett riksintresse och inkörspport till Dalarna från Västmanland län, Fagersta. Det är den enda kvarvarande 13-metersväg i länet som inte är mötesfri. En kort bit av rv 50 passerar vår kommun. Inom kommunen finns även ett antal länsvägar som utgör kommunikationsvägar till våra grannkommuner.

LÄS MER:

Cykelplan
Smedjebacken, 2016
Länsplan för regional
transportinfrastruktur
för Dalarna 2014-
2025, fastställd 2014-
06-18 av Region
Dalarna

Gång och cykel

En ökad gång- och cykeltrafik (GC-trafik) är en viktig del av ett tillgängligt och långsiktigt hållbart transportsystem. Potentialen för att cykla i Smedjebackens kommun är idag god. Cykling utanför tätorten sker huvudsakligen längs blandtrafikerade vägar med varierande kvalitet. Många av de gamla landsvägarna i Smedjebacken är såväl lågtrafikerade som natursköna vilket gör de utmärkta för cykling. Renodlade cykelvägar och cykelfält är däremot en bristvara. De flesta cykelvägarna återfinns i Smedjebackens tätort och i Söderbärke. En utmaning är således att binda samman kommunens orter med ett säkert och funktionellt cykelnät. Detta innebär bland annat

att rusta upp befintliga cykelvägar, anlägga nya cykelvägar, asfaltera grusvägar och sätta upp belysning längs dessa.

Linjetrafik

Dalatrafik trafikerar Smedjebackens kommuns busstrafik. Totalt finns det sex olika linjer, fem landsbygdsbussar och en direktbuss. Busstrafiken är, likt kommunens bebyggelse, koncentrerad runt de större sjöarna (norra och södra Barken) och Smedjebacken tätort. Den sydvästra delen av kommunen saknar bussförbindelser bortsett från skolskjutsar och andra specialtransporter.

Flyg

För Smedjebacken är flygplatserna Arlanda, Borlänge/Dala Airport och Västerås de mest använda och mest geografiskt fördelaktiga.

REKREATION OCH FRILUFTSLIV

Ställningstaganden

- 1 Kommunen ska samarbeta med föreningar, markägare och entreprenörer i syfte att få till goda förutsättningar för friluftsliv och rekreation.
- 2 Den attraktiva tätortsnära frilufts miljön ska i möjligaste mån skyddas från exploatering
- 3 Störande friluftsaktiviteter (ex vis skjutbanor, motoranläggningar) ska lokaliseras så att de i möjligaste mån inte kommer i konflikt med andra intressen
- 4 I Malingsbo-Kloten ska besöksnäringens utveckling uppmuntras

Säkerställande riksintressen

För Malingsbo-Kloten pågår för närvarande en översyn av värdebeskrivningen. Kommunen välkomnar denna. Inom kommunen pågår ett arbete med att finna realiserbara möjligheter för en utveckling av området som resurs för friluftslivet. I ställningstagandet för LIS-områden anges att det inom Malingsbo-Kloten bör realiserande av områden ske med syftet att ge långsiktiga positiva sysselsättningseffekter.

Barkensjöarna har ett stort värde för kommunens invånares rörliga friluftsliv både sommar och vintertid. Detta värde ska värnas och förstärkas.

Kommunen utgör en natur- och rekreationsresurs för såväl kommuninvånarna själva som för kort- och långväga besökare från mer tätbebyggda områden. Skogen och de många sjöarna är viktiga för kommunens attraktivitet och ger möjlighet till naturupplevelser i en ostörd miljö. Det är viktigt att ta vara på de resurserna och de möjligheter som de ger.

Studier har visat att grönområden är betydelsefulla för folkhälsan. Att vistas i natur- och rekreationsområden har stor betydelse för människans hälsa och livskvalitet. De flesta känner ett ökat välbefinnande ju oftare de besöker ett naturområde. Vi mår helt enkelt bättre och blir friskare när vi kan uppleva grönska, ostördhet och trygghet. Natur- och rekreationsområden uppmuntrar även till fysisk aktivitet. Människor som har tillgång till grönområden är betydligt mer fysiskt aktiva än de som lever i områden där de förutsättningarna saknas.

Vår natur erbjuder en mångfald av möjligheter till olika friluftsupplevelser. Här finns utbud för alla åldrar under årets alla månader. Olika utflyktsmål och sevärdheter samt promenader och vandring längs leder och stigar, kanotning, fiske, skidåkning, svamp och bärplockning m.m..

Grundläggande för att behålla de fysiska förutsättningarna för friluftsliv är en ändamålsenlig planering och förvaltning. Naturvård, kulturmiljövård, friluftsliv, fysisk aktivitet och hälsa hör nära samman.

Riksintresse friluftsliv

Riksintressen för friluftsliv baseras på miljöbalkens 3 kapitel 6§ och ska så långt möjligt skyddas mot åtgärder som kan påtagligt skada dess värden. Friluftslivet ska ha stora friluftsvärden sett i ett nationellt perspektiv på grund av särskilda natur- och kulturkvaliteter, variationer i landskapet och god tillgänglighet för allmänheten.

Malingsbo-Kloten

Malingsbo-Klotenområdet omfattar 26.463 ha stort område som består av en höglänt, kuperad, sjörik bergslagsterräng med goda förutsättningar för friluftsverksamhet. Där finns även sevärd natur, t ex geologiskt intressanta bildningar och biologiskt intressanta sjöar och vattendrag.

Del av Malingsbo-Klotenområdet är även utpekad som riksintresse enligt miljöbalken 4 kapitlet 2 och ska särskilt beaktas vid bedömningen av tillåtligheten av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Barkensjöarna

Barkensjöarna är belägna mellan Smedjebacken och Fagersta, längs Kolbäcksåns dalgång. De utgör nordändan på Strömsholms kanal som följer Kolbäcksåns och är en 107 km lång farled mellan Smedjebacken och Mälaren. Fallhöjden är 100 m och totalt finns 26 slussar. Erbjuder mycket goda möjligheter till bad, fiske och båtliv.

Öarna Stora Ulvön, Svinön, Nyckelön, Vedön och Sollen i Norra Barken omfattas av utökat strandskydd som innebär att hela öarna omfattas av strandskydd.

Idrottsanläggningar

I Smedjebackens tätort finns ett stort utbud av idrottsanläggningar: Herosfältet med lokaler för hockey, fotboll (både inom- och utomhus), hall för olika inomhusidrotter, tennisbanor, ytor för friidrott och boule. Hagvallen med fotbollsplan och nav för skidspår av varierande längd samt slalombacke och i närheten stor ridanläggning samt elljusspår.

Tätorten Söderbärke har en allaktivitetshall och idrottsplats med fotbollsplan och elljusspår. Elljusspår finns även i Harnäs

Vandringsleder

I kommunen finns fler vandringsleder med olika karaktär:

Sméleden - börjar i Björsjö och sträcker sig norrut genom kommunen passerar Stollbergs öppna och djupa gruvhål, förbi Jätturns naturreservat och fortsätter därefter in i Sätters kommun

Schisshyttans vandringsled - är en 4 km lång skyltad stig. Leden följer Schisshyttebäckens lopp och visar lämningar från traktens järnhantering från mitten av 1600-talet då den första masugnen uppfördes, fram till år 1922 då den sista hyttan lades ned.

Romboleden - Romboleden startar vid Köping med en anslutande led från Arboga, men det är möjligt att vandra från Tyskland via Skåne och Göteborg upp till Vadstena och därifrån komma in på Romboleden. Den del av leden som vi beskriver går genom Härjedalen och upp till Skardörrespasset, där den går samman med Jämt-Norgevägen till Nidaros, Trondheim. En del av leden passerar Smedjebacken.

Hamnar

Barkensjöarna med dess vackra skärgård har ett rikt båtliv sommartid. Smedjebackens hamn är en av Sveriges största insjöhamnar med anslutning till havet genom att Strömsholms kanal har sin början i Norra Barken. Även i Söderbärke finns det en hamn och tillsammans har de ca 500 båtplatser

Bad

Smedjebacken har många fina sjöar med friluftsbad. På 12 badplatser tas bakterieprov minst en gång under badsäsongen, juni, juli och augusti.

Det finns tre kommunala badplatser:

- Prästabadet finns på Herosområdet i centrala Smedjebacken. Badet värms upp sommartid 2-5 grader av överskott i fjärrvärmenätet och restvärme från företaget Ovako. Badet är handikappanpassat
- Risingsbo i Morgårdshammar
- Hagudden i Söderbärke

Därutöver finns det 9 andra badplatser runt om i kommunen som sköts av föreningar/byalag

Vattenskoteråkning

Körning med vattenskoter orsakar bland annat höga och oregelbundna ljudnivåer i en fritidsmiljö där tystnad blir allt mer sällsynt. Det kan också störa växt- och djurliv. Därför är det enbart tillåtet att köra vattenskotrar i allmänna farleder och i de områden som länsstyrelsen beslutar om. Länets enda allmänna farled finns i Norra Barken.

Fiske

Smedjebacken har goda möjligheter att erbjuda de fiskeintresserade ett varierat fiske med allt från mete till troling. Bland de ca 500 sjöarna i kommunen finns många fina fiskevatten med gädda, abborre, lake och vitfisk men även lax, öring, gös och sik.

Skidspår

På Uvberget erbjuds fina möjligheter att vintertid både åka längdskidor (7 olika spårsträckningar) och slalom (2 nedfarter).

Elljusspår

I Smedjebacken, Söderbärke och Harnäs finns belysta motionsspår.

Golfbana

Västerbergslagens enda golfbana som idag har 18 hål, ligger i Hagge.

KOMMUNAL SERVICE

Ställningstaganden

- 1 Den stationära kommunala servicen (förutom förskola/skola) ska även fortsättningsvis koncentreras till tätorterna Smedjebacken och Söderbärke
- 2 Kommunen ska ha långsiktig lokalplanering och hänsyn tas till möjligheterna att reducera transportbehov genom att möjligheter att kunna ta sig till aktuell plats med cykel eller till fots ska beaktas
- 3 Kommunens målsättning är att det i varje större by ska finnas tillgång till mötesplats för att främja samvaro och gemenskap.
- 4 Kommunens ambition är att fortsätta verka för att Smedjebacken har en kollektivtrafik som blir tillgänglig för så många invånare som möjligt. Det kan ske dels via linjedragningar, men även genom att erbjuda goda möjligheter till omstigning mellan olika trafikslag

Kommunen ska tillgodose invånarnas behov av offentlig service. Tillgång till god samhällsservice i form av vård, skola, dagligvaruhandel m m inom gång- och cykelavstånd är viktigt och förbättrar samhällets uthållighet och livskvaliteten för invånarna. Olika former av service har olika servicegrad. Samlokalisering av samhällsservice och andra lokala funktioner är möjlig. Samarbete kan ske med närliggande kommuner för att erbjuda en god service och för att gemensamt utveckla regionen. Samhällsservice ska i kommunens tätorter främst lokaliseras till centrala lägen i kärnan av bebyggelsen.

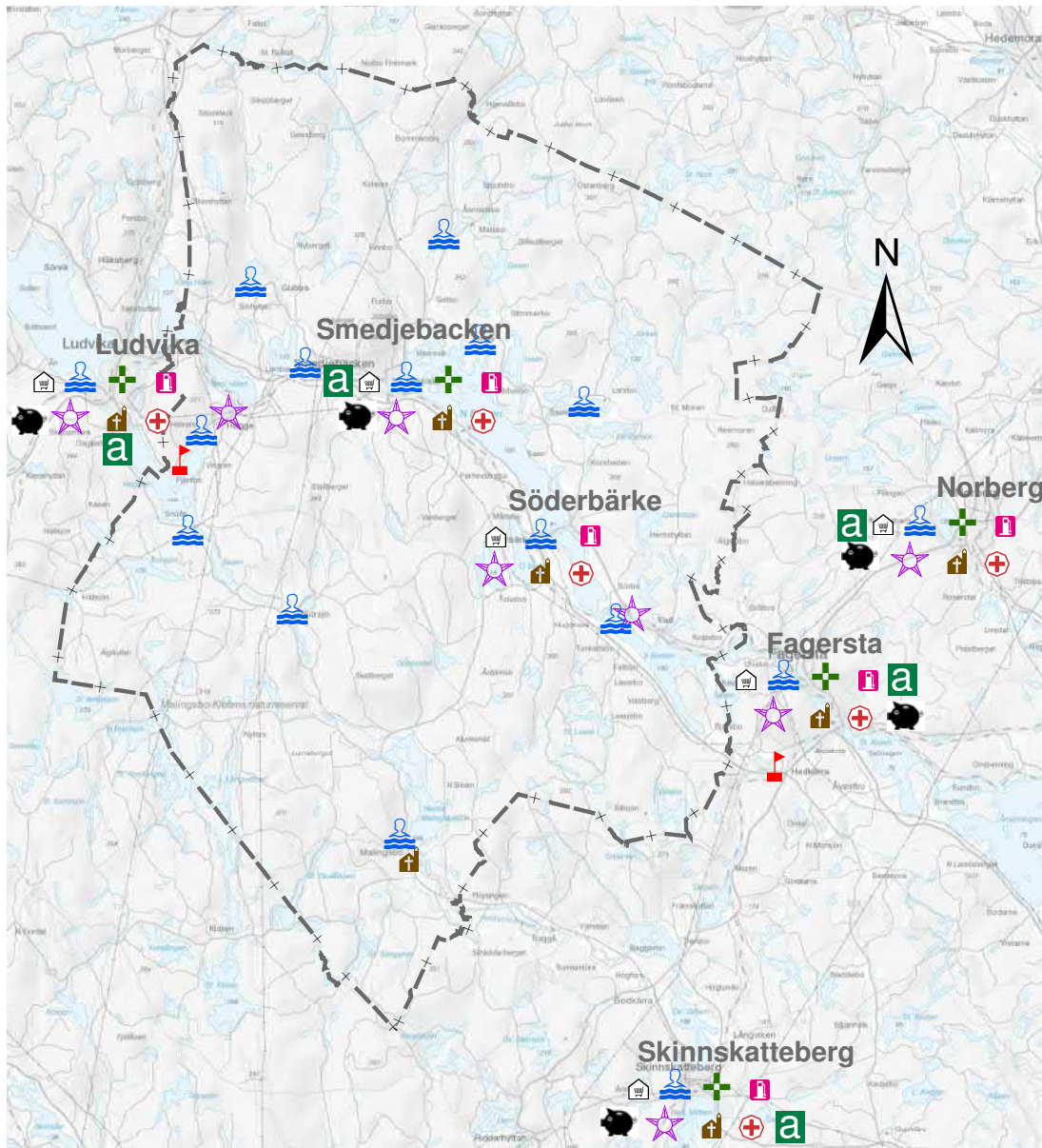
Kommunalt mål

Kommunorganisationens arbete ska präglas av effektivitet och hög kvalitet. Smedjebackens kommun ska ha överskott i ekonomin och ligga bland de 100 bästa kommunerna i Sveriges kommuner och landstings kvalitetsmätningar. Verksamheten ska utvecklas i dialog med medborgare, föreningar och företag.

Allmänt

Samhällsservicen i kommunen är koncentrerad till tätorterna Smedjebacken och Söderbärke.

SAMHÄLLSSERVICE

Teckenförklaring

	Apotek		Kyrka
	Bank		Livsmedelsbutik
	Badplatser		Skola
	Bensinstation		Systembolag
	Golfbana		Vardcentral

Förskolor och Skolor

En stor satsning på förskolor och grundskolor har genomförts de senaste 10 åren. Skolor har renoverats, nya förskolor har etablerats, investeringar för att möta skolans krav på modern teknik har skett.

Smedjebackens skola/barnomsorg är indelade i fyra utbildningsområden;

- Röda Berga/Berga,
- Hagge/Vinsbo,
- Söderbärke/Vad
- samt utbildningsområde förskola

Kommunala för-och grundskolor finns i Smedjebacken, Söderbärke, Vad och Hagge. I Gubbo och Harnäs finns förskolor. I anslutning till de skolor som har undervisning av årskurser F-5 finns även skolbarnomsorg.

Det finns totalt 10 förskolor, varav en med verksamhet dygnet runt och 5 grundskolor, varav 2 även har högstadium.

Gymnasium bedrivs i det gemensamma kommunalförbundet med Ludvika, Västerbergslagens Utbildningscentrum VBU med utbildning förlagd i både Smedjebacken, Ludvika och Grängesberg.

Bedriver även vuxenutbildning som innehåller ett antal olika vidareutbildningsalterativ samt utbildning i svenska språket för invandrare (SFI).

Vård och omsorg

Äldreomsorg i kommunen har i huvudsak två inriktningar dels stöd och hjälp i hemmet genom hemtjänst samt insatser i form av särskilda boenden.

Särskilda boende för äldre

Särskilda boende är en boendeform för invånare med betydande behov av vård och omsorg och kräver biståndsbeslut. Boendeformen erbjuds i Smedjebackens och Söderbärke tätort och omfattar 110 platser. Utöver detta finns ca 10 platser för korttidsvistelse/växelvistelse i Smedjebackens tätort.

Trygghetsboende är en mellanboendeform där den enskilde har egen lägenhet som är anpassade till personer med rörelsehinder. Denna boendeform erbjuds i centrala Smedjebacken och har restaurang i direkt anslutning.

Nytt demensboende under byggnation, beräknas vara klart 2018

Personer med funktionsnedsättning

För personer med psykisk eller fysisk funktionsnedsättning finns olika typer av stöd och hjälp att få från kommunen. Är behovet särskilt boende erbjuds gruppboende i Smedjebackens tätort därutöver erbjuds dagcenterverksamhet i Smedjebacken.

Hälsovård

Inom kommunen finns för närvarande två vårdcentraler varav den i Smedjebackens tätort drivs av landstinget medan den i Söderbärke drivs i privat regi. Närmaste sjukhus är beläget i Ludvika kommun.

Bibliotek

Bibliotek finns i Smedjebackens tätort samt i Söderbärke som även fungerar som skolbibliotek.

För de som inte kan ta sig till något av biblioteken erbjuds hemleverans av litteratur. På ett flertal företag finns även arbetsplatsbibliotek och i ett par flerfamiljshusområden finns "tvättstugebibliotek".

Räddningstjänst

Brandstationen är belägen i Smedjebackens tätort och bemannas av 3 räddningstjänstpersonal på heltid och deltidsbrandmän. Samverkan sker idagsläget (2018) med Ludvika kommun avseende räddningschef i beredskap (Rcb).

Framkomsttiden (från mottaget larm till att räddningsstyrkan är på plats) varierar beroende på var i kommunen olyckan sker. Avtal har tecknats om ömsesidig gränslös samverkan med angränsande räddningstjänster. Avtalen innebär att den räddningsstation som har den snabbaste insatstiden till skadeplatsen blir larmad först oavsett var olyckan har inträffat.

Kollektivtrafik

Kollektivtrafiken och dess resmöjligheter har stor betydelse för människors möjlighet att förflytta sig till och från hem, arbete, samhällsservice och utbildning.

I Dalarna är det AB Dalatrafik och Tåg i Bergslagen AB som ansvarar för trafiken utifrån de önskemål som framförs av kommunerna och landstinget.

Smedjebackens kommun är en del i detta trafiksystem och idagsläget trafikerar kommunen av dels en direktbuss Söderbärke – Smedjebacken – Ludvika – Borlänge och dels 5 landsbygdslinjer: Därutöver erbjuds flextrafik som endast går efter beställning från 8 olika områden. Bergslagspendeln trafikerar sträckan Ludvika – Fagersta – Västerås – Stockholm.

Samlingslokaler

Kommunen är ägare till ett flertal samlingslokaler i Smedjebacken och Söderbärke tätorter. I många av kommunens byar finns lokalägande föreningar som via kommunala bidrag tillhandahåller möteslokaler.

Herosfältet

Idrottsanläggningar

I Smedjebackens tätort finns ett stort utbud av idrottsanläggningar: Herosfältet med lokaler för hockey, fotboll (både inom-och utomhus), hall för olika inomhus-idrotter, tennisbanor, ytor för friidrott och boule. Hagvallen med fotbollsplan och nav för skidspår av varierande längd samt slalombacke och i närheten stor ridanläggning samt elljusspår.

Tätorten Söderbärke har en allaktivitetshall och idrottsplats med fotbollsplan och elljusspår. Elljusspår finns även i Harnäs.

Golfbanan i Hagge

TEKNISK FÖRSÖRJNING

Ett samhälle kräver teknisk försörjning för att fungera. Inom begreppet teknisk försörjning ryms energifrågor som vindkraft, el och fjärrvärme samt vatten, dagvatten, avloppsrening, avfallshantering och digital infrastruktur.

Ställningstaganden

Allmänt

Den tekniska försörjningen ska på ett resurseffektivt och hållbart sätt tillgodose kommuninvånarnas behov av energi, vatten och avlopp, avfallshantering och digital kommunikation

Energi

- 1 Kommunkoncernens fastigheter ska år 2020 enbart drivas med återvunnen och förnybar energi. Olja används endast vid behov av spetslast och som reservkraft i krissituationer
- 2 Kommunkoncernens transporter och tjänsteresor ska vara klimatneutrala senast år 2025
- 3 Kommunen ska verka för att övriga verksamheter och fastigheter inom dess geografiska område bedrivs klimatneutralt senast år 2030
- 4 Riktade informationsinsatser till olika aktörer om lönsamma möjligheter att spara energi, möjliga bidrag att söka samt minskad miljöpåverkan samt upplysning vid bygglovansökan om kommunens önskemål beträffande energi- och klimateffektivt byggande.
- 5 Den fysiska planeringen ska ta hänsyn till och stödja behovet av mark för produktion och distribution för förnyelsebar energi.
- 6 Vindbruk är ett viktigt samhällsintresse. Kommunen är positiv till ny etablering av vindkraft
- 7 Nyttillkommande vindkraftverk och master ska följa transportstyrelsens rekommendationer för att upprätthålla en god flygsäkerhet
- 8 När verksamheter planeras inom 250 meter från stamnätskraftledningar eller andra stamnätsanläggningar ska samråd med Svenska kraftnät hållas

Dricksvattenförsörjning

- 1 Nuvarande och framtida grundvattenförekomsternas skyddsbehov ska alltid beaktas vid fysisk planering och prövning av lov och tillstånd
- 2 Utanför verksamhetsområde för allmänt VA ska bygglov/ förhandsbesked bedömas restriktivt om risk för hälsa, miljön eller olägenheter i den lokala boendemiljön finns eller kan uppstå som följd av byggnation
- 3 Reservvattentäkter ska finnas till samtliga allmänna vattentäkter
- 4 Samtliga allmänna vattentäkter ska förses med erforderligt skalskydd
- 5 I händelse av brist på dricksvatten ska möjligheter finnas att hämta vid de vattenkiosker som planeras att iordningsställas

Avlopp

- 1 Avledning av avloppsvatten ska ske så att risken för källaröversvämningar och miljöstörande bräddningar minimeras
- 2 Avloppsslammet ska ha en god kvalitet
- 3 Utbyggnad av kommunalt VA ska så långt möjligt ske genom bildande av verksamhetsområde
- 4 Det ska finnas en långsiktig och aktuell strategi för bildande av verksamhetsområden
- 5 En aktuell förnyelseplan för VA-ledningsnätet ska finnas

Dagvatten

- 1 Dagvatten ska tas omhand och renas på ett hållbart sätt. Vid detaljplanering, samt ny- och ombyggnationer, är det viktigt att erforderliga ytor avsätts för dagvattenhantering
- 2 Dagvattenhanteringen ska anpassas efter de översvämningrisker som ett förändrat klimat kommer att medföra
- 3 Kommunen ska ha en långsiktig och aktuell strategi för dagvattenhantering

Avfall

- 1 Kommunkoncernen ska agera avfallsförebyggande vid inköp, upphandling och investering
- 2 Kommunkoncernen ska vid hantering av förbrukat material verka för åtgärder och lösningar som leder till:
1. Återbruk; 2. Materialåtervinning; 3. Energiåtervinning framför att avfall deponeras
- 3 Kommunen ska vid bygglovsansökan erbjuda information till olika aktörer om möjligheter att förebygga byggavfall

Digital kommunikation

- 1 Utbyggnaden av den digitala kommunikationen ska i första hand fokusera på fibernät då denna teknik är en grundförutsättning för såväl fasta som mobila digitala nät i framtiden och ska kunna tillgodose både befintligt och framtida behov av kapacitet och tillgänglighet
- 2 Kommunen ska verka för att åtkomsten till mark för utbyggd digital kommunikation säkerställs genom att utrymme för detta ges i de planer som tas fram, både på översikts- och detaljplanenivå
- 3 Kommunen ska verka för att bredbandsutbyggnaden sker på ett effektivt, samordnat och konkurrensneutralt sätt och stärker robusthet och driftsäkerhet
- 4 Huvuddelen av kommunens yta ska täckas med stabil digital kommunikation
- 5 Kommunen behöver ge administrativt stöd till bredbandsutbyggnad i områden där förutsättningar för kommersiell utbyggnad saknas

Energi

Utsläpp av växthusgaser medför att klimatet förändras och blir varmare, vilket medför förödande och oförutsedda konsekvenser för både människa och miljö. Genom aktiva åtgärder för att minska utsläppen av växthusgaser kan klimatförändringarna påverkas positivt. De största faktorerna som påverkar växthusgaserna är dels förbränningen av fossila bränslen och dels transporterna. Energifrågorna behöver därför ses ur helhetsperspektiv och förbrukningen måste bli resurseffektiv.

För att bromsa klimatförändringarna krävs följande åtgärder

- Fasa ut fossilt bränsle för uppvärmning och varmvatten
- Fasa ut fossilt bränsle för transporter
- Öka andelen förnybar energi
- Effektiv energianvändning
- Ökad kunskap
- Klimat-smartare konsumtionsmönster

Sedan 2008 erbjuder kommunen klimat- och energirådgivning till invånare och företagare. Via medlemskapet i Sveriges Ekokommuner redovisas kommunens klimatpåverkan årligen.

Kommunen arbetar strategiskt för klimatmålen som finns angivna i översiktsplanens ställningstaganden, genom att öka andelen förnybara och återvinna energikällor, samtidigt som fossila bränslen fasas ut och energianvändningen systematiskt effektiviseras. Kommunen arbetar också med att utveckla riktade informationsinsatser för minskade utsläpp av växthusgaser.

Elförsörjning

En väl fungerande elförsörjning är en basförutsättning för att samhället ska fungera. Elförsörjningen till vår kommun levereras dels via det nationella stamnätet av vilka 3 löper genom kommunens västra delar, dels via regionnäten som i huvudsak sträcker sig längs Kolbäcksåns dalgång i sydvästlig riktning. Därutöver finns de lokala näten som levererar el till slutkund.

Smedjebackens Energi Nät AB:s ledningsnät är koncentrerat till Smedjebackens tätort samt i Jobsbo och är i sin helhet markförlagd. Övrigt ledningsnät ägs huvudsakligen av VB Energi förutom Vattenfall i Malingsbo och Borlänge Energi i nordvästra delen av kommunen (ett fåtal villor).

Inom kommunen produceras el vid 5 vattenkraftverk, dels 4 i Kolbäcksånen, dels i Morgårdshammar vilket ägs av Uniper och dels i Smedjebackens tätort som ägs av Smedjebacken Energi och Vatten AB, dels i Lernbo och Hellsjön vilka ägs av VB Energi AB. Ett privat kraftverk finns i Larsboån.

Vindkraft är liksom vattenkraft och solenergi en förnybar energikälla d v s kan konstant reproduceras och som med god planering ger liten negativ miljöpåverkan. På Uvberget står vindkraftverken Hanna och Boel, som helt eller delvis ägs av kommunkoncernen. Under 2016 producerade de sammanlagt 3168 MWh.

Under 2016 producerades 108 488 m³ biogas vid avloppsreningsverket Bylandet. Biogasen används till uppvärmning av närliggande kontorsbyggnad.

Fjärrvärme

Fjärrvärmeanläggningar finns i både Smedjebacken och Söderbärke tätort. Anläggningen i Smedjebacken ägs av Smedjebacken Energi och Vatten AB och anläggningen i Söderbärke ägs av ett lokalt bolag och distribueras via Smedjebacken Energi och Vatten AB:s nät.

Akkumulatortankarna i Smedjebacken

Fjärrvärmeanläggningen i Smedjebacken tar tillvara på industriell spillvärme från Ovako och förser samtliga offentliga byggnader, flerbostadshus och ett antal villor i tätorten med värme. Huvuddelen av energin tas från spillvärme, men under den kalla perioden kan förbränningen behöva tillskott av antingen bibränsle eller olja.

Anläggningen kompletterades under 2014 med en större ackumulatortank på 5 500 m³ som komplement till den tidigare som är på 1600 m³. Vilket reducerade behovet av olja motsvarande ca 1200 MWh (2015). Producerar ca 43000 MWh per år.

I Söderbärke finns ett mindre fjärrvärmeverk där 95 % av energin kommer från flisförbränning.

Därutöver finns en mindre företagsägd anläggning på Gunnars industriområde

Den planerade byggnationen av flerbostadshus och särskilt boende i Smedjebackens tätort kommer att anslutas till fjärrvärme.

Vindkraft

Kommunfullmäktige antog 2012-02-20 (lagakraft 2012-03-12) vindbruksplan för Smedjebackens kommun som ett tillägg till översiktsplan 2003. I planen redovisas lämpliga områden för placering av vindkraftverk utifrån vindkartering, skyddsavstånd till bostäder, vägar och järnvägar samt beaktande av riksintressen.

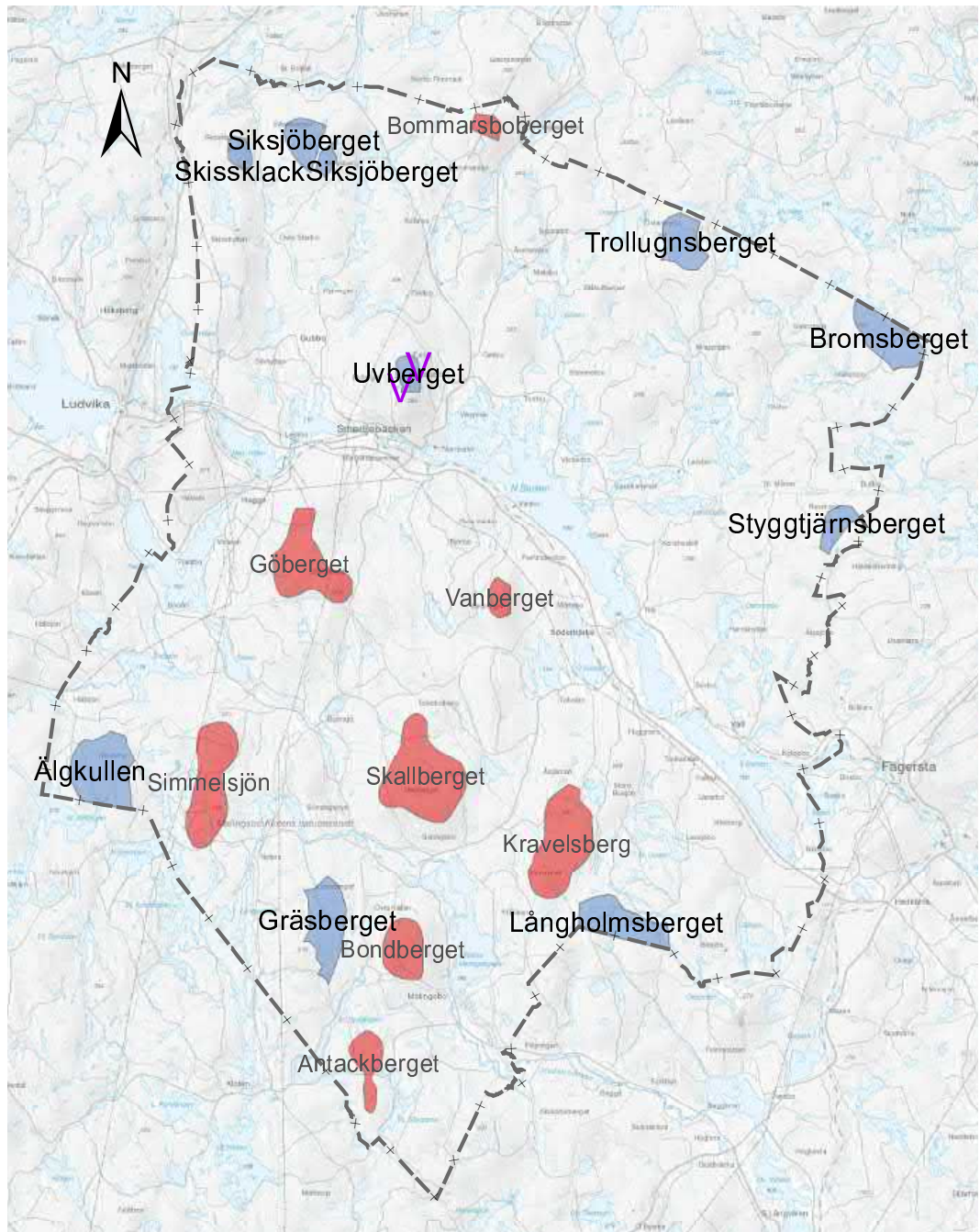
Denna har arbetats in i översiktsplan 2018.

De områden som bedömts som lämpliga motsvarar ca 4 % av kommunens yta och om antalet möjliga nya verk uppförs med installerad effekt 2 MW skulle elproduktionen uppgå till runt 240-480 GWh/år.

Det nationella målet är att andelen förnybar energi ska vara minst 50 % av den totala användningen.

På Uvberget finns två vindkraftverket – Hanna (ägare Dala Vindkraft Ekonomisk förening) och beräknad årsproduktion 1800 MWh och Boel (ägare Bärkehus AB) beräknad årsproduktion 1400 MWh.

VINDBRUK

Teckenförklaring

- Befintliga vindkraftverk
- Lämpliga vindbruksområden
- Mindre lämpliga vindbruksområden

Rekommendationer

Vindbruk kan vara lämplig inom området utifrån följande förutsättningar:

Skissklack-Siksjöberget – Exploatör kan visa att vindkraft inte påverkar områdets fågelliv. Naturvärden i nyckelbiotoper får inte påverkas. Naturvårdsavtalet behöver följas upp. Vindbruk ska inte komma i konflikt med andra intressen

Se även:
dokument
Vindbruk

Trollugnsberget – Närliggande bostadsfastigheter inte utsätts för betydande störningar. Vindkraftverk ska inte placeras inom områdets nyckelbiotoper. Dragningar av vägar, kraftledningsanslutningar m m måste göras med hänsyn till landskapsbilden och friluftsentresset för Stora Norn/Saxen

Bromsberget – Närliggande bostadsfastigheter inte utsätts för betydande störningar. Vindkraftverk ska inte placeras inom områdets nyckelbiotoper. Utblickar från vägen till Norn ska inte påverkas avsevärt

Styggjärnsberget – Närliggande bostadsfastigheter inte utsätts för betydande störningar. Kulturmiljön i Dullbo och Resmören inte påverkas betydligt. Rovfågelbeståndet i området ska inventeras

Älgkullen – Fornminnen och kulturella lämningar inte skadas. Vindkraftverk ska inte placeras inom områdets nyckelbiotoper eller på Stormossen

Gräsberget – Närheten till vandringsleder ska beaktas vid bedömning av behovet av riskanalys och vid riskhantering

Långholmsberget – Vindkraftverk placeras utanför nyckelbiotop. Vid placering nära nyckelbiotop ska exploatören kunna styrka att naturvärden inte påverkas

Uvberget – Området är lämpligt för vindbruk även i fortsättningen. Något eller några ytterligare verk kan uppföras under förutsättning att naturvärden i nyckelbiotoperna inte påverkas.

Mindre lämpliga områden

I vindbruksplanen redovisas även ett antal mindre lämpliga områden:

Bommarsboberget, Göberget, Vanberget, Simmelsjön, Skallberget, Bondberget, Antackberget och Kravelsberg.

För dessa och även för områden som inte omnämns, gäller att vindkraftetableringar kan prövas för miljötillstånd, men prövningen bör vara restriktiv.

Vattenförsörjning

Dricksvatten

Dricksvatten av god kvalitet är avgörande för människors hälsa. Människan blir sjuk av bakterier och virus. När det gäller smittspridning av bakteriell art via vatten så kontrolleras detta regelbundet på det kommunala nätet. Kvaliteten på det kommunala dricksvattnet är god i Smedjebacken.

Se även: Tema Vatten

Kommunens dricksvatten kommer från naturliga grusåsar med isälvsavlagringar. Vi har sex vattenverk i kommunen, alla baserade på grundvatten: Snöån, Söderbärke, Vad, Björsjö, Getbo och Malingsbo.

För att förebygga att grundvattnet blir påverkat av föroreningar finns möjlighet för kommunen att tillskapa vattenskyddsområden. Det innebär att särskilda föreskrifter för markanvändningen i anslutning till vattentäkten tas fram

Sju allmänna dricksvattentäkter i Smedjebacken har vattenskyddsområde (bildat år inom parentes): Getbo (1959) Snöån (1980) Söderbärke (1994) Vad (1995) Viksviken (1992) Malingsbo (2015) och Björsjö (2015)

Smedjebacken har även del i Fagersta kommuns vattenskyddsområde vid Saxen.

Det finns bestämmelser i kommunens lokala hälsoskyddsföreskrifter, i vattendomen för vattentäkten (skyddsföreskrifter) och i en särskild räddningstjänstplan som tagits fram i samarbete mellan Smedjebacken och Fagersta kommuner och Trafikverket.

Inga enskilda vattentäkter har skyddsområde i Smedjebacken

I kommunens lokala föreskrifter finns särskilda skyddsbestämmelser för Finnbobäcken, Brilldammen, sjöarna Haggen och Saxen (i Snöån) vid ett avstånd av 100 m från strandlinjen.

Vattenskyddsområdena omfattar enbart det primära tillrinningsområdet, men för framtida behov behöver hela tillrinningsområdet beaktas. Inte minst med hänsyn taget till de klimatförändringar som sker.

Enskilt dricksvatten

70 % av kommunens invånare får sitt vatten från de kommunala vattentäkterna. Övriga har antingen egna brunnar eller försörjning via gemensamhetsanläggningar. Dessa kan få problem med vattenförsörjningen i händelse av förändringar i grundvattennivån.

När det gäller vattenförsörjningen har flera områden i kommunen problem med radon, arsenik och uran i bergborrade brunnar. Dessa områden behöver av hälsomässiga skäl rent vatten för att inte människor ska riskera att bli sjuka eller långsamt förgiftas.

I områden med icke godkända avlopp finns en risk för smittspridning till egna brunnar och problem med förorening av dricksvatten

Avlopp

Vatten och avlopp

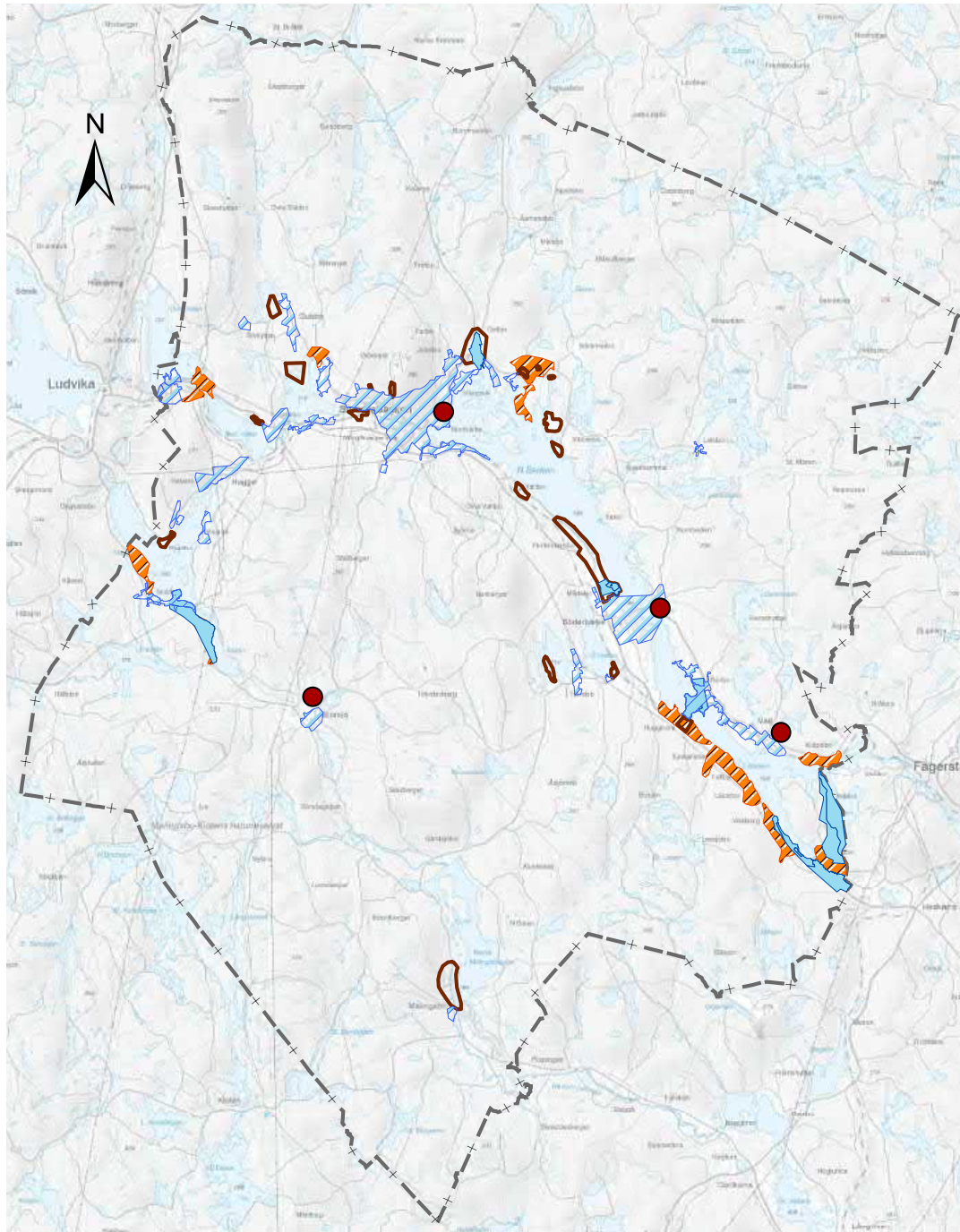
LÄS MER:

VA-STRATEGI

Försörjning av vatten och avlopp i Smedjebackens kommun

Vatten- och avloppsförsörjningen är en grundläggande förutsättning vid planering av ny bebyggelse. Majoriteten av kommunens invånare är idag anslutna till det kommunala va-nätet och kontinuerligt pågår bildandet av nya verksamhetsområden för va för att anslutna flera.

VA-KARTA

Teckenförklaring

- Reningsverk
- Befintliga VA-verksamhetsområden
- Vattenskyddsområden
- VA-utbyggt utan bildat verksamhetsområde
- Planerad utbyggnad enligt befintlig VA-strategi (under revidering)

Kommunfullmäktige antog 2013-06-23 (lagakraft 2013-07-23) en VA-strategi vars syfte är att det på sikt ska finnas för en hållbar samhällsutveckling acceptabla va-system i hela kommunen. Målet med VA-strategin är att ringa in kommunens VA-problemområden, föreslå åtgärder för bristande avloppsanläggningar och prioriteringar för utveckling av verksamhetsområden för kommunalt VA.

VA-verksamheten i kommunen drivs av WessmanBarken Vatten & Återvinning AB (WBAB). Det är ett gemensamt driftbolag för Ludvika och Smedjebackens kommuner och ska fortlöpande arbeta för att främja en hållbar utveckling så att nuvarande och kommande generationer tillförsäkras en hälsosam och god miljö.

Inom kommunen finns fyra avloppsreningsverk, Bylandets avloppsreningsverk i Smedjebacken, samt reningsverken i Söderbärke, Vad och Björshöj. Dessutom finns en avloppsinfiltation i Malingsbo. Totalt 17 mil avloppsledningar och ett 60-tal pumpstationer.

Avloppsreningsverken Bylandet och Söderbärke kommer att över tid byggas ut för att tillgodose det ökade behovet när fler fastigheter ansluts till systemet.

Dagvatten

Dagvatten är regn och smältvatten som avleds från tomt- och naturmark, tak, gator och liknande. Med ökade nederbörds mängder är en bra och väl genomarbetad planering för omhändertagande av dagvatten en förutsättning för att man i framtiden ska kunna undvika problem med översvämningar och fuktskador på byggnader och anläggningar, minska spridning av förorenat dagvatten samt skydda känsliga recipienter.

Tätorter har stora hårdgjorda ytor som hindrar regn- och smältvatten att tränga ner i marken. Enligt fastställd Va-plan 2050 finns en skyldighet för va-verksamheten att avleda- och omhänderta dag- och dränvatten enligt gällande krav i miljöbalken och VA-lagen inom detaljplanlagt område. Det finns 5 mil dagvattenledningar som tar hand om regnvatten och dräneringsvatten.

I syfte att rena dagvattnet och öka skönhetsvärdet i Uddparken öppnades en dagvattenledning upp och det skapades dammar för fördröjning 2009, efter att parken efterbehandlats med avseende på dioxin-förorenad jord från äldre sågverk.

Ett fördröjningsmagasin anlades över Bullerdalen 2012. Det formades som en dammvall för att klara extrema dagvattenflöden, på grund av stora nederbörds mängder och snösmältning. Syftet var att förhindra källaröversvämningar nedströms dagvattenledningarna.

I anslutning till Bylandets reningsverk planeras en vattenpark. Syftet är att öka kvävereningen, minska utsläpp av tungmetaller och organiska ämnen samt utgöra ett filter för mediciner och smittämnen. Förhoppningen är också att kunna minska elanvändningen för filter och kemikalier i reningen. Parken ska vara tillgänglig för allmänheten och utgöra en pedagogisk naturbiotop för vattenvård.

Änder i Uddparken vid en av fördröjningsdammarna

Avfall

Avfallshantering är en viktig del av samhällets tekniska försörjningssystem av både miljö- och hälsoskäl. Avfallet kan betraktas både som en resurs för material- och energiutvinning, men även som ett problem då materialflödena och avfallshanteringen kan påverka kvaliteten både på luft, mark och vatten.

Över tid har avfallshanteringen förändrats till att idag ha minskad del deponi och ökade andelar återvinning, men fortfarande förbrukas och deponeras mer naturresurser än vad som är långsiktigt hållbart. Mer behöver göras för att säkerställa kommande generationers välbefinnande.

Den nu gällande avfallsplanen antogs av kommunfullmäktige i november 2012. Sedan 2006 sker framtagandet av kommunens avfallsplan i samarbete genom samverkan DalaAvfall. En ny avfallsplan för Smedjebackens kommun är under arbete och avser perioden 2018-2022.

Avfallsplanen är till för att utveckla en miljöanpassad och serviceinriktad avfallshantering med utgångspunkt i EU:s avfallshierarki, som åskådliggörs via den så kallade avfallstrappan (se bild nästa sida).

I Smedjebacken har totalt 840 hushåll installerat matavfallskvarnar som transporterar avfallet till Bylandets avloppsreningsverk där det omvandlas till gas för uppvärmning. Övriga hushåll komposterar sitt matavfall själva eller lägger i separat sopkärl.

För att underlätta källsortering av återvinningsbart material finns det två återvinningscentraler, Humboberget och Nortippen. Därutöver 19 återvinningsstationer runt om i kommunen. Återvinningscentralen Humboberget planeras att flyttas närmare Smedjebackens tätort.

Det avfall som hushållen lämnar i sopkärl transporteras till godkänd behandlingsanläggning Restavfallet till en förbränningsanläggning som ger energi för uppvärmning via fjärrvärmenät. Matavfallet transporteras till en förbehandlingsanläggning där en slurry framställs. Den färdiga slurryn matas sedan in i en biogas-anläggning där den rötas och omvandlas till biogas för energiframställning. Rötresten sprids sedan på produktiv åkermark.

Bredband

IT och bredband har stor betydelse för utvecklingen av ett hållbart samhälle och samhällsekonomiskt är det en miljövänlig teknik. En hög användning av IT och Internet kan skapa förutsättningar för en hållbar tillväxt, konkurrenskraft, innovationsförmåga och utveckla kunskapssamhället.

Bredband med hög överföringskapacitet har stor betydelse för både privatpersoner, företag, organisationer och offentliga verksamheter och behovet kommer att öka. Allt fler offentliga verksamheter använder IT för att tillhandahålla bättre och effektivare tjänster och inom utbildningssektorn är IT ett viktigt verktyg.

En fortsatt utbyggnad av både fast och trådlös IT-infrastruktur är nödvändig för att tillgodose det förväntade behovet hos användarna avseende överföringshastigheter och fler resurskrävande bredbandstjänster i framtiden

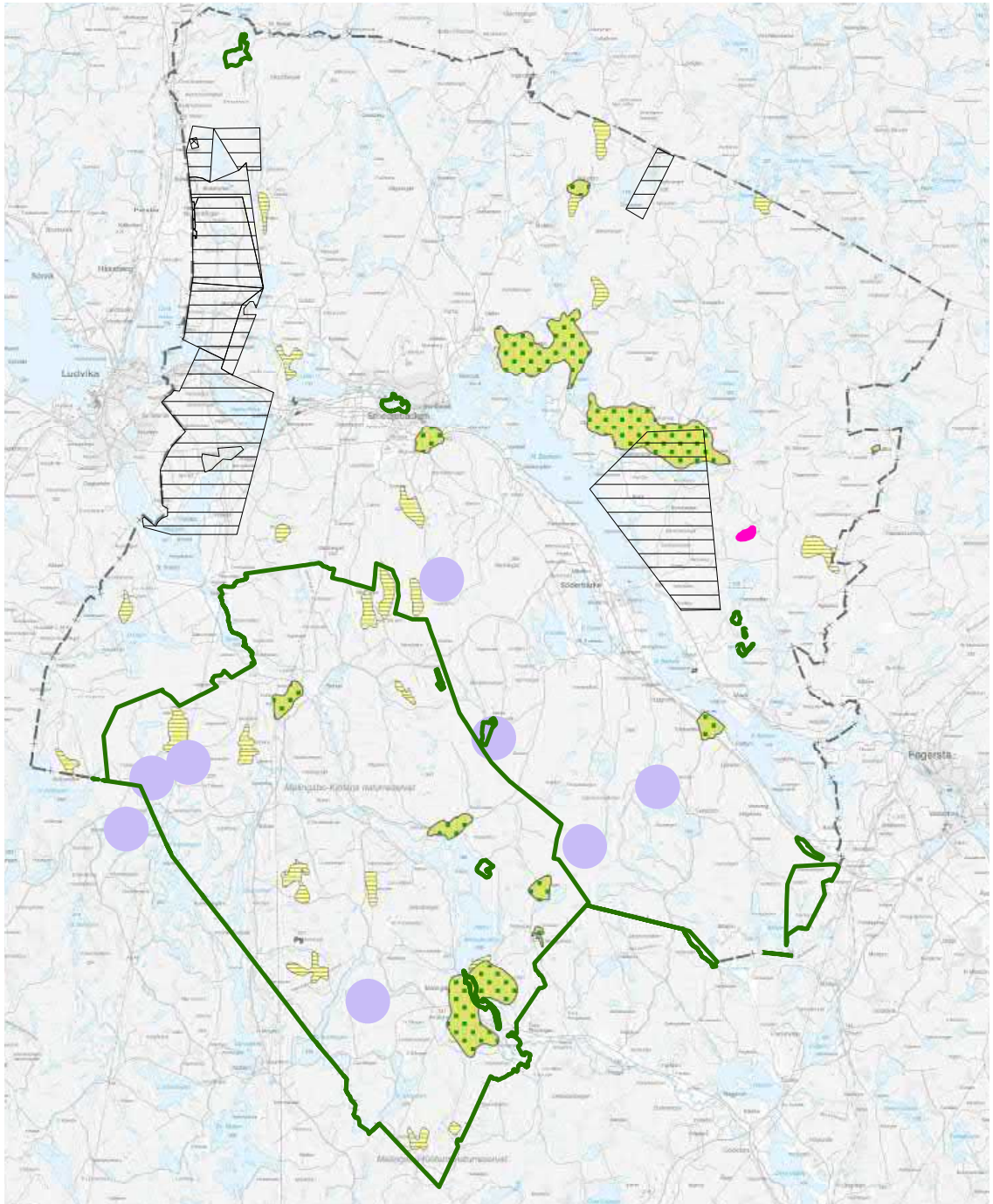
Stadsnätet i Smedjebacken drivs idag av Smedjebacken Energi & Vatten AB. I övriga kommundelar tillhandahålls bredband antingen via ADSL eller fiber.

GRÖNT, BLÅTT OCH GRÅTT

Smedjebackens kommun
består av blånande berg, milsvida skogar
och oräkneliga sjöar och vattendrag och en
berggrund rik på mineraler

GRÖNT, BLÅTT OCH GRÅTT

Naturreservat	Beviljade bearbetningskoncessioner
Värdefulla odlingslandskap	Beviljade undersökningstillstånd metall mineral
Våtmarksinventeringen	Kalkningsområden
Mineralförekomst	

GRÖNSTRUKTUR – (naturmiljö)

Ställningstaganden

- 1 Tätortsnära skogar bör värnas och skötas så att de har ett rekreativt värde för de närboende
- 2 Den kommunägda skogsmarken ska skötas på ett föredömligt och långsiktigt sätt för ett hållbart skogsbruk
- 3 Bildande av naturreservat och andra typer av skydd för att bevara biologisk mångfald och unika livsmiljöer ska främjas utanför produktionsskog och samordnas med kommunens planering
- 4 Kommunen ska verka för att bevara och öka andelen lövträd i skogarna utmed Barkensjöarna och Kolbäcksåns dalgång
- 5 Förbättra tillgängligheten till de unika natur- och kulturområden i kommunen genom att exempelvis underhålla befintliga vandringsleder och sätta upp informationstavlor för att attrahera besökare och inspirera invånarna
- 6 Innan beslut om ianspråktagande av jordbruksmark kan ske ska alternativa lokaliseringar ses över och aktuellt underlag från länsstyrelsen ska användas

Säkerställande riksintresse

Inga av de utpekade områdena berörs av kommunala ändringsförslag vad gäller naturvård, Natura 2000 eller naturreservat.

Smedjebackens kommun är rik på områden med höga naturvärden och alla de olika naturtyperna är en del av den biologiska mångfalden som ska bevaras till kommande generationer och behöver skyddas på olika sätt.

Smedjebackens totala landyta är 94 792 ha (varav 10 989 ha är vatten). Huvuddelen av den ytan är obebyggd och består av skog, natur, parker och andra utemiljöer och 3,23 % är bebyggd mark. Skogen består i huvudsak av barrträd, men lövträd är värdefulla för den biologiska mångfalden, för friluftslivet och kulturmiljöerna som ger en ökad variation i landskapet. Under 2018 initierades ett LONA-projekt med syfte att redovisa hur andelen lövträd kan ökas utmed Kolbäcksån och Barkens dalgångar. Grönstruktur är ett samlat begrepp för alla gröna områden av olika karaktär och funktion.

Den gröna strukturen har många funktioner:

- för den biologiska mångfalden
- för att reglera vattenflöden och lokalklimat
- för människors möjligheter till rekreation.

Det är viktigt att grönstrukturen, som på många sätt bidrar till vår välfärd, är tillgänglig, nåbar och av god kvalitet. Har även stor betydelse för en kommuns utveckling och befolkningens välbefinnande

Grönska och grönområden är centrala leverantörer av ekosystemtjänster som är ekosystemens direkta och indirekta bidrag till människors välbefinnande.

Ekosystemtjänster brukar delas in i fyra grupper:

- reglerande tjänster (t.ex. skugga, dagvattenutjämning, vindskydd, pollinering, luftrening, bullerdämpning),
- producerande tjänster (t.ex. växter, djur, vatten),
- kulturella tjänster (t.ex. rekreation och estetik)
- stödjande tjänster (kretslopp av olika slag).

Tätortens närmiljö

Tätortens olika grönområden fyller många viktiga funktioner, både socialt, ekologiskt och kulturellt, för alla som vistas inom området. Parker och gröna områden bidrar tillsammans med hus, vägar och vatten till att ge tätorten identitet och karaktär. Grönområdena ger möjlighet till sociala möten, rekreation, lek och upplevelser och är speciellt viktigt för barn, äldre och personer med funktionsnedsättningar.

I områden med ökad förtätning är grönstrukturen särskilt sårbar och behovet av att skydda och bevara gröna värden för framtiden blir då stort. Ur ett hållbarhetsperspektiv är det av central betydelse att värna de tätortsnära grönmiljöerna. Klimatförändringarna kan ge grönstrukturen en delvis ny roll. Med ökande regnmängder och höga flöden i åar och vattendrag behöver grönytor i större utsträckning än idag nyttjas för flödesutjämning

Ängar och hagar

Ängs- och hagmarker hyser speciella växter, svampar och insekter. Många växter som är beroende av hävd (bete och slåtter) har minskat i takt med att ängar och betesmarker minskat i landskapet. Orkidéer och dagfjärilar är exempel på växter och djur som trivs på marker som hålls öppna. En liten del av kommunens yta (103,36 ha) består av ängs- och hagmarker. Naturresevatet Nedra Oppsveten är en av Dalarnas bäst bevarade och mest typiskt utformade slåtteräng där Svinroten ingår som karaktärsart och brukas än i dag på gammalt vis.

Djurhållning är en förutsättning för bevarande av naturbetesmarker och det äldre kulturlandskapet.

Antalet kor har minskat drastiskt under senare år, medan antalet hästar ökar.

Intresset från byalag och enskilda att under betesperiod låna får ur den kommunala fårbesättningen (ca 250 djur) är stort och det bidrar till att hålla närområdena i byarna öppna.

Skogsbruk

I kommunen finns ca 82 000 ha produktiv skogsmark och består till största delen av barrskog med varierande grad av lövträdsinslag. Skogarna är relativt variationsrika och därmed attraktiva som strövmarker.

Modernt skogsbruk med slutavverkning och plantering innebär ofta negativ påverkan inom områden av värde för rekreation. Genom ett mer försiktigt skogsbruk med små avverkningsytor, fröställning där det är möjligt, bevaras landskapets karaktär.

Naturvård

Riksintresse för naturvård

Omfattar ett antal områden som representerar huvuddragen i svensk natur, belyser landskapets utveckling och visar mångfalden i naturen karaktäristiska för landets olika naturgeografiska områden.

Smedjebacken har sex sådana områden:

Larsbo-Vibberbo

Natursköna och omväxlande odlingslandskap runt sjöarna Tolvsen, Säven, Dammsjön och Larsbosjön. Biologiskt är området rikt med värden för såväl flora som fauna, bl.a. fina fågel- och insektsbiotoper.

Torrbo-Stimmerbo

Två grannbyar med ett utpräglat odlingslandskap. Fastställda områdesbestämmelser.

Jätturn

Reservatet omfattar området runt sjöarna Jätturn och Vitturn. Den pittoreska lilla skogssjön Jätturn ligger djupt mellan skogs- och bergbranter. Dessa består av urkalksten, vilket är en mycket ovanlig bergart i vårt län. På sjöns södra strand finns en grotta som har bildats genom vittring i kalkstenen.

Persbo Däljor (delas med Ludvika kommun)

Persbo däljor är ett storslaget ravinkomplex, vars geologiska värden medfört att området avsatts som riksobjekt i den fysiska riksplaneringen. Däljorna tjänar härvidlag som nyckelområde främst för förståelsen av inlandsisens avsmältningsförlopp. De markerade terrängformerna medför även en säregen och värdefull landskapsbild

Nedre Oppsveten

En av Dalarnas bäst bevarade och mest typiskt utformade slätteräng av den sydliga typ där svinroten ingår som karaktärsart. Utöver de botaniska värdena har området betydande skönhetsvärden.

Malingsbo

Reservatet är ett höglänt och kuperat barrskogsområde, beläget i de centrala delarna av Bergslagen. Området är rikt på sjöar och tjärnar och här finns källflödena till flera av Mellansveriges stora vattendrag. Här finns också mindre myrområden. Den näringsfattiga urberggrunden sätter sin prägel på vegetationen, som till övervägande delen utgörs av barrskog.

Natura 2000

Natura 2000 är ett nätverk av skyddade områden i hela EU med syftet att förhindra utrotning av arter och livsmiljöer. I Smedjebacken finns 9 områden.

Område	Arter
Hemshyttan 1	Järpe, orre, sparvuggla, spillkråka
Hemshyttan 2	Området har förutsättningar för ett rikt fågelliv
Jätturn naturreservat	Grön sköldmossa, platt spretmossa
Söppenmyren, naturreservat	Många höga värden, såväl ornitologiska som botaniska
Slogfallet	Området har en stor andel döda eller döende träd
Hagge 7:6, kraftledning	Väddnätfjärilen
Gravbergsdalen	Området har en stor andel döda eller döende träd
Norra Oppsveten	Väldigt speciell flora och fauna. Många ovanliga och hotade arter i andra delar av Sverige
Bromsberget	Många arter som återfinns i detta område är ovanliga, hotade eller rödlistade

Naturreservat

Naturreservat är den vanligaste formen för att skydda naturområden, och de kan bildas för att bevara biologisk mångfald, för att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer eller för att tillgodose behovet av områden för friluftslivet. 6 områden återfinns i Smedjebacken.

Malingsbo-Kloten - Inom riksintresset Malingsbo-Kloten återfinns 10 stycken självständiga natur-reservat med ett mer strikt skydd än det större området, varav 3 stycken av dem återfinns i Smedjebacken; Gravbergsdalen Slogfallet Lustigkulle-Rågåstjärn

Hemshyttan - Det trädrika naturskogsreservatet dominerar björken och aspen. Ofta finns de rödlistade arterna just på asparna t.ex. aspegelav och storticka.

Bromsberget - Området utgörs av en mycket frodig lövskog med stort inslag av ädellövträd, bland annat hassel. Artrikedomen är stor med ett rikt fågelliv men även intressanta växter

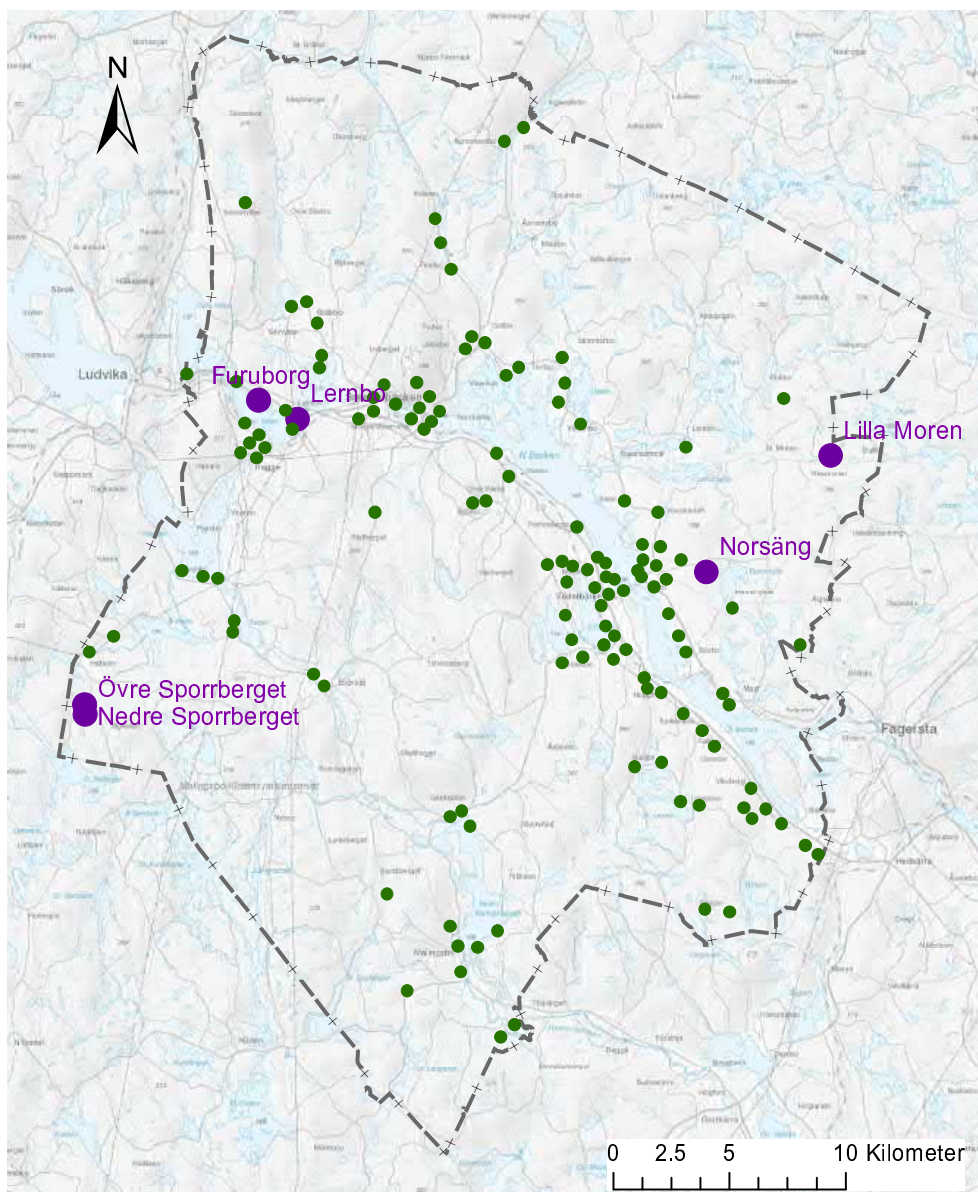
Jätturn - Jätturn omfattar skog, ängar och myrar runt tre sjöar; Jätturn, Vitturn och Sävsjön

Nedre Oppsveten - En av Dalarnas bäst bevarade och mest typiskt utformade slätteräng av den sydliga typ där svinroten ingår som karaktärsart. Utöver de botaniska värdena har området betydande skönhetsvärden

Söppenmyren - Reservatet är ett våtmarksområde av olika typer, både trädbevuxna kärr, öppna våtmarker och gyttebanker.

NATURMINNEN

Ett naturminne är särpräglade naturobjekt t ex större och äldre träd eller jättegrytor. I Smedjebacken finns 6 objekt som förklarats som naturminne

- Skyddsvärda träd
- Naturminne

Övre och Nedre Sporrberget (finnklint), Furuborg (björkhage med blåsippa, gullviva, underviol och trolldruva), Lernbo (en ek c:a 250 år gammal), Norsäng (tre jättegrytor), Lilla Moren (en lind som kallas Kronmoru, efter soldaten Kron som enligt sägen ska ha fört med sig plantan hem efter 30-åriga kriget)

Djur-, växt- och biotopskydd

LÄS MER:

Mer information om respektive riksintresse finns på www.lansstyrelsen.se/dalarna

Vissa biotoper (mindre mark- eller vattenområden) är särskilt skyddsvärda, för att de kan utgöra livsmiljö för hotade djur- eller växtarter. Dessa biotoper är generellt skyddade i hela landet. Följande biotoper omfattas av det generella biotopskyddet:

- Alléer (minst fem träd, längs väg eller i öppet landskap)
- Källor med omgivande våtmark i jordbruksmark (våtmarken får vara högst en hektar)
- Odlingrösen i jordbruksmark
- Pilevallar
- Småvatten och våtmarker i jordbruksmark (ex. kärr, gölar, öppna diken)
- Stenmurar i jordbruksmark
- Åkerholmar (areal högst 0,5 ha, omges av åkermark/betesmark)

Ansvarsarter

En artskyddsförordning finns i Sverige för att skydda svenska och internationellt hotade arter.

Finnklinten är en hotad art som är viktig för att bevara den biologiska mångfalden. Finnklinten är ett levande minnesmärke över Bergslagens finnkultur och därtill ett skönt blomster vars huvudutbredning i landet finns i Norrbärke. Arten kom med nybyggarna från Finland och har sedan dess blivit bofast. För att bevara och gynna arten behövs riktade åtgärder i form av röjning, slåtter och bete kring de gamla finntorpen.

Smedjebackens kommuns ansvarsart är Finnklint och på en av artens rikaste växtplatser (Sporrberg) har ett naturminne bildats. Finnklinten vårdas av en lokal naturskyddsförening som erhåller statlig ersättning.

Finnklint

Exempel på skyddade arter enligt habitatdirektivet

Fr v Flodpärlmusslan (rödlistad, starkt hotad, fridlyst), Stensimpa (Natura 2000) och Asp (rödlistad, hotad art)

I Hedströmmens och Kolbäcksåns avrinningsområden lever flera skyddsvärda arter. Fiskarten asp är upptagen på artdatabankens rödlista, Bernkonventionens lista över hotade arter och i EU:s habitatdirektiv. Stensimpa är även det en art inom Natura 2000. Stensimpan är idag utbredd i många av våra vattenmiljöer och arten bedöms idag vara livskraftig. Flodpärlmusslan är idag bedömd som starkt hotad i den svenska rödlistan och i Internationella Naturvårdsunionen (IUCN). Musslan finns också med i bilaga 2 till EU:s habitatdirektiv (92/43/EEG), vilket innebär att det ska finnas tillräckligt många områden med förekomster av musslan för dess långsiktiga överlevnad. Sedan år 1994 är arten fridlyst. För att gynna ovanstående arter behöver i första hand fria vandringsvägar skapas. Detta för att möjliggöra upp- och nedströms vandring för arterna i deras jakt på föda eller i samband med reproduktion.

VATTEN

Ställningstaganden

- 1 En beredskapsplan ska anvisa hur grundvattnet ska säkerställas i händelse av driftstörningar, översvämning eller olycka.
- 2 Nuvarande (Malingsbo- och Färnaåsen) och framtida grundvattenförekomsternas skyddsbehov ska alltid beaktas vid fysisk planering och prövning av lov och tillstånd
- 3 Utanför verksamhetsområde för allmänt VA ska bygglov/ förhandsbesked bedömas restriktivt om risk för hälsa, miljön eller olägenheter i den lokala boendemiljön finns eller kan uppstå som följd av byggnation
- 4 I det fall vattenförekomster riskerar att skadas ska vattnet prioriteras.
- 5 Kommunen ska verka för att förbättra vattenstatusen i Norra Östersjöns vattendistrikt
- 6 Kommunalt kalkningsprogram avseende försurade sjöar och vattendrag i syfte att bevara värdefulla vattenmiljöer ska finnas
- 7 Beteshagar i anslutning till vattendrag ska skötas så att inte urlakning sker

Vatten är en av de viktigaste naturresurserna som finns att tillgå och utgör grunden för folkhälsa, livsmedelsproduktion och ekonomiskt tillväxt. Det innebär att det behövs ett övergripande och långsiktigt säkerställande av dricksvatten av god kvalite.

Vattenkvaliteten i kommunens sjöar, vattendrag och grundvatten påverkas av mänsklig aktivitet och naturliga processer. Det handlar om bl.a. övergödning, utsläpp av skadliga ämnen, höga vattenuttag, vattenregleringar och fysiska förändringar genom materialuttag och utfyllnader.

Det övergripande målet är att det i alla ytvatten ska finnas bra förutsättningar för biologisk mångfald, möjligheter till bad, fiske och rekreation. Att kommunens vattenförekomster ska bibehålla eller senast 2021 uppnå god vattenstatus.

Smedjebacken tillhör Norra Östersjöns vattendistrikt. I det åtgärdsprogram som är framtaget med syfte att uppnå miljö kvalitetsnormerna för vatten riktas en rad punkter till kommunen att beakta för att säkerställa framtida vattenkvalite.

Av de 16 nationella miljö kvalitets målen är det 7 som berör Smedjebackens vattenplanering: Giftfri miljö, Ingen övergödning, Bara naturlig försurning, Levande sjöar och vattendrag, Grundvatten av god kvalitet, Myllrande våt marker och Ett rikt växt- och djurliv.

Kolbäcksån

Vattenförsörjning

Vattenresurser består av endera yt- eller grundvatten. Ytvattnet utgörs av sjöar och vattendrag. Grundvattnet är den osynliga delen som finns i jordens marklager eller bergets sprickor och hålrum.

Vattenförsörjningen kan ändamålsmässigt indelas i fyra kategorier; *konstbevattning, konstsnö tillverkning, industriprocessvatten och dricksvatten.*

Inom jordbruket och trädgårdsnäringen används konstbevattning, men mängderna förmodas vara av liten omfattning. Förutsättningarna för att ta vatten för jordbrukets del torde vara goda med tanke tillgången på ytvatten från Barken. Konstsnö tillverkas för Uvbergsbacken och delar av längdskidspåren på Uvberget, vattnet tas från Bångtjärnen. Industriprocessvatten används framförallt till kylning, rengöring och bevattning. Mindre industrier nyttjar det kommunala ledningsnätet för vatten. Ovako Bar AB har egen lösning och nyttjar vatten från Kolbäcksån.

Dricksvatten är den viktigaste delen av vattenförsörjningen eftersom alla är i behov av ett fullgott vatten. Försörjningen kan vara kommunal eller enskild.

Ytvatten - avrinningsområden

Fem delavrinningsområden berör Smedjebackens kommun. De viktigaste är Kolbäcksåns och Hedströmmen avrinningsområden.

Statusklassning vattenförekomster

Vattenmyndigheten har statusklassat 10 grundvatten, 24 Sjöar och 36 vattendrag inom Smedjebacken, 2 sjöar och 1 vattendrag tillhörande Dalälven samt 1 vattendrag tillhörande Sverkestaån, övriga finns inom Kolbäcksån och Hedströmmen.

Sjöar och vattendrag

Den totala vattenytan i Smedjebacken uppgår till 10 989 ha, vilket motsvarar 8,6 % av den totala landytan.

Av 24 sjöar inom Smedjebacken uppnår endast 2 god ekologisk status, 21 måttlig status och 1 otillfredsställande status (Stora Avlången). Av 36 vattendrag uppnår

2 god ekologisk status, 28 måttlig status, 4 otillfredsställande status och 1 dålig status (Haggeån) samt en ej status-klassad (Kolbäcksån). Orsakerna till att god ekologisk status inte uppnås är Fysikalisk/kemiska och Hydromorfologiska faktorer samt i vattendragen även Biologiska faktorer.

Av de särskilt förorenande ämnena är det förhöjda halter av zink som medför att vattenförekomster har bedömts uppnå måttlig status med avseende på särskilda förorenande ämnen.

Kolbäcksån har inte statusklassats på grund av att det är ett kraftigt modifierat vatten (KMV) och har inte samma krav att uppnå en god ekologisk status. För dem klassas ekologisk potential istället för status. Detta vatten har en otillfredsställande ekologisk potential.

Ingen av ytvattenförekomsterna i Sverige bedöms uppnå god kemisk status på grund av att kvicksilverhalter i fisk överstiger gränsvärdet. Om kvicksilver undantas från bedömningen finns 4 sjöar som inte uppnår god kemisk status inom Smedjebackens kommun: Södra Barken, Norra Barken, Övre Hillen, Nedre Hillen samt ett vattendrag Kolbäcksån. Orsaken är framförallt förhöjda halter av PAH² och tungmetaller i sedimenten. Dessutom har förhöjda halter av pentabromerade difenyletrar i fisk uppmätts i alla. I Övre Hillen har även Hexaklorcyklohexan och hexaklorcyklobensen uppmätts i förhöjda halter i bottensedimenten och i Norra Barken har förhöjda halter av TBT i sediment uppmätts.

Grundvatten

Grundvattentillgångarna i Smedjebackens kommun är goda, allt råvatten för dricksvattenändamål kommer från grundvatten. Två större ås-system går genom kommunen, Färnaåsen och Malingsboåsen. Uttag av råvatten från Malingsboåsen sker vid Malingsbo och Snöans vattentäkter. I anslutning till Färnaåsen sker grundvattenuttag vid Söderbärkes, Vads och Viksvikens vattentäkter. Den allmänna vattentäkten i Björnsjö, har grundvattenuttag från bergborrad brunn.

Malingsboåsen och Färnaåsen är kommunens viktigaste grundvattenresurser. I anslutning till Getboåsen finns kommunens reservvattentäkt, men åsbildningen och den naturliga grundvatten bildningen är för liten för att klara kapacitetsbehovet. Här har man i stället anordnat förstärkt grund vatten (inpumpning av vatten från Getbo ån för återinfiltrering i åsen.

Samtliga grundvattenförekomster i Hedströmmens och Kolbäcksåns avrinningsområden bedöms ha god kvantitativ status. Ingen av förekomsterna riskerar att inte uppnå god kvantitativ status till 2021.

Våtmarker

Smedjebacken tillhör östra Bergslagens myrregion med bergkullterräng på mellan 100-300 möh. Berggrunden består av leptit, granit och grönsten. Myrarna domineras av tallrismossar och topogena kärr (med undantag för några höjdområden). I den sydligaste delen förekommer koncentrisk vältvda, öppna mossar.

Våtmark	Bedömning höga naturvärden
Våtmarker vid Leran	Ornitologiska värden
Kransmossen-Stora mossen	Stort öppet kärr, botaniska värden
Flytmossen	Stor orörd myr, ornitologiska värden
Stångbergsmýran	Allmänekologiska, stora ornitologiska, vissa botaniska värden
Kurrmossen-Rackamossen	Orört med flera olika myrtyper. Intressant flora och fauna
Lekmossen-Holmtjärnmossen	Orört ekologiskt varierat myrkomplex
Vackermossen-Sångarbergsmossen	Stor variation, biologiska värden

Industriområden

Industriell verksamhet kan påverka yt- och grundvattenkvaliteten både vid anläggandet, driften och efter avslutad verksamhet. Vatten kan påverkas via utsläpp till avlopp, dagvatten, hantering av kemikalier och avfall, föroreningar i mark, förändringar i flöden mm.

Industrin i Smedjebacken består framförallt av verkstadsindustri, en del med förzinkning eller lackering samt stålverk. Andra viktiga branscher är bensinstationer, avloppsreningsverk och deponier. I kommunen finns sex geografiska industriområden. Morgårdshammar, Ovakoområdet, Gunnars, Nytäppan, Vilmoren och Söderbärke. Inom Ludvika-Smedjebacken finns 36 st miljöfarliga verksamheter såsom stål- och valsverk, metallbearbetning, ytbehandling, reningsverk och krematorium. De flesta är kopplade till reningsverk.

Avloppsreningsverken som tar emot processvatten från industrier och avloppsvatten från hushållen har utsläpp till vatten. Vissa föroreningar släpps ut via dagvattnet från hårdgjorda ytor på industrimark och bostadsområden och diffust via luften.

Jordbruk

Smedjebackens kommun är en liten jordbruksbygd. Åkermarken används mest till bete och foderproduktion. Låg användning av bekämpningsmedel då få spannmålsproducenter finns. Jordbrukets påverkan av yt- och grundvattenkvaliteten är främst näringsämnen (N/P) från gödsel.

I Smedjebacken finns en golfbana (Hagge GK) belägen strandnära vid sjön Haggen. Bekämpningsmedel hanteras sparsamt, restriktioner finns inom en skyddszon på 100 m från strandkant enligt Lokala föreskrifter.

Skogsbruk

Samtliga avrinningsområden inom Smedjebackens kommun domineras av skogsmark, inslaget av åkermark är begränsat. Övergödningsproblemen är relativt små inom våra avrinningsområden. Enligt vattenmyndigheten består övergödning i skogen nästan uteslutande av bakgrundsläckage och därför föreslås inga åtgärder

i skogen i åtgärdsprogrammet. Nedfallet av svavel inom både Hedströmmen och Kolbäcksån överskrider den mängd (ca 2,5 kg/ha och år) för vad skogsmarken tål inom området. Nedfallet av kväveoxider är under gränsen (5 kg/ha och år) för vad skogsmarken tål. Vattenmyndigheten föreslår att möjliga åtgärder för att minimera skogsbrukets påverkan på försurning i området är begränsning av uttag av grenar och toppar vid avverkning, askåterföring eller anläggande av vegetationsklädda skydds-zoner i anslutning till hyggen.

Djurhållning

Smedjebacken är en hästrik kommun och det upplever många som positivt och hästar hjälper till att hålla ängs- och hagmarker öppna. Hästar nära bostäder har dock på flera håll orsakat problem i form av olägenheter så som lukt, flugor och spridning av hästallergen.

Ett annat problem som kan uppkomma är att hagar och gödselhantering kan innebära ett stort läckage av näring och bakterier, vilket kan påverka vattenkvaliteten negativt.

Gödsel innehåller mycket näring, fosfor, kväve och kalium men kväve och fosfor bidrar även till övergödning om den hamnar i vattendrag.

Försurning

Inom Hedströmmens avrinningsområde kalkas cirka 19 procent av avrinningsområdets yta. 17 vattenförekomster av 46 har miljöproblemet försurning. Inom Kolbäcksån kalkas ca 28 % av ytan. Totalt har 33 vattenförekomster av 120 miljöproblemet försurning. Inom Smedjebacken kalkas 8 sjöar och 1 vattendrag. Kunskapen om vilka vatten som har försurningsproblem är god, kalkningsåtgärder har genomförts sedan 1983. Inom kalkningsverksamheten optimeras kalkningsinsatserna kontinuerligt för att säkerställa att kalkningen anpassas utifrån rådande försurningssituation.

Åtgärdsområde	Kalkningsobjekt (sjö)	Kalkmängd (t)	Spridningssätt
Busjön	Busjön	2	Helikopter
Djurlångsån	Laxtjärnen	5	Helikopter
Djurlångsån	Abborrtjärnen	5	Helikopter
Hedströmmen	Vallsjön	10	Helikopter
Hedströmmen	Simmelsjön	5	Helikopter
Hedströmmen	N Bredsjön	35	Båt
Oppsvetsbäcken	Oppsveten	20	Båt
Vilmorån	St Flatnan	10	Båt
Summa		92	

VÄRDEFULLA ÄMNEN OCH MINERALER

Ställningstaganden

- 1 Värdefulla grundvattenförekomster (Malingsbo- och Färnaåsen) ska skyddas mot exploatering för täktverksamhet.
- 2 Värdefulla områden för friluftsliv, rekreation och naturvård bör inte exploateras för täktverksamhet.
- 3 Ny täktverksamhet ska i första hand lokaliseras i anslutning till befintlig för att begränsa ytterligare omgivningspåverkan och påverkan på landskapsbilden.
- 4 Grus och krossmaterial ska så långt som möjligt återvinnas.
- 5 De delar av kommunen där prospektering och gruvdrift tidigare har bedrivits bör även i framtiden kunna brukas för motsvarande ändamål.
- 6 I det fall gruvbrytning kommer att realiseras ska tillfartsvägar och ovanjordbearbetning anläggas på sätt som innebär minsta möjliga störning för omkringliggande bebyggelse

Riksintressen

Värdefulla mineraler och ämnen.

Två pågående riksintresseutredningar:

- **Grängsgruvan** – sulfidmalm. Utpekande och detaljavgränsning. Status: för beslut
- **Stollbergsfältet** – sulfidmalm/järnmalm. Nytt ärende. Status utredning

Naturresurser

Tillgången och fördelningen av naturresurser som grundvatten, mineraler och värdefulla ämnen är beroende på områdets geologi. För att åstadkomma en hållbar och ändamålsenlig mark- och vattenanvändning är det centralt att ta hänsyn till de geologiska förutsättningarna. Ogynnsamma markförhållanden kan komplicera användandet av marken, men även innebära risk för ras och skred.

Berggrunden

Berggrunden i Smedjebacken är av gammalt datum. Urgraniter och leptiter dominerar. Dit hör också de stora malmförande stråken i Väster Silvberg, Stollberget och Nyberget. Öster om Barken spelar Larsboformationens sedimentberggrund en stor roll. Urkalkstenen förekommer på flera ställen, särskilt i ett stråk från Staren till Nedre Hillen. Förkastningar har påverkat berggrunden i påfallande hög grad. Bra exempel är Skallbergsdalen sydost om Björsjö, Långvattnet Gravbergsdalen, Gräsberget och Djurlången. Inom kommunen finns endast en riktigt stor grusås, Malingsboåsen.

Täkter

Naturgrus är en ändlig resurs som har stor betydelse för rening av ytvatten genom infiltration, vilket är viktigt för grundvattenförsörjningen. Regeringen har i sitt miljömålsarbete angett hur uttaget av naturgrus vid produktion av ballast skall minska till förmån för andra ballastmaterial. För att uppnå miljömålet om grundvatten av god kvalitet är en långsiktig trend att allt färre naturgrustäkter får tillstånd att fortsätta ta ut naturgrus.

Som ersättning till naturgrus används i huvudsak krossat berg i olika fraktioner ex vis makadam och halkgrus.

Morän

Inom kommunen finns områden med berg, grus och morän som är intressanta för täktverksamhet för brytning och utvinning av material. Möjligheten att bedriva täktverksamhet är viktig för att säkra en långsiktigt hållbar materialförsörjning. Samtidigt är det viktigt att hushålla med naturresurserna och minska användningen av material.

Täktverksamhet medför ofta kraftig omgivningspåverkan i form av buller, vibrationer och damning. Det innebär att försiktighet bör iakttas vid exploatering för exempelvis bostadsändamål i närheten av befintliga täkter. Det innebär också att nya täkter inte bör tillåtas i områden där det finns bostadsbebyggelse. Täktverksamhet påverkar också naturmiljö och landskapsbild och riskerar att leda till negativ påverkan på grundvattnet.

I Smedjebacken finns totalt 8 brytningstillstånd för materialtäkt: 3 berg, 3 naturgrus, 1 morän och 1 industrimineral därutöver finns ett antal husbehovstäkter.

Mineraler

LÄS MER:
Materialförsörjningplan
– Dalarnas län 2012
www.bergskraft.se

Berggrunden i Smedjebacken är mycket mineralrik och spåren av långvarig gruvtradition finns runt om i kommunen. Smedjebacken är en av de gruvtätaste kommunerna i Bergslagen med 539 identifierade förekomster. I 436 av dessa har det i huvudsak brutits järnmalm, men även gruvor där det brutits koppar, zink, bly och wolfram.

Över tid har det prospekterats på ett stort antal platser av olika intressenter.

Stollbergsfältet räknas som det viktigaste gruvfältet. Inom samma geologiska struktur finns Grängsgruvan och idag har Boliden Mineral AB en giltig bearbetningskoncession och en intensiv prospekteringsborrning har skett.

Kopparbergs Mineral AB har en giltig bearbetningskoncession för Tvistbogruvan.

Idag bedrivs ingen brytning av metaller inom kommunen, men det finns en liten gruva vid Styggberget där industrimineralet granat periodvis utvinns.

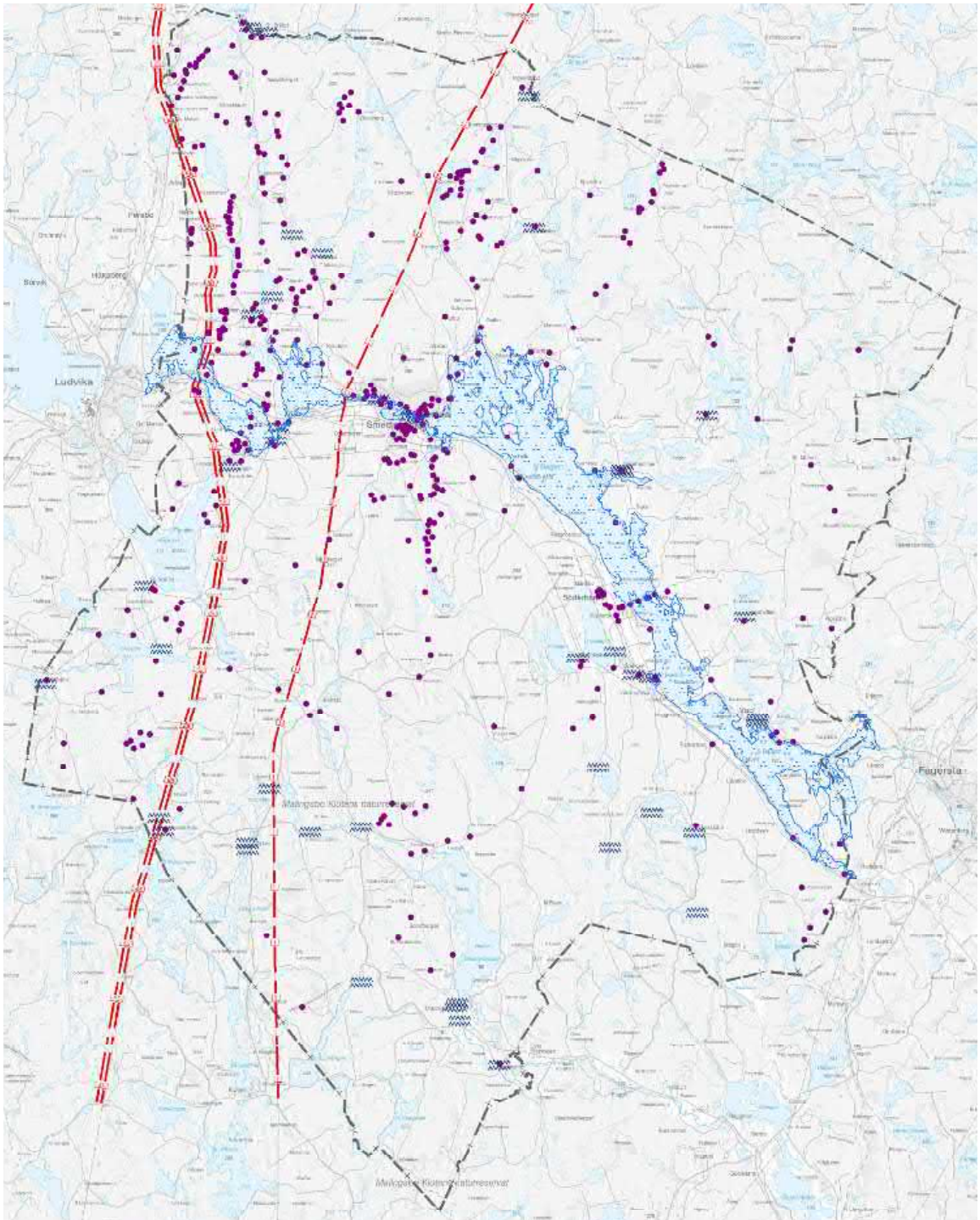
I Flogbergets besöksgruva anordnas guidade visningar och dramatiserade vandringar om somrarna

SÄKER OCH TRYGG

I Smedjebacken ska man som invånare känna sig säker och trygg. Därför ska säker och trygg-aspekter beaktas i all planering och samhällsutveckling, både gällande naturrelaterade, tekniska och sociala och risker

RISK OCH SÅRBARHET

Användning

- Översvämning beräknat högsta flöde
- Potentiellt förorenad mark
- Befintlig 400 kV ledning
- Dammar

EN SÄKER OCH TRYGG KOMMUN

Ställningstaganden

- 1 Beakta säker och trygg aspekter i all planering och samhällsutveckling
- 2 För att kunna hålla en hög nivå inom risk och sårbarhet är det viktigt att kommunen arbetar med fortlöpande riskanalyser både gällande befintliga förhållanden som framtida planer
- 3 Arbeta förebyggande med klimatanpassningsåtgärder för att förebygga skador vid värmeböljor, torka, skyfall och översvämningar
- 4 Arbeta förebyggande mot buller och vibrationer
- 5 Nylokalisering av miljöfarlig verksamhet ska göras utifrån verksamhetens påverkan på människors hälsa och miljön
- 6 Bebyggelse ska inte uppföras i närheten av verksamheter som kan innebära fara eller risk. För befintlig bebyggelse vid transportleder för farligt gods, järnväg och bensinstationer, bör så långt som möjligt åtgärder vidtas för att säkerheten ska närma sig den som eftersträvas för ny bebyggelse.
- 7 I samband med detaljplanering nära sjöar och transportleder ska riskerna för översvämning, transport av farligt gods, buller och vibrationer beaktas
- 8 I områden med risk för översvämning bör ingen bebyggelse tillkomma förutom enkla byggnader som garage och uthus. Riskbedömningen görs utifrån samhällsnyttan, risk för människors hälsa och säkerhet och ekonomisk skada
- 9 Viktiga samhällsfunktioner och riskobjekt bör lokaliseras till områden som inte hotas av 100-årsflöde eller av översvämning orsakad av häftiga regn där dagvattensystemet har otillräcklig kapacitet

Säker och trygg

Klimatet håller på att förändras, vilket påverkar hela vår omvärld på många olika sätt. En höjning av temperaturerna och ökad nederbörd påverkar både människorna och vår fysiska miljö. För människorna utifrån det faktum att vi påverkas påtagligt av högre temperaturer och för den fysiska miljön risker för översvämningar, ras och skred. Detta kan även få till följd stora materiella skador på dammar, vägar, byggnader etc.

Sedan 2006 är Smedjebacken certifierad som Säker och trygg kommun och det innebär att på olika sätt arbeta för att våra invånare ska känna sig säkra och trygga både på dag- och kvällstid.

Genom olika insatser går det att i den fysiska planeringen beakta aspekter som rör säkerhet och trygghet och minimera risken att något oönskat inträffar.

Det är viktigt att skapa en säker och trygg kommun. Ett samhälle som är motståndskraftigt mot påfrestningar som kan uppkomma vid exponering av risker och som

tål oförutsedda händelser. Dagens samhälle är komplext och känsligt för störningar. Ett robust samhälle kräver bl a säkert byggande, hållbar energiförsörjning, stark infrastruktur, säker dricksvattenförsörjning, beredskap för olyckor och oförutsedda händelser.

Risk och sårbarhet är vida begrepp som innefattar både konsekvenserna vid en olycka, men även de långsiktiga konsekvenserna av exponering av luftföroreningar, buller, strålning mm.

Risker i kommunen har översiktligt identifierats och indelas i naturrelaterade, tekniska och sociala risker.

Naturrelaterade risker

Med naturrelaterade risker avses bl a översvämningar, ras och skred och har stor betydelse vid strategiska val av framtida markanvändning.

Förändrat klimat

Utifrån den kunskap som finns idagsläget kommer klimatet i Dalarna år 2100 att vara 3-5 grader varmare och minskad nederbörd med 3-10 % men ofta i form av skyfall.

Översvämning

Översvämningar, höga och kraftiga flöden samt skyfall riskerar att sprida olika föroreningar i miljön. Detta påverkar i sin tur ekosystem, dricksvattenkvalitet, jordbruksmark, fiske mm.

De områden och verksamheter som kan bidra till en spridning av föroreningar vid en översvämning är bl.a. förorenad mark, deponier, industrier och industrimark, avloppsreningsverk, bensinstationer, upplag av miljöskadliga ämnen mm.

De risker som kan föreligga vid översvämning är dels skador på bebyggelse och dels läckage av avlopp, uppträngande vatten i källare samt föroreningsrisker av vattentäcker.

Översvämningsskänliga områden inom kommunen finns dokumenterade och kommunens egna dammar är inventerade. Riskerna för översvämning i Smedjebacken är låg. Den kartering som MSB genomfört i hela landet inkluderar Kolbäcksån i vår kommun och redovisar att vid ett högsta flöde översvämmas tre broar. (Bron i Morgårdshammar, sundet mellan N och S Barken samt järnvägsbron i Hugnora)

Befintlig bebyggelse finns inte i någon större omfattning inom översvämningsskänliga områden, men vissa bostäder, framförallt fritidshus är berörda.

Luftföroreningar

Luftkvalitet är en faktor som påverkar människors välbefinnande och påverkas främst av trafik, uppvärmning och punktutsläpp från industrier/verksamheter. Exponering av många föroreningar och partiklar är förenade med hälsoeffekter och har visat sig vara sjukdoms- och cancerframkallande.

Radon

Radon är en radioaktiv gas som näst efter tobaksrökning är den vanligaste orsaken till lungcancer och avges från mark, byggnadsmaterial och dricksvatten. En stor del av berggrunden, framförallt i de södra delarna av kommunen, är radonhaltig. Radonförekomsten kan ge radon i bergborrade brunnar och även höga radonhalter i byggnader om inga speciella åtgärder vidtas. Inventering av radon i inomhusluft har genomförts och finns dokumenterat.

Se även:
Riktlinjer för
byggande nära vatten
(2017-02-21)

Elektromagnetiska fält

Luftburna högspänningsledningar och transformatorstationer ger upphov till elektromagnetiska fält. Gällande rekommendationer från Svenska kraftnät ska följas.

Skredrisker och erosion

Naturliga förutsättningar för skred och ras finns främst längs slänter mot vattendrag och sjöar där jordlagren utgörs av lera eller silt. I samband med planering av nya bebyggelseområden ska risker för ras- och skred beaktas.

En stabilitetskartering har utförts i Harnäs och bedömningen är att det inte föreligger något ytterligare utredningsbehov idagsläget. Området bör dock hållas under kontroll.

Tekniska risker

Tekniska risker är sådana som kan kopplas till industrianläggningar och infrastruktur.

Transport av farligt gods på väg och järnväg

Miljontals ton av farligt gods transporteras varje år på vägar och järnvägar i Sverige, men även med båt och flyg. Farligt gods är ämnen och föremål som på grund av sina kemiska eller fysikaliska egenskaper kan orsaka skador på liv, hälsa, miljö eller egendom vid transport. Farligt gods kan till exempel ha explosiva, brandfarliga, giftiga, radioaktiva eller frätande egenskaper.

För transport av farligt gods finns ett rekommenderat vägnät med primär-och sekundärleder och farligt gods transporteras genom kommunen både på järnväg och på lastbil. I kommunen är rv 66 klassad.. Men vissa transporter sker utanför dessa leder för att nå målpunkterna. Rv 66 passerar förbi Fagersta kommuns vattentäkt (belägen i Smedjebackens kommun), där en olycka med t.ex. ett dieselutsläpp skulle kunna få allvarliga konsekvenser.

Det finns bestämmelser i kommunens lokala hälsoskyddsföreskrifter, i vattendomen för vattentäkten (skydds-föreskrifter) och i en särskild räddnings-tjänstplan som tagits fram i samarbete mellan Smedjebacken och Fagersta kommuner och Trafikverket.

Uppställningsplats för bilar med farligt gods är vid Maserfrakt invid riksvägen infart Smedjebacken.

Det är främst vägtrafik och olika uppvärmningssystem som har påverkan på luftkvaliteten.

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft är utformade till skydd för människors hälsa och mäter halterna av bensen och NO₂. Senaste mätningen som samordnats i länet genom Dalarnas Luftvårdsförbund visar att Smedjebacken har lägre värden än både de nationella och regionala målen.

Särskilt riskobjekt

I Smedjebacken finns en anläggning som omfattas av den så kallade Sevesolagstiftningen och är klassad som storskalig kemikalieanvändare. Det är OVAKO Bars gasolanläggning i Flatenberg. Gasolen transporteras på järnväg och en olycka vid lossning kan få svåra konsekvenser för både liv, miljö och egendom. Plan för anläggningen är upprättad och uppdateras vart 3:e år.

Bensinstationer

Bensinstationer utgör en riskkälla som vid en olycka kan få stora konsekvenser på

omgivningen. Dessutom innebär en sådan anläggning även risk för störningar i form av trafik dygnet runt.

Det är viktigt att skyddsavståndet till bebyggelse och annan verksamhet beaktas.

Buller och vibrationer

Buller är ett oönskat ljud, men vad vi betraktar som oönskat ljud varierar mellan olika personer och även med tiden på dygnet och har stor betydelse för vår hälsa. Vissa grupper bland befolkningen är mer känsliga för bullerstörningar än andra t ex barn, äldre, sjuka, skiftarbetare. Att människor upplever att de blir störda innebär dock inte nödvändigtvis att bullernivåerna överstiger de riktvärden för buller som finns.

Då önskan finns att förtäta, för att bland annat bli mer transporteffektivt och att möjliggöra för våra invånare att åka kollektivt, cykla eller gå i större utsträckning, är det nödvändigt att försäkra sig om att det blir en miljö med god ljudkvalite. Buller från järnvägen kan komma att öka då önskemål finns om ökade tågavgångar och fler godstransporter på järnväg.

Dammar

Inom kommunen finns det ett 90-tal dammar varav drygt hälften har okända ägare. Det är dammägarna som har ansvaret för att dammarna är säkra.

Förorenad mark

Förorenad mark kan till exempel vara områden för soptippar, deponier, gruvavfall, gamla bensinstationer och sågverk.

Över tid har miljöfarliga ämnen hamnat i miljön genom olika typer av verksamhet och mänsklig aktivitet, det kan vara allt från större industriell verksamhet till läckande villaoljetankar. I det fall inget görs för att sanera området kan de bli kvar under lång tid. Vid för höga halter kan både människor och miljön ta skada.

Den omfattande gruv- och mineralhanteringen som bedrivits i Smedjebacken har påverkat sjöar och vattendrag. Det största området är Stollberg där sulfidmalm brutits i stor skala och flera områden med slig/slagg finns kvar. Sligen/slaggen innehåller bl a bly och arsenik och ett par områden ligger helt nära och i anslutning till bostadsbebyggelse. SGU har övertagit ansvaret för projektering för en sanering av området.

Inom kommunen finns 464 objekt identifierade som områden med förorenad mark.

Dessa områden innebär en begränsning vad gäller nyttjandet av marken. I det fall förändrat nyttjande blir aktuellt krävs speciell prövning och ställningstagande.

Brandsäkerhet

Räddningstjänsten har ett ansvar att ingripa vid olyckor som berör människor, egendom eller miljö samt att förebygga bränder och andra olyckor. Dessutom att arbeta förebyggande så olyckor inte inträffar.

Sociala risker

I den fysiska planeringen finns stora möjligheter att förebygga olika typer av sociala risker. Sociala risker är bl a risken att bli utsatt för inbrott, skadegörelse eller olycksfall.

KONSEKVENSER AV ÖVERSIKTSPLANEN

Miljöbedömning

Enligt PBL ska konsekvenserna av en översiktsplan redovisas då den alltid bedöms innebära miljöpåverkan och omfatta de delar i planförslaget som kan innebära betydande miljöpåverkan.

Vid samråd med länsstyrelsen 2017-03-15 om omfattningen och detaljeringsgraden av miljökonsekvensbedömning begränsas den till att gälla eventuell öppnande av gruvverksamhet i Stollbergsfältet (Västansjö K nr 1)

Miljö kvalitetsmål

Nationella miljömål

Riksdagen har antagit sexton nationella miljö kvalitetsmål som ska vara vägledande för fysisk planering och samhällsbyggande. Samtliga gäller även för Dalarnas län varav femton har relevans för Smedjebacken:

Begränsad klimatpåverkan

Halten av växthusgaser i atmosfären ska stabiliseras på en nivå som innebär att människans påverkan på klimatsystemet inte blir farlig

I Översiktsplanen: Utbyggnad GC-vägar och förtätad bebyggelse för att ge underlag för service och kollektivtrafik, en satsning på järnväg som möjliggör en minskning av antalet transporter på väg är åtgärder som syftar till målet.

Planerna på möjlig gruvdrift i Stollbergsfältet ger upphov till ökning av transporterna på väg då transport på järnväg inte är realiserbar och det innebär ökade utsläpp.

Frisk luft

”Luften ska vara så ren att människors hälsa samt djur, växter och kulturvärden inte skadas”

I Översiktsplanen: Senaste mätningen som samordnats i länet genom Dalarnas Luftvårdsförbund visar att Smedjebacken har lägre värden än både de nationella och regionala målen.

Bebyggelse som ansluts till fjärrvärmenätet samt utbyggnad av GC-vägar, ökad kollektivtrafik och därigenom minskat bilåkande ger positiva effekter på luftkvaliteten

Bara naturlig försurning

De försurande effekterna av nedfall och markanvändning ska underskrida gränsen för vad mark och vatten tål. Nedfallet av försurande ämnen ska inte heller öka korrosionshastigheten i markförlagda tekniska material, vattenledningssystem, arkeologiska föremål och hållristningar.”

I Översiktsplanen: Satsningarna på GC-vägar och ökat kollektivtrafiknyttjande för att minska utsläppen påverkar miljömålet positivt. Även inriktningsbeslutet om bildande av fler verksamhetsområden för VA är positivt för att uppfylla målet då det reducerar antalet enskilda va-anläggningar.

Giftfri miljö

”Förekomsten av ämnen i miljön som har skapats i eller utvunnits av samhället ska inte hota människors hälsa eller den biologiska mångfalden. Halterna av naturfrämmande ämnen är nära noll och deras påverkan på människors hälsa och ekosystemen är försumbar. Halterna av naturligt förekommande ämnen är nära bakgrunds nivåerna.”

I översiktsplanen: Om gruvdrift startar i Stollbergsfältet kommer det att innebära utsläpp av tungmetaller. Den malm som bryts i dessa är sulfidmalm. De många områden som finns inom kommunen och som är förorenade efter mångårig gruvdrift ska saneras innan marken används till annan verksamhet. För det stora område i Stollbergsfältet som är i behov av sanering har SGU åtagit sig ansvaret. Kommunerna har ansvar för att det finns en kommunal avfallsplan.

Skyddande ozonskikt

”Ozonskiktet ska utvecklas så att det långsiktigt ger skydd mot skadlig UV strålning.”

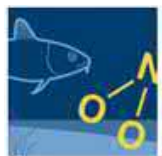
I översiktsplanen: Ingenting i planen har påverkan på det miljömålet.

Säker strålmiljö

Människors hälsa och den biologiska mångfalden ska skyddas mot skadliga effekter av strålning.

I översiktsplanen: Försiktighetsprincipen ska tillämpas när det gäller allmänhetens exponering av magnetfält, då forskning ej helt kunnat utesluta negativa hälsoeffekter.

Ingen övergödning

”Halterna av gödande ämnen i mark och vatten ska inte ha någon negativ inverkan på människors hälsa, förutsättningar för biologisk mångfald eller möjligheterna till allsidig användning av mark och vatten.”

I översiktsplanen: Enligt fastställd Va-plan 2050 finns en skyldighet för va-verksamheten att avleda- och omhänderta dag-och dränvatten enligt gällande krav i miljöbalken och VA-lagen inom detaljplanelagt område.

I översiktsplanen poängteras att dagvatten ska tas omhand och renas på ett hållbart sätt och att det vid ny- och ombyggnad är viktigt att avsätta ytor för dagvattenhantering

Levande sjöar och vattendrag

Sjöar och vattendrag ska vara ekologiskt hållbara och deras variationsrika livsmiljöer ska bevaras. Naturlig produktionsförmåga, biologisk mångfald,

kulturmiljövärden samt landskapets ekologiska och vattenhushållande funktion ska bevaras, samtidigt som förutsättningar för friluftsliv värnas.”

Om kvicksilver undantas från bedömningen finns 4 sjöar som inte uppnår god kemisk status inom Smedjebackens kommun: Södra Barken, Norra Barken, Övre Hillen, Nedre Hillen samt ett vattendrag Kolbäcksån. Kalkningsinsatser ska fortsätta att utföras.

Grundvatten av god kvalitet

”Grundvattnet ska ge en säker och hållbar dricksvattenförsörjning samt bidra till en god livsmiljö för växter och djur i sjöar och vattendrag.”

I Översiktsplanen: Upprättandet av en beredskapsplan för hur grundvattnet ska säkerställas i händelse av driftstörningar, översvämning eller olycka, samt att nuvarande och framtida grundvattenförekomsternas skyddsbehov alltid ska beaktas vid fysisk planering och prövning av lov och tillstånd syftar till att uppnå målet. Därutöver att vattendirektivet ska uppfyllas vid all planläggning, tillståndsgivning och byggande.

Samtliga allmänna vattentäkter ska ha en reservvattentäkt samt vara utrustade med erforderligt skalskydd.

Hav i balans samt levande kust och skärgård

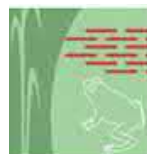
”Västerhavet och Östersjön ska ha en långsiktigt hållbar produktionsförmåga och den biologiska mångfalden ska bevaras. Kust och skärgård ska ha en hög grad av biologisk mångfald, upplevelsevärden samt natur- och kulturvärden. Näringar, rekreation och annat nyttjande av hav, kust och skärgård ska bedrivas så att en hållbar utveckling främjas. Särskilt värdefulla områden ska skyddas mot ingrepp och andra störningar.”

I Översiktsplanen: Smedjebackens kommun har ingen kust eller skärgård, men våra vattendrag Hedströmmen och Kolbäcksån är flöden till havet. Genom att på olika sätt skydda dessa vattendrag kan vi bidra till målet.

Myllrande våtmarker

”Våtmarkernas ekologiska och vattenhushållande funktion i landskapet ska bibehållas och värdefulla våtmarker bevaras för framtiden.”

I Översiktsplanen: I anslutning till reningsverket Bylandet planeras lokalisering av en vattenpark. Denna är tänkt att vara tillgänglig för allmänheten med promenadstråk och information som ger en ökad kunskap och medvetenhet om vatten och vattenrening. När växligheten är etablerad kan 50 % av kvävet avskiljas i våtmarken. Det sker även avskiljning av andra ämnen i våtmarken..

Levande skogar

Skogens och skogsmarkens värde för biologisk produktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden bevaras samt kulturmiljövärden och sociala värden värnas.”

I översiktsplanen: De tätortsnära skogarna värnas och sköts så att de har ett rekreativt värde för de närboende.

Bildandet av naturreservat och andra typer av skydd ska främjas för att bevara biologisk mångfald och unika miljöer.

Kommunen ska även verka för att bevara och öka andelen lövträd i skogarna utmed Barkensjöarna och Kolbäcksåns dalgångar med syfte att gynna de ekosystemtjänster som ökar spridningsvägarna för växter och djur.

Ett rikt odlingslandskap

Odlingslandskapets och jordbruksmarkens värde för biologisk produktion och livsmedelsproduktion ska skyddas samtidigt som den biologiska mångfalden och kulturmiljövärdena bevaras och stärks.”

I översiktsplanen: Andelen jordbruksmark är i Smedjebacken förhållandevis lågt. De byar som finns ska ges möjlighet att utvecklas och vid behov ska områdesbestämmelser tas fram för att säkerställa att kulturmiljövärden bevaras.

God bebyggd miljö

”Städer, tätorter och annan bebyggd miljö ska utgöra en god och hälsosam livsmiljö samt medverka till en god regional och global miljö. Natur- och kulturvärden ska tas till vara och utvecklas. Byggnader och anläggningar ska lokaliseras och utformas på ett miljöanpassat sätt och så att en långsiktigt god hushållning med mark, vatten och andra resurser främjas.”

I översiktsplanen: En av grunderna i hela planen är att möjliggöra ett nyttjande av våra resurser så att de nyttjas på ett så hållbart sätt som möjligt. Det gäller både naturresurser, lokalisering av service, boende, arbetsplatser och infrastruktur.

All byggnation påverkar miljön på ett eller annat sätt, genom ianspråktagande av mark eller nyttjande av naturresurser.

I översiktsplanen anges att ny bebyggelse i första hand bör tillkomma i befintliga byar och stråk, genom komplettering och förtätning, för att förstärka underlag för service.

Därutöver att planerade bostads- och arbetsplatsområden ska anslutas till gemensamt eller kommunalt VA och bredband. Byar och boendemiljöer skall ha möjlighet att utvecklas samtidigt som att byakarakteren och kultur- och naturvärden bevaras och beaktas. Kommunens skall även uppmuntra och planera för ett varierat utbud av boendetyper och ägandeformer

En förtätning av befintlig bebyggelse innebär att ett mer effektivt nyttjande av genomförda investeringar kan ske och ger underlag för kollektivtrafik och service samt bidrar till möjlighet för social samvaro. Ett varierat utbud av boendetyper och ägandeformer bidrar till att tillgodose behovet av boende i olika skeden av livet.

De speciella restriktioner som finns i anslutning till riksintressen ska beaktas och erforderliga markundersökningar och riskbedömningar ska genomföras vid behov.

Det ger även en negativ påverkan på miljön genom att det kan innebära mer buller och ökade luftföroreningar.

Ett rikt växt- och djurliv

”Den biologiska mångfalden ska bevaras och nyttjas på ett hållbart sätt, för nuvarande och framtida generationer. Arternas livsmiljöer och ekosystemen samt deras funktioner och processer ska värnas. Arter ska kunna fortleva i långsiktigt livskraftiga bestånd med tillräcklig genetisk variation. Människor ska ha tillgång till en god natur- och kulturmiljö med rik biologisk mångfald, som grund för hälsa, livskvalitet och välfärd.”

I översiktsplanen: Ambitionen att öka andelen lövträd utmed Barkensjöarna och Kolbäcksåns dalgångar syftar till leva upp till målet. Ett LONA-projekt initierades 2018 som kommer att redovisa hur andelen lövträd kan öka.

Miljökvalitetsnormer

Miljökvalitetsnormer är föreskrifter om kvaliteten på mark, vatten, luft eller miljön i övrigt som regeringen kan utfärda för att skydda människors hälsa eller miljön samt för att avhjälpa skador på eller olägenheter för människors hälsa eller miljön.

Luft

Miljökvalitetsnormerna för utomhusluft är utformade till skydd för människors hälsa och mäter halterna av bensen och NO₂. Senaste mätningen som samordnats i länet genom Dalarnas Luftvårdsförbund visar att Smedjebacken har lägre värden än både de nationella och regionala målen. Översiktsplanen innehåller inga delar som bedöms förändra detta.

Vatten

Av 24 sjöar inom Smedjebacken uppnår endast 2 god ekologisk status, 21 måttlig status och 1 otillfredsställande status (Stora Avlängen). Av 36 vattendrag uppnår 2 god ekologisk status, 28 måttlig status, 4 otillfredsställande status och 1 dålig status (Haggeån) samt en

Ekologisk status

	Hög ekologisk status
	God ekologisk status
	Måttlig ekologisk status
	Otillfredsställande ekologisk status
	Dålig ekologisk status
	Maximal ekologisk potential
	God ekologisk potential
	Måttlig ekologisk potential
	Otillfredsställande ekologisk potential
	Dålig ekologisk potential
	Oklassad

ej status-klassad (Kolbäcksån). Orsakerna till att god ekologisk status inte uppnås är Fysikalisk/kemiska och Hydromorfologiska faktorer samt i vattendragen även Biologiska faktorer.

Om kvicksilver undantas från bedömningen finns 4 sjöar som inte uppnår god kemisk status inom Smedjebackens kommun: Södra Barken, Norra Barken, Övre Hillen, Nedre Hillen samt ett vattendrag Kolbäcksån.

I översiktsplanen redovisas ställningstaganden som på olika sätt syftar till att minska påverkan på våra vattendrag. Utbyggnad av kommunalt VA, 10-årig VA strategi, upprättande av dagvattenplan samt fortsatta kalkningsinsatser för vissa sjöar och vattendrag.

Folkhälsomål

Utgångspunkten för folkhälsoarbetet i Sverige är de elva övergripande målområdena för folkhälsa, vilka anger centrala bestämningsfaktorer för hälsan. Översiktsplanen beaktar dessa då ett av kommunens mål är:

En kommun för alla

Smedjebacken är en kommun där alla ska ha samma möjligheter att leva ett gott liv och känna sig delaktiga. Vår fysiska och psykiska hälsa ska vara god. Trygghet och framtidstro ska känneteckna vår sociala samvaro. Vi ska främja jämställdhet, jämlikhet och integration. Smedjebackens kommun ska erbjuda bra möjligheter för alla åldrar.

Detta mål återfinns i ett flertal av översiktsplanens teman och ställningstaganden. Tillgång till rekreationsområden, bra bostadsmiljöer, gång-och cykelvägar och att fler ska uppmuntras till att vara delaktiga i kommunens utveckling och att bra ekonomiska och sociala förutsättningar för kommunens invånare ska eftersträvas.

I översiktsplanen berörs dessa under flera olika teman.

Hållbarhet

Översiktsplanens syfte är att främja en långsiktigt god och hållbar samhällsutveckling.

Konsekvenserna uppdelas på de tre dimensionerna av hållbar utveckling:

- Ekologisk
- Ekonomisk
- Social

Ekologisk

I översiktsplanen redovisas ett flertal åtgärder som på ett eller annat sätt syftar till att belastningen på de ekologiska systemet minskas.

Skydd av nuvarande och framtida grundvattenförekomster, anpassning av dagvattenhanteringen utifrån de risker som ett förändrat klimat kan medföra. Ett avfallsförebyggande upphandlingssystem i kommunkoncernen vid renoveringar och nybyggnation.

Satsningar på kollektivtrafik och utbyggnad av gång-och cykelbanor minskar utsläpp av klimatgaser.

Ekonomiska konsekvenser

Byggnation genom att förtäta och komplettera befintliga byar och stråk ger ekonomiska vinster genom mernyttjande av redan befintlig infrastruktur i form av teknisk försörjning, gator och vägar.

En ökad byggnation innebär även ett bättre underlag för lokalt utbud av både kommersiell och offentlig service.

Kollektivtrafiken gynnas av och kan göras mer effektiv genom en förtätning av bebyggelsen och fler får möjlighet till ett hållbart resande.

Ett framgångsrikt näringslivsarbete kan innebära att fler arbetsplatser tillskapas inom kommunens gränser vilket kan medföra att behovet av att arbetspendla minskar.

Sociala konsekvenser

Tillgången till bra bostadsmiljöer, utbildning och arbete är en förutsättning för en socialt hållbar livssituation för våra invånare och det råder starka samband mellan goda livsvillkor och god hälsa.

I översiktsplanen anges att ny bebyggelse i första hand bör tillkomma i befintliga byar och stråk, genom förtätning och komplettering. Detta med syfte att förstärka underlag för service och underlätta för en hållbar livsstil. Innebär även att tryggheten ökar genom att det blir fler människor som rör sig i området.

Byggnationen föreslås bestå av ett varierande utbud av hyres- och ägandeformer. Det kan motverka segregation och utanförskap och små lägenheter kan ge positiva effekter om unga kan få möjlighet att få ett eget boende.

Fler ska uppmuntras till att vara delaktiga och ha inflytande i kommunens utveckling och bra ekonomiska och sociala förutsättningar ska eftersträvas.

Barn och ungas uppväxtvillkor ska vara prioriterade i kommunens verksamheter.

Satsningar på gång- och cykelbanor samt knutpunkter för kollektivtrafik möjliggör mer ekonomiska och miljövänligare resor.

Naturområden av god kvalitet tillgängliga för alla ger möjlighet till rekreation och upplevelser och bidrar till bättre folkhälsa och mående.

Övergripande utvecklingsstrategi

Utvecklingsstrategin är formulerad utifrån de tankar och idéer som framkom under en workshop som arrangerades i augusti 2014 med deltagande av representanter från politiken, kommunala tjänstemän och företrädare för de kommunala bolagen. De genomförda dialogerna med olika grupperingar och de synpunkter, tankar och ideer som framkom då, är även de beaktande

Visionen för översiktsplanen är:

*Smedjebacken ska vara en
välkomnande kommun med engagemang,
trygghet och framtidstro.*

För att uppnå visionen har det formulerats 5 övergripande mål:

En kommun för alla

Smedjebacken är en kommun där alla ska ha samma möjligheter att leva ett gott liv och känna sig delaktiga. Vår fysiska och psykiska hälsa ska vara god. Trygghet och framtidstro ska känneteckna vår sociala samvaro. Vi ska främja jämställdhet, jämlikhet och integration. Smedjebackens kommun ska erbjuda bra möjligheter för alla åldrar.

Jobb och innovationskraft

Smedjebacken är och ska fortsätta vara en tillväxtkommun med hög sysselsättning och goda förutsättningar för företagande. För att främja fortsatt tillväxt och minska sårbarheten behöver näringslivet breddas till fler branscher. Regionförstoring med närmare samarbete med våra grannkommuner och tydligare kopplingar till Mälardalen behövs för att skapa en större arbetsmarknad. Innovationskraft, engagemang och entreprenörskap ska uppmuntras. Målet handlar om att kommunen ska vara attraktivt både för företagare och som bostadsort.

Attraktivt boende

Smedjebackens kommun ska fortsätta att erbjuda attraktivt boende. Vi ska förtäta för de som vill bo i tätorterna och erbjuda nya tomter i strandnära lägen. Tillgång till kommunalt vatten, avlopp och bredbandsfiber ska användas för att öka attraktiviteten.

Bra och effektiv kommunal service

Kommunorganisationens arbete ska präglas av effektivitet och hög kvalitet. Smedjebackens kommun ska ha överskott i ekonomin och ligga bland de 100 bästa kommunerna i Sveriges kommuner och landstings kvalitetsmätningar. Verksamheten ska utvecklas i dialog med medborgare, föreningar och företag.

En ekokommun i framkant

Smedjebacken har länge legat i framkant i miljöarbetet. Vi ska fortsätta det arbetet och jobba för klimatsmart energi, miljövänliga transporter och minskade giftutsläpp. Kommunen och de kommunala bolagen ska vara goda miljöförebilder

I översiktsplanen:

Hela översiktsplanen övergripande mål är att leva upp till den av kommunfullmäktige antagna visionen och de mål som är kopplade till den.

Översiktsplanens uppföljning

Miljötilståndet i kommunen ska kontinuerligt följas upp genom de indikatorer som kommunfullmäktige årligen anger i respektive års driftbudget avseende målet "En ekokommun i framkant".

I samband med aktualitetsbedömningen av översiktsplanen som ska göras under varje mandatperiod tar kommunfullmäktige ställning till om eventuella ändringar behöver göras.

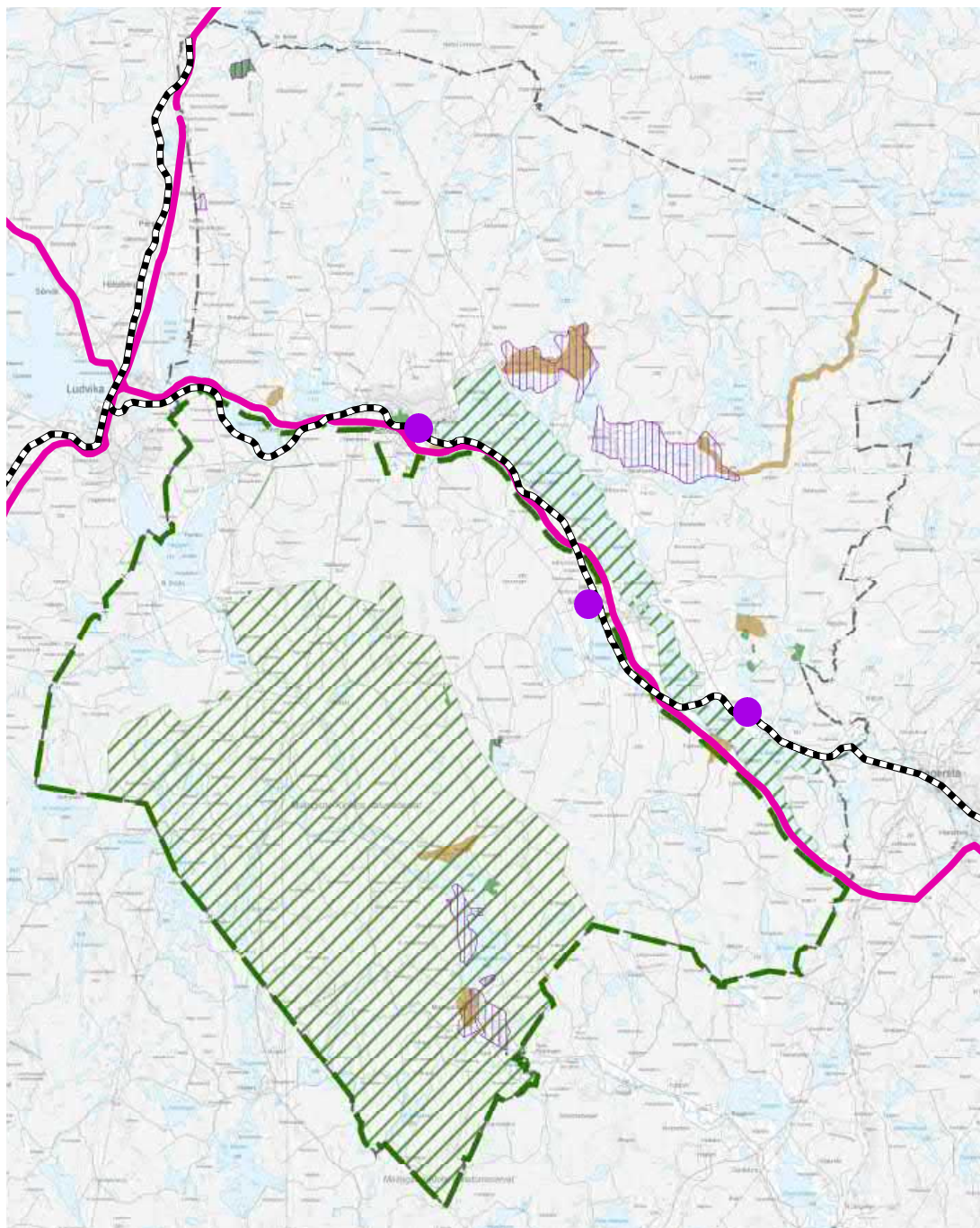
Säkerställande av riksintressen

Kommunen har att i översiktsplanen redovisa hur man avser att säkerställa de riksintressen som förekommer.

I översiktsplanen redovisas de olika riksintressena under respektive tema.

För samtliga gäller att respektive riksintresses värdebeskrivning ska följas och att om någon förändring kan komma att påverka ett riksintresse ska dialog med länsstyrelsen ske.

RIKSINTRESSEN

Förutsättningar

● Riksintresse befintlig järnvägsstation	■ Riksintresse kulturmiljövård
▬ Riksintresse järnväg	▬ Riksintresse rörligt friluftsliv
— Riksintresse väg	■ Riksintresse Natura 2000
▨ Riksintresse naturvård	▨ Riksintresse friluftsliv

Ingång till Stollbergets besöksgruva

Miljökonsekvensbedömning

Gruvdrift

LÄS MER:

Miljökonsekvensbeskrivning avseende bearbetningskoncession inom Västansjö K nr 1 Upprättad 2016-06-01. Av Golder Associates på uppdrag av Boliden mineral AB Finns att tillgå på miljö-och byggnadsnämndens förvaltning.

Stollbergsfältet räknas som det viktigaste gruvfältet inom kommunen och i samma geologiska struktur finns Gränsgruvan och Tvistbo. Idag har Boliden Mineral AB en giltig bearbetningskoncession inom Västansjö K nr 1 och en intensiv prospekteringsborrning har skett.

I det fall mineralbrytning realiserar kommer det att få påverkan på både miljön och samhället på flera olika sätt.

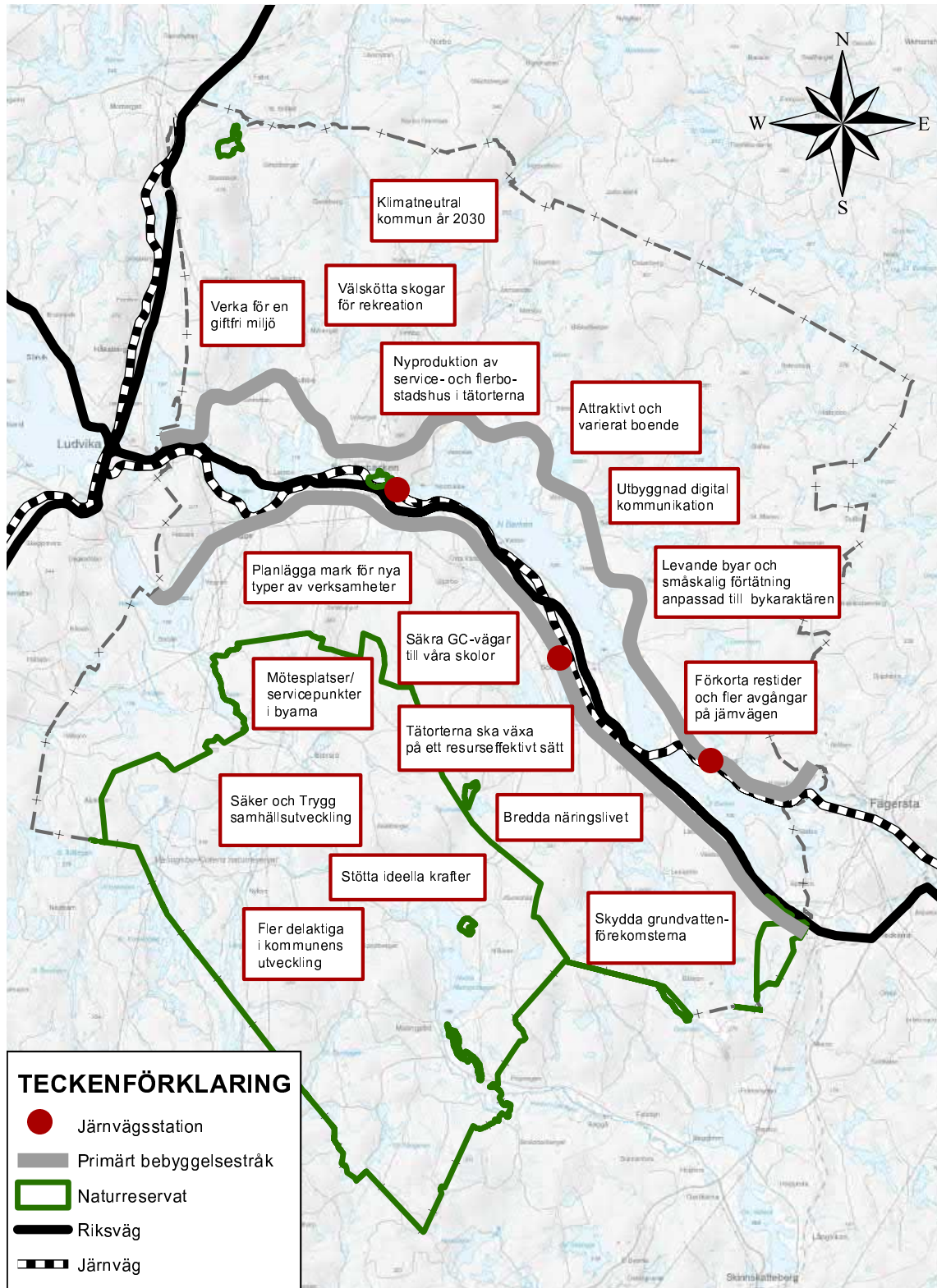
En central fråga i samband med en uppstart av gruva är hur transporterna till och ifrån området ska lösas, då möjligheten att transportera via järnväg inte är möjlig. Det innebär att det blir fråga om transport via lastbil och belastning på närliggande vägnät och skapa både buller- och dammproblem.

Kommunen har i yttranden framfört att transporter från området ska ledas via riksväg 50 med nya anslutningsvägar. Den placering av industriområdet som planeras anser kommunen vara mer gynnsamt ut störningssynpunkt.

Bergmästaren beslutade 2017-05-10 att bevilja Boliden Mineral AB:s ansökan om bearbetningskoncession för området Västansjö K nr i med en giltighetstid på 25 år.

Koncessionen innebär rätt till utvinning av bly, guld, järn, koppar, silver och zink och brytningen kommer att ske under jord.

ÖVERGRIPANDE MÅL

SAMHÄLLSBYGGNAD
Joakim Olsson Syväluoma
Direktnr. 010-2250243
Joakim.olsson.syvaluoma@lansstyrelsen.se

Smedjebackens kommun
Kommunstyrelsen
777 81 SMEDJEBACKEN

Utställd översiktsplan för Smedjebackens kommun

Inledning

Översiktsplanen är utställd för granskning under tiden 21 maj- 29 juli 2018.

Länsstyrelsens roll

Länsstyrelsen har i december 2017 lämnat yttrande under samrådet. Under utställningstiden avger länsstyrelsen ett granskningsyttrande över planförslaget. Yttrandet ska enligt 3 kap. 20 § plan- och bygglagen (PBL) fogas till planen och begränsas därför till att behandla de frågor som anges i 3 kap. 16 § PBL.

Av granskningsyttrandet ska framgå om:

1. förslaget inte tillgodoser ett riksintresse enligt 3 eller 4 kap. miljöbalken (MB).
2. förslaget kan medverka till att en miljökvalitetsnorm enligt 5 kap. MB inte följs.
3. redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen inte är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB.
4. sådana frågor rörande användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner inte samordnas på ett lämpligt sätt.
5. en bebyggelse eller ett byggnadsverk blir olämpligt med hänsyn till de människors och hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Berörda enheter inom länsstyrelsen samt berörda statliga myndigheter har getts möjlighet att lämna synpunkter på det utställda planförslaget inför länsstyrelsens granskningsyttrande, som redovisar statens samlade besked om ovanstående frågor.

Länsstyrelsen gör följande bedömning.

Riksintressen

Översiktsplanen har kompletterats med ställningstaganden till hur kommunen har för avsikt att tillgodose riksintressena enligt 3 och 4 kap. MB. Ställningstagandena är dock så vaga att Länsstyrelsen inte kan ge något besked, som ger kommunen planeringstrygghet, utan frågan om hur riksintressena ska tillgodoses får hanteras i varje enskilt framtida ärende.

Konflikt mellan riksintresse och vindkraft

Länsstyrelsen har i samrådsyttrandet över översiktsplaneförslaget framfört att de vindkraftsområden, som planen pekar ut inom riksintresse enligt 3 kap. MB för friluftsliv i Malingsbo-Kloten, är olämpliga. Kommunen har, utan att motivera sitt ställningstagande, behållit dessa utpekanden i planens granskningsversion. Länsstyrelsen vidhåller att dessa vindkraftsområden innebär att riksintresset för Malingsbo-Kloten inte tillgodoses och att det även finns en risk att riksintresseområdet för Finnfall i Örebro län kan påverkas.

Konflikt mellan riksintresse och LIS

Fyra LIS-områden (24, 26, 61 och 62) går in i eller ligger precis intill riksintresseområden för kulturmiljövård och flera LIS-områden ligger inom riksintresseområde enligt 4 kap. MB. Avvägningar angående detta saknas i översiktsplanen. Det innebär att frågan får hanteras i samband med detaljplanering, vilket kan leda till att Länsstyrelsen överprövar och upphäver detaljplaner inom områdena helt eller delvis. Om enskilda bygglov beviljas utan att frågan är utredd i en detaljplan, kan det leda till att Länsstyrelsen beslutar om ett förordnandeområde enligt PBL 11 kap 12§.

Miljö kvalitetsnormer

Översiktsplanen redovisar inga konkreta åtgärder kopplade till de områden där miljö kvalitetsnormer inte uppnås. Det innebär att framtida exploateringsönskemål i närheten kan komma att fördröjas på grund av att denna fråga måste utredas.

Landsbygdsutveckling i strandnära läge

För två av de utpekade områdena är det svårt att klara lagens krav på att intresset av att ta området i anspråk på det sätt som avses ska väga tyngre än strandskyddsintresset. Det gäller område 3-Vads udde, Näsberget, som ligger delvis på en udde, och område 28-Barkaränget, som enligt beskrivningen har höga naturvärden. Om kommunen inom dessa områden lämnar strandskyddsdispens eller upphäver strandskyddet genom en detaljplanebestämmelse, kan det komma att leda till att Länsstyrelsen överprövar och upphäver dispensen eller detaljplanen.

Hälsa och säkerhet

Stora delar av översiktsplanens utpekade primära bebyggelsestråk ligger utmed riksväg 66 och/eller järnvägen som utgör transportleder för farligt gods, där det finns buller samt risker med anledning av transporter med farligt gods. Ny bebyggelse kan även leda till trafiksäkerhetsproblem.

Barken är översvämningsdrabbad. En påtaglig del av framtida bebyggelseområden ligger inom MSB:s högsta beräknade flöde och en liten del ligger även inom 100-årsflödet.

Översiktsplanens primära bebyggelsestråk sammanfaller på långa sträckor med kraftledningsstråk.

Översiktsplanen innehåller inga konkreta ställningstaganden till hur dessa risker ska hanteras i olika delområden. Länsstyrelsen kan därför inte ge något besked som ger kommunen planeringstrygghet, utan frågorna får i stället utredas i samband med detaljplanläggning.

Bland de områden som pekas ut för förtätning, utveckling och nybebyggelse inom Smedjebackens tätort, har vissa även pekats ut som förorenade/potentiellt förorenade områden. Det gäller Bf2, U2 och U3, samt mark som direkt gränsar till Af1 och Af2. Kommunen har konstaterat att detta är fallet för område U3 och angett att ytterligare markundersökningar ska göras innan framtida användning bestäms. För övriga berörda områden saknas sådan bedömning.

Övrigt

Kommunens resonemang i samrådsredogörelsen tyder på ett missförstånd angående funktionen hos översiktsplanetillägg och -fördjupningar. Dessa är inga självständiga planer, utan utgör tillägg respektive fördjupning till en viss kommuntäckande översiktsplan och försvinner automatiskt då en ny kommuntäckande översiktsplan antas. Sakinnehåll som kommunen bedömer vara fortsatt aktuellt, kan givetvis återanvändas i den nya översiktsplanen, oavsett om detta sakinnehåll hämtas från den gamla grundtexten, från en fördjupning eller från ett tillägg. Varje sådan återanvändning av äldre material innebär att kommunen åter tar ställning för innehållet. Ställningstagandena ska hålla för dagens lagkrav och kunskaper och Länsstyrelsen kan ha invändningar utifrån det Länsstyrelsen vet idag, alldeles oavsett om Länsstyrelsen hade invändningar förra gången kommunen skrev samma sak.

För såväl LIS-planen och vindbruksplanen som de fördjupade översiktsplanerna för Smedjebacken och Söderbärke gäller att innehållet i viss mån behöver uppdateras om det ska ingå i den nya översiktsplanen.

Rent plantekniskt kan en gammal fördjupning utgöra fördjupning även till en ny kommuntäckande översiktsplan. Den får då den nya planens datum. En ny översiktsplan kan däremot inte redan från början ha tillägg. Om kommunen vill ge fortsatt liv åt innehållet i tidigare antagna tillägg, måste

innehållet därför inarbetas som ett vanligt avsnitt i den nya kommuntäckande översiktsplanen. Det hindrar inte att det rent fysiskt kan utgöra en separat handling, som det hänvisas till i innehållsförteckningen, men det kan inte kallas ”tillägg” eller ”bilaga”.

Thomas Johansson har beslutat i detta ärende efter föredragning av Joakim Olsson Syväluoma. Företrädare för beredskapsfunktionen, kulturmiljöfunktionen, naturvårdsenheten, miljöenheten, enheten för landsbygd och tillväxt samt rättsenheten har deltagit i ärendets slutliga handläggning.

Thomas Johansson
Vikarierande Enhetschef

Joakim Olsson Syväluoma
planarkitekt

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

SMEDJEBACKENS
KOMMUN

SMEDJEBACKENS KOMMUN
Miljö- och byggkontoret, 777 81 Smedjebacken
Tel växel: 0240-66 00 00 Hemsida: www.smedjebacken.se